[illegible] بخریده شد از آقای میرزا محمد ابراهیم [illegible] ۱

جمله کتب عرق بحر تسلط طهرانی آقای میرزا محمد هاشم دبیر الملک ره ۱

۴

بسم الله الرحمن الرحیم و به نستعین

الحمد لله الذی اشرق عروس الکون من سماء الجسم الکثیف والروح اللطیف و فرق و جمع بین المفرد و المجموع

من اللطیف و الکثیف و اخرج من فاصله صغری العالم فاصله کبری لهم فجعله جامعا من الجنس و الشریف

صلی الله علی المقصود من نظم دوائر العالم و المراد من ایجاد آدم محمد و آله و صحبه و سلم

در بیان حالی چند از احوال دایره کمال که لطیفه یست از جهان بی نشان محبوب روح جان محبت بود و در دیار لامکان

در صدف مالکوت محتجب بود فراز ازل غریب آمد که عرش جایگاه تو در ان بطون و مسکن مالوف

واحدی احدی خود بار نشست که اگر کار ازل تقضی کرب در دفع هجوم غربت غربا طرب افزای

شادی بخش عرفان بعد شدی و ما را طرف سعادت ازلی کشش و کشاد آن در اثنای ار عالم حقیقت

در نامه چند سطر کشف کلی در طفل عالم جان بین در جهات و کمال از حجاب غفلت بیدار شده و

از ان ساقی و سرچشمه ... کشش و در ان سیر سال محبت و معرفت پرده بر نهاد بر بنیاد عشق ان بروزده اید

در بیان

در بیان آنکه در دایره وجود بر ضعفات آباء و امهات محکم و انسوالا ارکام بیرون آمد و کسب ... که در عالم قطعی

روی بعالم و صیاد ارواح و طبع را مثال آیام حجاب و رنگ در تاریکی و ... درج که مجملات از غفلت و جهل بر سر آن

در تحصیل مقصود خروج از این سیر حرام بار دار شد از آنچه صرف ... روح داشت محجب ... تعلقات و اعیان و ارکان را

باعیان و ارکان سپرد صاف را بالصاف دل در درد را به درد هرچه با خوش است ... از خوشی اوبرده به ... خوش بود

در تمیم دایره خود متمم طرز کتاب رسیده بملک خویش ملک جمع مرجوعات آمد در جمله کل از سر و ظهر

و ضمیر در رفع غربت و غیرت فنا من کلمه بر مرتبه بقا ... کلام ابد و ازل و اندراج ظاهر

و باطن و آخر و اول در هویت و احدیت با ... رجوع از عالم کثرت به عالم وحدت نهایت بدایت

و از جمع متفرقه و تفصیل ... نزاکت دید تفصیل را جمع و بدایت را نهایت و

کثرت را وحدت و غیر را عین یافت و در این هر عوض دیگر او را حاصل گشت و در این ... دیگر

دیگر بافت انتم دا عظم و لکل واحد از ... در ... نسبت چون اکثر محجب بود

حالیکه نسبت کثرت از وحدت و در این حالت او را احدی حجاب ان دیگر نشود بلکه هر دو را

مراتب یکدیگر ... لا بد که هر دو را غیر یکدیگر داند پس در اینجا ... و ... و ...

غزلی دارد مشتمل بر تفصیل و اجمال خود این ابیات را بسیار ابدع

فان شاح بالتبیین الغزار وعبرة — حلا بالبه الا احسن کلی درجة
واطرب بالمزمار مصلحه علی — تناسبه الاوتار من بعد فینة
وعتق من الاسحار مارق فارتقب — لبه ربها الا سراری کل سدرة
ترهت فی اثار صنعی منشیة — عن الشرک بالاغیار جمعی والفة

ومع ذلک بعض شعرا ایران دارد که ارتقام جمع و جمع الجمع و ارتقام فرق برد
بعض و تعلق فرق به جمع و عکس در ظهور لطف روبرو رای انداز شهود و اشهاد دو وجه و اذکار و اسرار
و اسرار و ارتقام محبت و فراق و شوق و اشتیاق غرا چنانچه حالت اشاه کند تا آنچه
وحدت نمای هر وحدی بسوق نمای هر عارفی و محبوب نمای هر محبی که وی رشته هر سر رشته ای
مرات هر بالع در شیشه این پس ناظر آن نوع شعر با طراز صادق و صادقین
ناظرهای سلیقه که ناظم ترجمان اشواق بیستم

کلما اذکره من طلل — او ربوع او مغان کلما

وکذا ان قلت ها او قلت یا — والی ان جاء فیه او اما
وکذا ان قلت قد انجد لی — قدر فی شعرنا او اتهما
وکذا ان قلت هی او قلت هو — او هم او هن جمعا او هما
وکذا الزهر اذا قلت ضحک — وکذا الدهر اذا ما ابتسما
او انادی بحداة یمموا — بانة الحاجر او ورق الحمی
او بدور فی خدور افلت — او شموس او نبات انجما
او بروق او رعود او صبا — او ریاح او جنوب او شما
او طریق او عقیق او نقی — او جبال او تلال او ربا
او خلیل او رحیل او ربی — او ریاض او غیاض او حمی
او نساء کاعبات نهد — طالعات کشموس او دمی
کلما اذکره مما جری — ذکره او مثله ان تفهما
منه اسرار و انوار جلت — او علت جاء بها رب السما

لقولی اذ قولی من له — من ثالم من شروط العمل
صفه فی رتبة العلو یه — علم ان لصدقة فی قدما
فاصرف الی الضر من ظاهرها — واطلب الباطن حتی تعلم

پس از اینجا درین دیوان اشعار — حکایات و حکایاتی بخروار
بت و زنار و تسبیح و چلیپا — مغ و ترسا و گبر و دیر و مینا
شراب و شاهد و شمع و شبستان — خروش بربط و آواز مستان
می و مینا و زیر و حالات — حریف و شب و کوی خرابات
نوای ارغنون و ناله نی — صبوح مجلس و جام پیاپی
خم و جام صبوحی و سبو و شیشه — حریفی کو دل از باده نوشه
ز مسجد بی منی به از پلیدان — در آنجا مدتی چند از مریدان
گل و گلزار و سرو و باغ و لاله — حدیث شبنم و با بلبل و ژاله

خط و خال

خط و خال و قد و بالا و ابرو — عذار و عارض و رخسار و گیسو
لب و دندان و چشم شوخ سرمست — سر و پا و زبان و پنجه و دست
مشو زنهار از آن گفتار در تاب — برو مقصود از آن گفتار دریاب
مپیچ اندر سرای عبارت — اگر هستی ز ارباب اشارت
نظر را نغز کن تا نغز بینی — گذر از پوست کن تا مغز بینی
نظر گر بر نداری از ظواهر — کی گردی ز ارباب سرائر
چو هر یک را از این الفاظ جانیست — به زیر هر یکی پنهان جهانیست
تو جانش را طلب از جسم بگذر — مسمی جوی باش از اسم بگذر
فرو مگذار چیزی از دقایق — که تا باشی ز اصحاب حقایق

و چون سخن درین دیوان بلاغت نشان فصیح عربی و زبان ملیح پارسی بود و بنا بر عز
بخصوصیت اهل تخیل و تشبیه تقدیم اولی بود سرانجام شعری که مبدا آن زبان بود مقدم

وانشد ثم قال كان الله له

يا من نفى بصفاته عن ذاته — ومحا عن ذاته بصفاته
ومطرفا بلحظه طرف من جرى — متهتك الاستار في لحظاته
لا تعشقن ببارق من وجهه — ويلمعه لا ترض عن لمعاته
واكشف حجاب الوصف عن محبوبه — من دابه لا تحتجب بهباته
يا سافرا عن وجهه استاره — غرما على الاحراق من سبحاته
انظر الى وجه صبيح مسفر — يا ربديع الحسن في جلواته
لا تحجبن ببروزه وظهوره — وسناته وضيائه عن ذاته
يا ناظرا برقابة اخفى قفا — من حبه قد حرت خفقاته
يا لامعا وجها تجلى مسفرا — تتعطف الانظار من لمحاته
ان لم تلاحظه بلا حجب بها — فانظر تراه في جلاء مراته
من لا يرى نوراته لكن بدا — فلينظر المصباح عن مشكاته

ملك القرب

ملك القلوب بحسنه وجماله — وسبى العقول بقهره وجلاله
وبدا لوجه شرق شمس الضحى — ومنور بدر الدجى بهلال
الكون حالك قد بدى من خده — ولقد تجلى خده من خاله
قد كنت فيه هائما من قبل ان — يكن الانسان من صلصاله
يا من ارانا حسنه متحجبا — في مظهر النقصان من اجماله
انت الجميل بك الورى متجملا — ولك الكمال تمامه بكماله
يا جامعا شمل المحاسن صورة — ومنزها عن قيد لا له
من يظهر في نوركم ظلماته — عن نوركم لا تحتجب بظلاله
بجماله لو كان غير تكشف — فانا الذي لا اتقي بوصاله
يا من هو المرغوب في اعراضه — يا من هو المحبوب في اقباله
ما شئت فاصنع في محبك — يا من هو المحمود في افعاله
يا غاية الآمال في كل المنى — ارحم لعاشق حبك من اماله

وارحم على صبّ كئيب مغرم — حائر عن فكره وخبل له
يا سادتي بل حظّ من أحبابكم — من ليس يحظى عندكم في باله
حاشاكم أن تغفلوا عن حال من — هو عاشق في حبّكم عن حاله
عطفاً على من ليس يدري رشده — شغلاً بكم عن غيّه وضلاله

ابدأ بكم لكم أطرب — وحبكم يا سادتي يا مطرب
حتى لم أهواه في دين الهوى — مذهبي عن مذهبي لا أذهب
حاشاكم أن تحسبوا في أنني — عن حبكم أسلو وعنكم أرغب
يا منتهى المطلوب يا أقصى المنى — شيء سواكم عندكم لا أطلب
قلبي لديكم وهو في تقصيركم — أبداً على تقليبكم يتقلب
لا أنه بوصالكم متنعم — وبعدكم وفراقكم متعذب
الرحمة لكم بمذاق من — بهواكم وغرامكم مستعذب

او غده وعده

اوغده وعده فضلك وصلك والوصل — يا طبيب فالقلب منكم طيب
ما نسبتي الا اليكم سيدتي — من غيركم حتى اليه انسب
ما غيركم من ناظري لكن ناظره — ما لي اراكم عنكم تحجب
من لستُ منه بعيد قرب بعدكم — اذا نسيتم منه اليه اقرب
لظهوركم خلا الظلمي في نوركم — ونوركم قد زال عني الغيهب
منكم بدا ما لي بدا ولي اختفى — عني لها نا مشرق ام مغرب

يا ايها منك اليك الفرار — في الم الحب منك الاصطبار
ما سكن القلب من الاضطراب — ما سكن الروح من الاضطرار
قلب محبك عديم السكون — روح محبك عديم القرار
ليتفل ليس له احتيال — ليتفل ليس له اختيار
قلبي كما طوفه الحق طاف — قلبي كما دوره الحب دار

وهو لمن قلبه خاتم … وهو لمن حوله كالسوار
وهو مع الحب اذا قام قام … وهو مع الحب اذا سار سار
وهو على صورته في الظهور … وهو على طوره في الانظار
بهاياته بهاياته في العيان … قميصه قميصه في الغبار
قدرته قدرة من ظهر فيه … ليس له الحكم ولا الاقتدار
اطلقه قيده وهو كان … نزهه شبهه وهو صار
اقبله ادبره وسعه … ضيقه صار بلا اعتذار
من وسع الحق وما سأله … نبعه الحاجب بالاختصار
من خلدي عنه هبوب الرياح … سل سقاياته في البحار
او ورق مختطفا بالصبا … مضطربا منقلبا في القفار
هبت ولم ادر صراط اليمين … حرت ولم ادر سبيل اليسار
يا سكني اهد لمن فيه ام … يا ايها الهدى لمن فيك حار

انت لمن ليس له الغير عين … انت لمن ليس له الجار الجار
انت لمن ليس له الا خمر خمر … انت لمن ليس له الدار دار
انت لمن ليس له مؤتمن … انت لمن ليس له استشار
انت لمن انت له احتياج … انت لمن انت له افتقار
طفت على حجة حالك المنيع … درت عليكم لنفحة المدار
دمت على الباب بوعد اللقا … عشت بمن في الانتظار
قلت لك ان ديار الحبيب … كم تعفوا عنه رسوم الديار
منه قنعتم برقوم الدثار … منه شبعتم بخطوط الجدار
ليس له القيد بهذا المكان … ليس له الحصر بهذا الحصار
ليس له في سمته الانطلاق … ليس له في جهة الانحصار
اشرقت الشمس ولاح الوجود … وانكشف الغيم وزال الغبار
وانبسط القلب وعم الشهود … وانخلص العقل من الافكار

وارتعشت منه حدود العتيق — منجذبا من نظر الاعتبار
سبهته من ظلمات الحجر — تذكره في سبحات النهار
نفحة عنه تسكن الخاب — مستتر الشقف بالوقار
يسمعنا منه نسيم الصبا — يذكرنا فيه نغير العقار
نسمع منكم كلمات الطيور — نفهم منكم نغمات الهزار
قد نكلم عنه محيي الكرام — قد لكم عنه ورد اللب
نحيكم عنه شهود الملاح — نلحظكم عنه لحاظ الصغار
ذو فلك في كل لحام لذيه — مختفيا مقتبا في سرار
في صحف الكون بخط الوقوف — نتلوكم نقرئكم بالجهار
هذه اطوار طورنا تكم — في سن من حجب مستعار
ان لنا عنه تحليكم — ذلك لا في زمن الاستتار
اين بكم نحن هو ارادة النعيم — اين بكم نحن هو ارادة البوار

يحرق من نارکم کل نور — يحیه من نورکم کل نار
منك ذكرنا صنم الاحتشام — منك رهبنا وش الافتخار
ان لنا فيك من العار فخر — ان لنا فيك من الفخر عار
فيك لبسنا خلع الاتهام — منقضي فيك خلعنا الازار
غرة عشاقك في ذلهم — حرمة عشاقك في الافتقار
كسرهم عندك في جبرهم — خيرهم عندك في الانكسار

لقد كنت حروف عاليات — نزلن في سطورنا فلات
ظهرنا بعد ما كنت خفيا — وصرنا الان كل الكائنات
وما الاكوان الا نحن حقا — فانا كائنات ممكنات
اذا صرنا العوالم والمراتب — ذواتا ثم اسماء الصفات
تجلى بنا عن له بنا — وقفنا بعده في المشكلات

نسينا عهد أيام الوصال ... ولم نذهل عهود آب فلات
رحلت حياتنا فوجد لك ... علينا منشئ بالمعجزات
وعاقبنا لسبب البينا ... وسرنا دار تقيسا عن جهات
عبرنا عن نفوس زاكيات ... وعن ريب الله ذات البليات
وصلنا والتصقنا والتحذنا ... بذات العين صرنا عين ذات
وفي التقصير لم يوجد سوانا ... ولم يوجد كذا في المجلات

لبستم كسوة الكفار عند الشمس آبر ... كاخنيتم مع الاسلام والايمان بالسر
وبالمشهود والشاهد وبالمعبود والعابد ... وبالمسجود والساجد بعين اسم مع التكبير
لبستم مرة الاولى لباس الاسم والصفة ... لبستم مرة الاخرى لباس العقل والتفسير
ظهرتم بعده لما برق لايح وارواح ... طلعتم بعده حتى كشفتم الكرسي والعرش
مددتم بعده فلك بافلاك والاملاك ... والاجرام والاركان وجن ثم والانس

تعينتم

تعينتم باعيان تشعشعتم باشباك ... باظهارتم غبتم عن الادراك والحس

ايا نسيمة من صبا ارض الاحبة ... لطيب تحيات وعرف محبة
تشير بسري نحو وادي الحنيف ... وتصبو بليا صوب ارض ضنية
ولو انها ماتت بحيث تقودها ... وغادرت ابا عود تناك لرحبة
فقلت لها حال الرجوع مقاصر ... وشوقا لها منّي تشوق وتحية
ايا نسيمة ان جئت اعتاب ذي التقى ... علا الذي في حكم وعدل وحكمة
فبلغ الي اليهم تحيتي ... فقولي لهم من بعد عرض التحية
سلام عليكم من سلام ودون ... ايا خير اولاد الخير البرية
فاني ما سعى اليكم سعي باع مهرول ... روحي وجسما وقلبي وجملة
ومالي باني لا اجي مجيئة ... الا حبي احباء وجيرا وشيعة

لقد كان قلب وقد غاب عن صدري ولا اسميه بدري ولا ارسمه ادري

وهل عاد ولا ادري الى الاهل من قرب وقد ضل في عقد من الوجد والسكري

وهل سار او ولى من العشق والشوق الى حضرة المذكور في عالم الذكري

الا ليت شعري هل الاقيه مرة وهل اقض في الحياة ما فات من عمري

تغربت من اهلي لفرقة جمعي تناجيت مع حزني بكربة في اسري

اروح بلا روح واشي بلا عقل واغدو بلا قلب ونفس بلا صبري

لعلي اري ما غاب عني بغفلة ادور انادي في البرية يا ظهري

الا من راى قلبا فريدا من الكون الا من راى قلبا وحيدا من الدهري

الا من راى قلبا مصفا مطهرا من الشك والانكار والشرك والكفري

الا من راى قلبا يرفع عن الوهم الا من راى قلبا ترقى من الفكري

الا من راى قلبا يدور على الرب الا من راى قلبا تعرى من القشري

الا من راى قلبا مصونا من العيب الا من راى قلبا خلا عن العسري

الا ان

الا من راى قلبا يضيء على الشمس الا من راى قلبا يفيض على البدري

الا من راى قلبا تحكم على الفلك الا من راى قلبا يقطب بين العصري

الا من راى قلبا تكرم بالغني الا من راى قلبا تسلط بالفقري

الا من راى عشقا من مغرب الشمس تحن الى غيب وتصبو الى السري

الا من راى معاذ خضرة احلة زمان الصفا عنا من الايك والوكري

الا من راى ورقا وما بات حاجز تميل الى الف لها كان في الهجري

الا ان تبدا عيانا من الغيب الا ان تجلى جهارا من السري

وقلت له يا من لك الحكم طالع تحجبت عن عيني وقد تبت عن هجري

وقد غبت عنك ما كشفت بارقا ولكن عمدا الى البطن من ظهري

سترت عن ذهني تعزبت عن وصفي لما ملت عن اسمي تعاليت عن قدري

لقد شهدت جماله في ذاتي لما صفت وقطعت مراتي

لما بدت ذاته بصفاتي   فسترت ذاتي بصفاتي
ولطرت في قدسه ادناسي   ورقصت في نفسه ذراتي
وتزينت بجماله وجلاله   وجماله وصفا يا خلواتي
وتشرفت بوجود ازمانه   وتكرمت بوجود شهود آياتي
وتزالت من قهره اركانه   وتمكنت من لطفه نياتي
وتفصلت بفصاله اوصالي   وتواصلت بوصاله صلواتي
وتضوعت من سره بين المنى   وتعرفت من عرفه عرفاتي
وتبدلت بصفاته اوصافي   وتحولت بنعوته حالاتي
انوار قدسه فيه مصباحي   فتلألأت في ضوئه مشكاتي
فهذا اللطف في نوره مرائي   لما بدت لظهوره حياتي
فتشرفت برفوعه اعلامي   ورفعت بنشره راياتي
وجه تجلى ضاحكا متبسما   حتى انطفى في نوره ظلماتي

يا ناشق نفحات انفاسه

يا ناشق نفحات انفاسه   مستورة بروائح النسمات

بجماله في الوجود مظاهر   وجماله فيهن بين ظاهر
لقد تجلى واختفى بظهوره   لانواره حجب له وستائر
سفرت به الاكوان طرا ابدا   وسفوره ما نمه عليه ستائر
وقد غاب عن عيني غاية قربه   ان الذي قد غاب عنها حاضر
عن وجه المستور نوره ساطع   لم تحجب الابصار نا والبصائر
لو غبت عن شكوى الانام وشكرها   لرايته في كل شاك وشاكر
كل الجمال حقيقة منه بداء   واليه في كل حسن صباير
يا سروة البستان يا غصن النقا   وتعكست الكيس قلبي طائر
يا طيبة والسلع والوادي الحمى   والمنحنى لولاكم والمحاضر
ما هذه الاطلال لولا انتم   ما هذه العمران لولا عامر

مالي وما لسليمى ولا لسلمى الحمى ... إلا بأحسنكم ومظاهره
كل الملاح اللائك مدارك ... ومعالم الحجب لكم ومناظر
يا ناظرا في نوره أنا باطن ... يا أولا لظهوره أنا آخره

تيه على المستهام فيك جلالا ... وتكبر على الكئيب دلالا
يا نديمي لقد زرت بحب ... عزة تيك بان منك مثالا
رد على الصب فيك فانه ... لم أزل فيك ابتغيت وصالا
جر على من قتلته بلحاظ ... فاتكات تلطفا وتقالا
عد إلى الصب من قتيل قبلي ... لا تبالغ من العتيب قتالا
يا مليح الحمى حماك منيع ... ومنيع عن الوصول وصالا
قد تجليت واختفيت ظهورا ... وتدليت وارتقيت جلالا
إذا تجليت في خلاك خليل ... لا تجلى في الخليل خلالا

منزهة

منزهة ظهر بمكث نشه ... والنطق إذ طوبت فيه طلالا
واح رسمي وهبائي ومشيا ... لا تبقى من الجميع بشلا
أيها القلب للعجاب تهيأ ... وتجرد عن العلائق جلا
وتقدس لقد قدس تجلى ... فتكيف معنى وصورة ومثالا
وتوحد عن السمات تنوع ... وتفرد عن الصفات كمالا
وانظر سبع الطباق طي سجل ... وترقى عن الجميع فلا لا
لم تراكه إذا ذاتيه بدوا ... هل تراه إذ ذاته بلا لا

فيا بأبي من ذكرك في الهوى ... من عز عن التتبع عنه والتوى
وجمع في عين جمع جامع ... سمت التشاب ورافع وهم الهوى
وعقب الضمان والضرائي ... شرب البحور الداخرات وما روى
وحاز الحظوظ وقشر الثرى ... ما ناب في غير كلك وما ترى

بدت ذاتي باعلام الصفات صفاتي كلها ظهرت بذاتي
صفاتي اذ بدت علما وحلما لقد حجبت بحجب الكائنات
وشمس الذات اذ غابت حجابا لما ظهرت ظلال الممكنات

لكن قبل الظهور شهدت كانت العين في منزل حجا
لعدم كنت في مرتبة قا قد تجلت صورت معشوقا
ظهر الكون من تجليات بدر الكون من بد ليسنا
بدت الكائنات من ذاتي صارت الممكنات مراتي

تجلى حسن معشوق لاحباب وعشاق بتنزيه وتشبيه وتقييد واطلاق
تبدا وجهه حسنا تجلى حسنه وجها باسماء واوصاف واحكام واخلاق
تعين من زلل واشراق وشان من حلول واشراق

١٤ الف

الا لهف اهيما بسر حب محل طرف من اطراف الحباب
حرنا حيرة فهيف وقفنا وقوع الغيث في صدف اللآلي
وصل بادر وسدك الا وجدان انفاس الحبيب
فان القلب قد يحيا التجلي من المحبوب من اشمام طيب

العين بدت بكثرة الاسماء حتى ظهرت بجلوة الاشياء
الوحد لا يكثر بالاعداد له كلا يتعدد براء الرائي

تجلى الحب من كل الجهات على عين بانواع الصفات
حجبت الحب غير الكون دهرا وكان الحب عين الكائنات

الكون صفاتكم واسم ذات — والكون شمس وجهكم ذرات

الحمد لله فيكم واسم مهيف / اشم لهم وبهم لكم مرآت

هذا العلم من افواه الرجال / يطلب لا بعقل ذي عقال
واقبل نحوهم روحا وقلبا / ولا تقبل بنفس ذي جدال

في سرهم الحب قوم باهو / نور ابتدا بالهي باهو
ما السنه وما العلوم وما اث / السنه جسم وما بهم الاهو

من يطلب في الحب من الحب قرار / من غير فناء نفسه فهو محال
ان تشتهي ان تبلغ وصل المحبوب / دع نفسك في الباب تقدم وتعال

قربك وما كان من الكون وجب / شاهدت له القابل عند شهود

كم ففاز

كن عنه ظهور ما هيرا عبد ا / حتى بكم اكن عنيا معبود

يا اكمل مظهره لوجه الباقي / يا واسطة الفيض من الخلاق
حيث بكم مظاهر الاشياء / تمت بكم مكارم الاخلاق

عين برزت بكثرة الاعيان / منها ظهرت بصورة الاكوان
ما تم ظهورها بكمالا الا / في مظهر كون جامع الانسان

يا خاتم نص حكمة القرآن / يا لوح نصوص سورة الفرقان
بكم الكمال بدا الى العشاق / فنبرزه المعشوق في الافاق

قلبي له عرش على العرش استوى / روحي له ملك على الملك احتوى

انظر الی النور البسیط و نقطه | وانظر الی البحر المحیط و نقطه
وانه وان نقطه تا لیست صورة | ففی لیست معنی مثل ما نقطه الالف

بیا در بحر ما ما شو رها کن این من و ما را | که ما دریا بگوئی تو بدانی عین دریا را
اگر موجب از این صحرا آمدی در گشته روئی | چه باشد غرقه گردانه که ماری یا ما صحرا آمد
اگر امواج دریا را بحر دریا بینی پس نیز | نقشی دانم که گوئی شما دیدن اسما آمد
هنوز از فرقه فرق برفی از ذره جمعی | اگر از یکه بگر فرقه کنی اسم و مسما را
چو واحد گوی اعداد است نا پیر بسر واحد | چه فایده یا کشی بر دوتی و فرا آمد
زکثرت بی وحدت روز وحدت بی کثرت شو | زراه کثرت و وحدت گذشتن داش آسا آید
چه دانی زیر و بالای زمین و آسمانها تو | ندیده منظر در خوب ط زیر و بالا را

اگر شمس نجم ... در دو در ... زهی از شرق و مغرب ساپچه جب عشق بشد
الای مغربا عشق مغرب را ... نهان ...

ما در چشم عاشقی نگار هر رنگ را | که خبر داری نه ای کس جان بجز جبر عشق را
بصحرای دل عاشق با کوه لیلی بگذر | زروی عالم اسباب پای صحرا را
دمی از خلوت وحدت سپاه را بصحرا بر | نظر بر باطل افکن بین آیات باشد را
دماغ جان آبی از بوی خوش معطر کن | زروی خوش بری بخش صلح چشم بستانید
الای لیلی تکیه بیا جان را بصحرا بر | نیستی لیلی تو خواهی خو و نه تو لیلی خواند
الای یوسف مصر ملاحت با که داری | غمی یعقوب بیدل را اخرین جان ز لیلی بند
تو حلوا گفته پنهان یک سهاحمیه بسر کوه | اگر شوریدگی خواهی بصحرا آ حلوا شد
جهان پر شور از آن داری لب شیرین داری | که گرکان هر دو بسته اند دایم شور و شی اند

سحر بامو صحرای الای مغز لیلم لو
که صحرای بید اند با ان داب دریا ساید

ای جمله جان دوح جان بخش و نیله | وی روی تو در آینه کن هر بیدا
تا شاهد حسن تو در آینه لطف گو | عکس رخ خود دیده شد واله و شیدا

هر لحظه رخت دلبر جانان آن رخ خوبند | بر دیده خود جلوه به صد کرشمه زیب

ای حسن تو در دیده خود گفته تجلی | در دیده خود گفته عیان چهره خود را

از دیده عاشق رخ او نگه کاهی | ناظر خود از حسن تماشا [illegible]

روی ترا جلوه گری آینه ساخت | آن آینه را نام نهاد آدم و حوا

حسن رخ خود را بهمه رو در دید | زان روی نشان آینه جمله اشیا

ای مغربی آفاق راز و اله گفت | سلطان حبیب [illegible] خیمه صحرا

[illegible]

۳

در این مطلب هر طالب مطلب ما | بر هر شرب [illegible] مشرب ما

سپهر و کوکب ما از سپهرها است برون | که هست ذات مقدس سپهر و کوکب ما

با چشمه آب حیات [illegible] رسید | [illegible] بکو هر لب ما

هنوز روز و شب کاینات هیچ نبود | که روز ما رخ او بود و زلف او شب ما

کسی که جان جهان دل و عشق او نخرید | [illegible] ما

زاهد یار

زاهد یارب با کسی خبر [illegible] دل آگه | که [illegible] ثابت جو ما زاهد یارب ما

تو دین و مذهب [illegible] در اصول و فروع | که دین و مذهب حق است دین و مذهب ما

[illegible] لوح [illegible] نقش کاینات [illegible] | چو مغربی [illegible] اکبر [illegible] ملت ما

چو مهر بود که [illegible] در گل ما

چو صبح بود که [illegible] در دل ما

[illegible] | [illegible] در گل ما

چو ماه بود [illegible] آمد | [illegible] ما

ملک [illegible] | [illegible] ما

چو موج [illegible] | [illegible] ما

[illegible] نقش [illegible] | [illegible] ما

هر گره که [illegible] زلف [illegible] | [illegible] ما

چو مغربی [illegible] نقش کاینات [illegible] | اگر [illegible] ما

۴

خورشید رخی چو کرد شه آ...
ذرات همی گشته پدید آ...

مجموعه ز تو چو شد به ابداع ش | زان سایه پدید گشت اشیا
هر ذره ز مهر نور دیده است | خورشید صفت شده ازو آید
هم ذره به مهر گشت موجود | هم مهر بذره گشت پیدا
دریای وجود موج زن شد | موجی بشکسته گشت دریا
این موج فرو شد و لاکه | در صورت و کثرت دلارا
برر... نغمه سعد... | چون خط خوش نگار رعنا
بنگر بشقایق حقایق | بنمود هزار سر و بالا
الجمله چه بود عین این موج | این موج چه بود عین دریا
هر جزو که هست عین کل است | پس کل چه بود سراسر اجزا
اجزا چه بود مظاهر کل | اشیا چه بود ظلال اسما

در این بود

اسما چه بود ظهور خورشید | خورشید جمال ذات والا
صحرا چه بود زمین امکان | کانش گشت حقیقت آ...

ای مغربان صورت تکرار
سر در جهان مکن هویدا

ای بلبل جان چو خانه در ... شها | تا چند در این بهانه مانی ... بیهش
ای بلبل خوش الحان ز لانه کشش در آن آشیان | چون بوده که اوقات ما گاه بصحبت
کو ناله قمری کو درین گلخن | آن روضه و آن گلشن آن سنبل و ریحانها
بشکن قفس و بر پر پس تن ... کیان | از سر بنه گلخن بخرام بگلگشت شهنها
گلهای خوش اوقات مجموع از این گلخن | پرنده بدان گلشن بگزیده نشیمنها
در مشهد دام و دد ما و اشکال کوان | زین جای مخوف ای جان رو جانب ما منها
ای طایر افلاکی در بند تن خاکی | از بهر دو سه دانه و الا منزه زخرمنها
تا بی چه نمی آئی بر قوس شه از ... لب | بر منظره آتش نشین بنگر ره روز نها

ای منور گشته از مهرت همه چیز

کاینات برای تو چه سایه‌ها

هیچ دانی که ما کیستیم و شما | سایهٔ آفتاب و نور خدا
سایهٔ آفتاب باشد از آن | تابش مهر هست عین ضیا
نیست خورشید از شعاع بعید | هست او واحد و کثیر نما
چون نباشد سایه ز خورشید | یا رب این کثرت از چه شد پیدا
نظر از عین کاینات بدوز | تا که سایه نیابیت یکتا
بگذر از سایه را که خورشید است | آنکه تو سایه خوانیش هر جا
نیست واحد مگر که چون گوید | عین هستی جملهٔ اشیا
هست یک عین جمله اعیان | یک در صفات جملهٔ اسما
ذات وحدت و اسم و نعوت | عقل و نفس است و طبع و شکل و هوا
جمله نقش تعینات وی اند | هر چه هست در زمین و سما

سایه و آفتاب ٤٩٧

سایه و آفتاب یک جزاند | نیست سایه ز آفتاب جدا
هزاران هزار شکل غریب | مینماید بخویشتن خود را
هست اندر جهان کهنه و نو | آخرین نقش آدم و حوا
گاه مجنون بود گهی لیلی | گاه وامق بود گهی عذرا
کثرت نقش موج گوناگون | نیست الا ز جنبش دریا
آنچه امواج خوانیش بحر است | گشته ظاهر بکسوت من و ما

نقش این موج بحر یابی یافت

مغربی و سنائی است شناسا

یا رب از سینهٔ آن جام صفا | دمی از بار ها بخشش ما را
خداوندا که تو دانی که کاری | مکن کاری بجز کاری خدا را
چو چشم خویشتن سرمست گردان | دل و جان و روان و دیده ما را
جهان پر فتنه و آفات گوید | بیا ای قلبها زن کیمیا را

توای نقش از نقش آشنایی | اگر پیدا بود با ما شمارا
نگار استاد شو گر زاده سلطان | نشان از بر سریر خود گذارد
نگار از دل برآر نقش نگارت | بر نقش نگار از دل نگارا
بیا از نقش گیتی پاک گردان | مرا این آینه گیتی نمارا
چو از نقش جهان پاک گردی | نقش رخ خود بینی بیارا
برابر آسمان همچو خورشید | ز گرد پاک کن لوح سارا

بیا بر عشر بالا در اتایی
به تابی مهر که لالاین سمارا

ز روی ذات برافکن نقاب اسما | نهان با اسم من چهره مسمارا
نقاب برفکن از روی عین صحرا کن | ز کنج وحدت خلوت ببین تماشارا
اگر چه نیز انوار ذات محو کند | چو این نقاب برافتد جمع اشیارا
اگرچه ما ره دیدن جز تو با تو نبود | ز ما و من بستایم زمان من و مارا

اگرچه سایه عنقای مغرب بی نشان است | ولیکن سایه جمال اکنده است عنقرا
نقوش کثرت آئینه اظهار در آن پیداست | جمال وحدت باطن نهان است کثرترا
فروغ چهره بعد از آنها که پیدا | ز چشم داغ من سیل جمال عذرا
نمی زنگه به نهان گوی از او لالا | ز نور دیده تو چشم جهان بینارا

ز مغرب چه قرن ناظر رخ زیبا است
نهان از او همه این که اهل دیر ترسارا

ای لعل تو گنج حیات از لب آب | از حسن جمال همه خوبان تو مطلوب
بر صفحه رخسار ما پر برد غمی | هر فرد از نکته حسن شکل تو
مجموعه زیبایی بخط دیر تو معشوق | خوشبوی روضه بخر رخ تو محبوب
بر عکس رخ حسن کشیم نکبت گردان | در آن گوی چشمش دل یعقوب
در شاهد مشهور تو ناظر دو سطور | در عاشق شوق جان کند
در کده با غیر تو دل آرامی نهند | انها به سینه دیگر سنگ کاری

بدان صفت دل و جان از حبیب بستد و بست
که از حبیب بدل مر نظر جانان حبیب
چه حسن [illegible] بود و دیده [illegible] حسن [illegible]
چو در درون [illegible] بتجلی شود جمال حبیب

جان فدای [illegible] صحابه [illegible] / اینچنانکه [illegible] جار رو
زانکه [illegible] الغمز [illegible] / [illegible] جهان [illegible]

محو [illegible] شد [illegible]
گر چه [illegible]

چه نافه [illegible] جمال حبیب / بدیر [illegible] بر کمال حبیب
چه التفات بدارای کاینات کند / [illegible]
مدام دارد [illegible] / [illegible] خال حبیب
خیال [illegible] / [illegible] خیال حبیب
حبیب [illegible] / اگرچه [illegible] حبیب
درون [illegible] / [illegible] حبیب

ز شرق [illegible] غرب [illegible]
هزار [illegible] ز نظر جمال حبیب

مرا [illegible] ساقی [illegible] جام شراب / ازان [illegible] مست [illegible] مدام خراب
[illegible] / چه [illegible] باد [illegible] آب
مبارک [illegible] طالع مسعود / سخن [illegible] خواب
برین [illegible] / عجب که [illegible] شراب
برین [illegible] / عجب [illegible] حساب
کسی که [illegible] الم [illegible] / نه از نعیم [illegible] عذاب
چه باد [illegible] / [illegible] تاب
حجاب [illegible] / [illegible] حجاب

مگو ز سر [illegible] عشق
[illegible]

ای [illegible] ذات تو [illegible] / [illegible]
[illegible] / شد [illegible] کاینات

تا آفتاب حسن جمال تو ظهور یافت
ظاهر شد از جمیع ذرات حکمت

از سنگ لطف فیض تو یابد در عدم
سر برزد از زمین عدم چشمه حیات

خاک عدم که در نظر آمد کشته لطف
شد سبز و [illegible] دل [illegible]

زاهد ما [illegible] تو چو [illegible]
شد [illegible] ای [illegible] اسناد

ای گنج [illegible] بگنج در آمد عشق تو
وز شوق آن [illegible] افلاک را [illegible]

لا [illegible] زین شوق [illegible]
کافر چه دید [illegible] در [illegible]

ای طفل [illegible] چون [illegible]
هر کز [illegible] آبا و امهات

ای مخزن [illegible] زان [illegible]
در مشکل [illegible] عالم ضلال [illegible]

ای [illegible] ما [illegible]
در [illegible] تا [illegible]

یا [illegible] المظاهر یا [illegible] الظهور
یا برزخ البرازخ یا جامع [illegible]

یا احسن [illegible] یا املح الملاح
یا الطف اللطائف یا [illegible]

کر سوی تو سلام فرستم تو [illegible] سلام
کر [illegible]

۴

هم درد هم [illegible] هم [illegible]
[illegible] هم قفل هم کلید هم [illegible]

[illegible] دهر تو [illegible]
ای تو [illegible] ای تو [illegible]

هم کنج هم [illegible] هم [illegible]
هم [illegible] هم [illegible]

هم [illegible] هم مشرق مهر [illegible]
هم عرش و فرش [illegible] افلاک [illegible]

ای [illegible] تو [illegible]
انجم [illegible]

ای عالم [illegible]
از [illegible] کز [illegible]

ای صفات [illegible] نقش [illegible]
سایه نور [illegible] نقش [illegible]

خلق [illegible] از نور [illegible]
گرچه [illegible] نور [illegible]

پرتو نور [illegible]
زین [illegible]

سایه [illegible] نور [illegible]
ای [illegible] ظاهر [illegible]

[illegible] لیکن از [illegible]
[illegible] از [illegible]

که خضر لبت از آب حیوان قطره | تا تو ظل یلدا بر مهر رکعه ابر حیات
ای زلف تو بکیش حیران مغرب
به جهت ملک کرامی خواهی کس از مه باب

ای رخ تو مهر گردون ذرات | ذات تو برون ز نفی و اثبات
در ذات کی بر سند در نه مه | هیهات که کار ماه هیهات
اسما و صفات کی نهایت | در ذات تو جمع گو بالذات
نه اسم نعت یعنه اسما | نه رسم شکل و صفت بیات
جز ذات ظهور در مظاهر | اسما و صفات با کمالات
من گفته شد بهر این کار | از فیض و صفای سیر آیات
مظهر معین و مبین | شد بر ورق وجود آیات
از فرق کمال از فضائل | دیدیم عیان که جمع ماذات
یکمعنی صد هزار صورت | یک صورت صد هزار مرآت

مصباح رخ تو را تکاه | کو هین زجاجه است و مشکوه
مهر تو بنور باغ عیان شد
بادر عیان بافت درا

ای صفات جمال چهره ذات | ذات پاک تو مظهر ترکش صفات
آفتاب رخ تابان گشت | منهدم شد ز نور او ظلمات
لب تو چون جان مرده مسیحا | نفس پاکان نفس چون حیات
زلف جان در خم و خمش انداخت | پیش مهر رخ تو چون ذرات
عالمی بالا که نفی تو عدم | لب جان پرور تو کرد اثبات
جنبش از لست حور عالم را | ورنه از لی عدم سکون ثبات
از پی عالم فقیر غنی | گر نه ای بر فرزن زکی زکات
دانکه ادعای المشهر خواه | نسخه عالم است مظهر ذات
یکسخن پیشتر مگو حبیب | رانسخن شد بیان پر از کلمات

الشیخ تبع من صدر عالم — الشیخ کسی محیی کبریت

مغز بادا که چه عاشق المثل دانه

عامل کرد رسالت در مرا

اگر ز فرق بر اندازد او ادب هیهات — گهی [illegible] زمانی بر بود ذات

به پیش تابش تجلی ذات مگوی شیخ — جهان هستی عیان گشت از فروغ صفات

به پیش پرتو خورشید سایه بر گردد — چنانکه از بر نور نقش سایه ظلمات

بر ز [illegible] شاید بر تو ز — [illegible] با شوال با فرق [illegible] نکته است

دلائل بر او [illegible] ز مر اد دور است — از آنکه گوش شد [illegible] ز آتش [illegible]

بنور [illegible] ان [illegible] انوار — [illegible] کان آتش [illegible]

از [illegible] مبدل [illegible] — [illegible] بلا [illegible] ضلالت

اگر تو مرد [illegible] شوی شبت — به مو [illegible] گوش [illegible] ز اشارات

به مغز [illegible] اقتاب [illegible] — اگر چه بر عیان از فروغ او ذرات

بیار

یا ساقی از آن [illegible] آب حیات — [illegible] که [illegible] از ظلمات

از آن شراب که [illegible] — رفتند [illegible] ز [illegible] نفس

از آن شراب که [illegible] — از آن شراب [illegible] بعدم

که [illegible] جان [illegible] در دهر — که [illegible] یا بر ز [illegible]

بیا [illegible] مجمعه [illegible] — ببین [illegible] دل [illegible]

چه [illegible] توان — اگر چه [illegible] جمع [illegible]

بیا [illegible] منظر دل — که [illegible] از این [illegible]

بیا [illegible] از [illegible] — از آنکه [illegible] در [illegible]

نظر [illegible] دلبر

به [illegible] این [illegible]

ای از دو جهان [illegible] عیان گشت — [illegible] عیان [illegible] این [illegible] گشت

دانش [illegible] هزار [illegible] — [illegible] حال [illegible]

گوئی که نهانم از دو عالم | پیداست در یکان یکان کیست

گفتی که همیشه من خموشم | گویا شده هر زبان کیست

گفتی که منزه از جهانم | پوشیده لباس جسم و جان کیست

ای آنکه گرفته‌ای کرانه | با آنکه نشسته در میان کیست

گفتی که نشانه‌ام نه آنم | پس آنکه همه این و هم آن کیست

ای آنکه همی کنند گفتی | از جمله حال دلبران کیست

ای آنکه تو نه‌ای در جهانی | تا آنکه یقین این گمان کیست

ای آنکه نه‌ای جدا ز خود را | و آشوب فکنده در جهان کیست

از دیده مغربی نهان شد

در دیده او ببین عیان کیست

آنکه او در بر لباس عیان است | و آنکه بنهان ز جمله عالم نهان است کیست

آنکه در عالم علم از ره نام | بعد از آن نام و نشان کیست

آنکه از مهر رخش آمد برون | تا همه عالم بدید عکس او پیداست

پیش ما کی زیر و بالا جهان | زیر و بالای زمین آن پیداست

آنکه مهر رخ با نیم و عالم شد | تا که اکنون شد همه خوبان جهان پیداست

نیست پنهان شد این ... که اثر | گشت ظاهر در لباس جسم و جان پیداست

شکل بیرون چو آب از قعر بحر | منعکس در پیر و پیدا او ز جان پیداست

آنکه او ... گفتم گوید سخن | نیست پیدا در نشان کوه و کان پیداست

لیک که او مغربی این سخن را بر آن

بعد از آن بر آر که منزل‌های کان پیداست

هیچ جائی نیست خالی از حسن ... | جنبش جمله سعی او پیداست

چمن زیر چرخ ... شد پیدا | نیست پیدا ... آن پیدا

نیک بنمود ز خود که ... | در جهان او کار او پیدا

در بر ... عالم ... | نه بود که نه ... پیدا

احد اندر ولایت احدی | نیست لیکن هر چه هست احد است
ابد اندر سرای او ازل است | ازل اندر جهان او ابد است
هست پیدا درون دریا نیست | در او با همین جز ز مد است
جان ما بحر جمله آب است | ظاهر بحر بس که زبد است
ظاهر حسن ما همیشه ز باطن است | جنبش حسن را ز حق مدد است
باطنش بی جدا ز صفت کرد | ظاهرش را اگر ز صفت جدا است

مغربی را اگر عزت این ادب است
داد هر بینش از خرد است

هر عالم چنین نقش صورت است | چه جای نقش صور ملک خداد است
باران جو می از ابر دل بشد | چه از دریا کن ز دل جدا است
چه میکرانه بحرست آید هر بار | درخت بار و برگ و مغز بار پوست
غلط بود اگر گویم مجمع | همان میکرانه اصلی خود رو است

صدا آمد که میرود مقابل | اگر چه صد خلایق لیک بگردد است
هر آن نقشی که پیدا از اندر آمد | چه ما نقاش آن نقش نقش است بگوست
تو این چشم و ابروی خوبان | یقین میدان که آن چشم و ابروست
نظر کن باز در خوبان نظر کن | ز خوبان بین عیان حسن رخ دوست

چه خوبان نظر می‌کنی نگار
از آن شیوه حیران از آن روست

چنان مست جامم من چنان مست | در بیابانم از بس سرازد است
جز آنکس را که از جام او شد | ندانم در جهان دیگر کسی است
نقاب خواهم از رخ بگشایم | اگر با همه در قصر از ایشان است
دلم عهدی است که بتو با او ان | چه ما مست آن با مجموع است
خوبی عرفان با ما گو در آید | دلم بر جانب در خانه نشست
نبود ایشان بر من هشیار | هر آنکه زین میان خوش است

لبی کو جز به هر گز نه راست | چه پیدا کنم که اینچه صحبت با شهوت
ز بالای او زیستی در گذشتم | کنون پیش به بالای ما نه پست
مرا از نه رواق چار طاق فرش | لنگر جنبش شش جهت راست
فرو باز نکرد رقابت دوستی | چه اوج فن جهد از قرصه به رحمت

دگر در شرق منوری مینهید
چه ذات منور از مغرب راست

ساقی تا جام مستی آید | تا به در داد کان پر چرخ است
با لب جان با به در کشید | منزل از خم جام مستی است
تو در جان در ره کار کو | نازی در دست جان منزل پور
دیدم از مستی همراه او الق | هر عالم بالقادر دم گزاد
مهر بود آن که زر خانه گم | سحر بود آنکه مستم جو ت
زشت زین منیر اما نخو | هر کرا مستکیمی زشت دمکو

هر که او شمع همی بند شتم | اخر الامر شب بیس بود او
چمن جان با من نشد تقع | بر در عالم الاعجب در هم مراد بشکست

مغرب چمن اسلامی فرست
روز با نما درش چای گوشتر

مهر گشته کاف آب گرفت | ماه ار سور دامن گرداب گرفت
خاک شد ز دیر مسیر سعید | کان جهان بین همه خراب گرفت
باده در سیلی همی گو او | که مهر گر شراب گرفت
یار خونه نقاب میکود | مه کن با ریحم نقاب گرفت
مه پس از چنگ بلا دی | یا رب آن این همه خراب گرفت
همه سرگشته مضطرب احوال | گشته کان کوکب شهاب گرفت
یار در ربعه چو شبستان جان | عاری فرشته ارز حجاب گرفت
چند پرسی که خون کلید همی | لیک میخانه در فتاب گرفت

سفر با چرخ تو مهر شرقی است
چندین سیر که آن اوّل شک است

لاله که مطلع بدیع حکمت با جان است
لیکن از مطلع خود جان بیجان فلک است

منزل بگاه دل و اهل چو بیدار دل
غافل از جان آن جا که در جانش مستقر است

از سیاه جان علو عطش از بهر دل
نیز اشک صدر از خط است

هر کسی را در ما خمر عکس نهان
لیکن بر کس از غیر خود طلسم [illegible]

ماهی در دریا در عالم ماه شد ولی
مائی و ما در میان ما و دریا جانست

چشم را بین که چشم عین عزیز شد
در زمین نقش سپهر بلند که آسمان است

نیک کار در عالم هر که دریا عیان است
عین در آن هر کس که سیل است کمال است

جمله عالم ز آلاء است که حق وجود
در عالم الامکان عدم است که ظلال است

سایه و خورشید ملتزم کرتو تجلی قدر است
سایه بر خورشید ملتزم بندی که [illegible]

نیست اهل آن عین صراط المستقیم
سیر کون جان عین حق بی وجود است

چمن ما داشتی حق حقیقت ماست
روی پاچین که برملا ز بهر کو ما ست

شعله‌ای که تو عین حسن دریا صفت
جامه‌ای است که آن خود بر خط الست عدالت

چیست دانی در میان جان خال مغزها
بر سر رخ جانان خط سوم و خال است

دل که آینه روی شاهد ذات است
بر فن زی عالم انفس جهان اشارات است

مجو که بر ورق کاینات خلقت
علامات اثر آن جمال اعلی امامات است

دمی بخسب که در زلف بود جهان
نشان نام کسی که او محو بالذات است

دگر کی در جهان نشانه‌ای بی زمین
وجهی با کسی بی عین از مقالات است

درآ زعادت هیچ که رسم
چه داند الله که در رسم اعادات است

مقام الله که نشان مقیم هیچ مقام
ولی منزل رتبه مقامات است

طریق الله که ز ابو سالک راه
نه سعی کسی جز اینکه نه مناجات است

کسی هر دم ز لمعه‌ها و نور خبر
ولی نه چشم آن نماید حجابات است

کی بود بر بالای سرفرازی که آن / کسی که جمال او به نقد جمله جلالت است

و چو مغربال ز رقم فلک مستی او
پیش پرتو از آرام مهر ذرات است

برای جهان که آن تو جهان همه گوهر جهانی است / آن تیر اگر باز دل ز هستی آید است

از مهر تو یکی باب جهان گنج بدید آر / ذرات جهان جمله چو گشته زیبا این است

حرفیست جهان بر ورق فطرت عشقت / هرچند وجود او خوش رنگ است بی تو باطل است

لطف دیگر گاهی متجلی بر رخ او در بهار است / در بادیه از خود آرایی او سر بست اسرار

بیدار شو از خواب که این موج خیالات / اندر نظر دیده بیدار همه خوابیست

از جان او بیت حیات به حقیقت / باش اگر از جان باز آنکه حجابیست

سالک قسم همه به زیر خم دهر آمد / در مهر او دستی به سر زرتاب است

تنها نبود مغربال ز ناله که او
در هر طرف از بهر که او حرکات است

همیشه سپهر از عشق همیشه بیت بالاست همت / سر کس از پی آن ماست هم گرد و همت

قاف تا شکوه است که حاصلی اش از اوست دگر / گر مهر دیدی دو جهان اگر نظر باید

هر تاب اگر هست ز زلفش دل ما در جهان / فرزند ضمیری که باشد در جهان با نیست

هر آن که ز مهر است آن پیمان / خود اگر عهد از اول از بلا کشته است

همیشه ساکن سرگرم ز الف او چون بت / لیکه تو از ما از ازل هستی زلف پست است

زلف او گر سیه است با دل ما هست / هرچه خواهد او از اندرون گره دست

گر مرد در راه عشق جان نثار کند / چون کنم ضمیر باشد گر مرد درد

ناید از عشق دل از کس گشته / لیکه در عشقت که از خود بگذشت

از پی همو اطوار خویش بی باز / بی بر بین که او هر دو هست

هستی که مغربال از بشر است
ورنه او خود مغربال در جهان نیست

با تو است آن یار دائم نزد تو / گر تو مهجور از او لیک از او مهجور نیست

دیده مشتاق تا به چشمی فیض آب رو داد
کافتاب روی او را از [illegible] صورت است

لیکن این شبنم ز رو در و در ابر آمد است
گر چه هایی و دیده از ادراک [illegible] است

جنت آرایی های خیابان جان دهد است
در چنین جنت اینهم بس است صورت

گر تو را دیدار الوهیت برای آن است
حاجت رفتن چه موسی سوی کوه طور است

در کتب‌های تو سطور آیات عالم ثبت است
چیست آنکه در کتب علوم مسطور است

گر از آن آیت بشنوی من تا به [illegible] هست
و آنکه او بیند نقش غیر [illegible]

تا به سر من صور مسکن [illegible]
بشنو از باطن اسرار [illegible] مستور

مغربیا با شمع مغرب خواندم
گر چه شمع مغربی در جهان مشهور است

هیچ میدانی که این عالم از کجاست
یا ظهور نقش کل عالم از کجاست

یا حروف اسم اعظم در عیان
چند باشی خود اسم اعظم از کجاست

گر دمی کز دم مسیحا مرده را
زنده کرد این همه آن دم از کجاست

گنج در انس طلسم محکم است
این طلسم و گنج محکم از کجاست

آن [illegible] که جوهر [illegible] بود
ای مهان عیسی چیست مریم از کجاست

خاتم ملک سلیمانی ز چیست
حکم تسخیر خاتم از کجاست

چیست اصل گوهرهای مختلف
این خیالات دریا از کجاست

گاه شادی گاه غمگینی و دل
می‌زند این شادی و غم از کجاست

آن یکی [illegible] دوزخ [illegible] است
وان دگر بهشت خرم از کجاست

آنکه با شیطان [illegible]
که عروسی گاه ماتم از کجاست

مغربی از آنکه [illegible]
کان همه بیش و کم از کجاست

بیدل دلدار شوایم نشست
بی جان یار [illegible] نشست

صحبت یاران [illegible]
[illegible]

رقیم خون چشم [illegible]
[illegible]

چون بت زناری رخ موی او [illegible] — ای بت زنار شده‌ایم [illegible]
بر امید قبلهٔ دیدار گل — بیش از این با جان شده‌ایم [illegible]
مبتلای آن در بستان رخش — یکدم از گلزار شده‌ایم [illegible]
بار ها آمد به بازار ظهور — گشت با بازار شده‌ایم [illegible]
زانکه در صحن سرای خویش تیز — بچه بر بار [illegible] شده‌ایم
چون هزاران کار دارم در سرش — می‌زبان بی کار شده‌ایم
مغربیا گفت بنگر در رخم — زانکه بی انظار شده‌ایم [illegible]

خوش [illegible] زان [illegible] اگر — لاجرم [illegible] در [illegible] وصال اگر
[illegible] قرار او — پیش از این [illegible] دیگر
بر [illegible] دلبری — از [illegible] خط و خال دیگر
با وجود آنکه [illegible] — در دماغ هر کسی از وی خیال دیگر

گرچه عالم سر بسر تمثال او است — لیک او را هر زمان رویی دیگر است
سوی او هر گز [illegible] خود [illegible] — هم بیان او توان گو [illegible] دیگر است
کس [illegible] شد [illegible] — زانکه هر گوشی [illegible] دیگر است
هیچ [illegible] جهان — لیکن این حال [illegible] حال دیگر است
مغربی در نظر [illegible]
هر طرف [illegible]

صفای [illegible] که در خانهٔ ماست — ز عکس چهرهٔ آن دلبر یگانهٔ ماست
خمار [illegible] از [illegible] — خراب جرعه [illegible] شبانهٔ ماست
ز زلف و خال بتان [illegible] — ز زلف و خال بتان دام ما و دانهٔ ماست
تو از [illegible] غافل بیخبری — و گرنه هر چه تو بینی [illegible] نشانهٔ ماست
[illegible] بهانه جهان [illegible] — جهان [illegible] بهانهٔ ماست
جهان [illegible] — ز [illegible] ترانهٔ ماست

بحر فنا در جهان نمی‌گویم | از ... در جهان ...

خرد ... دل ... | ... آوازه ... ما

اگر زمان ... | دل ظهور ولایت ... ما

کلید مخزن اسرار ... ست

در مدح ... خمسه

گذشت ... | نثار ... معجز ...

... | نهال ... تحقیق ... هدایت

نهان ... | به پیش ... احمد ...

چنانکه ختم ... | با ولایت ... ختم ...

بدان ... | [illegible]

ملک ... | ... کار ... نهایت

دلم ... | بغایتی که ...

هرلکه

هر آنکه با ... کشت ... روا | ز ... حقایق ... حقایقت

... زیرا که ... | هر آنکه ... از ...

هر آنکه طالب ... | محب ... تحقیق ... محبت

... | ولی چه سود ... تعصب

حالی ... | الا ... [illegible]

... | [illegible]

بحالی ... | بیان ...

نمونه ... | هر آنچه ...

بحجب ... | به ... لطف ...

ز ... | خرد ... [illegible]

زمغز ... | که مغز ... مجهول ...

خانه

مگو دولت طراوت ز بنهان نهفته است
نهان همه دلها به سر او بسته است

چه بارخی که بود در میان ظلمت خط
میان چشم تو بنوشت قبله ولایت

ازو در هر عالم فروغ تابنده است
ازو در همه عالم ظهور نور هدایت

نهان او تصور کند گذشته از آن
عیان او خبر دار رهبری است

علوم او ز طریق تو دلی است
نه از طریقه عقلی است کشف نقد روا

دلی ز عرش نظرگاه ذات او قدیم
چه ذات پاک قدیم است آنکه [illegible]

زهی ظهور ز هر صبح کاینه ساطع
زهی منیر ز هر ذره [illegible]

بود رسم صفات نعت مجموع
بر فروغ جمال [illegible]

ز بس که معجزه با حجت [illegible]

صفات حسن تو جمعیه دولت است

چه ابه چشم تو خو لعه است [illegible]
چه خال دارد است آتش جهان [illegible]

ز نیم زلف تو داد فتنه مهر حیث
چه فتنه‌ها شده رویت از او بنیاد

یوان

چه بی عهد شکن غیر لطف شکست
بگو طالع محزون در این عتاب کجاست

زمین هر که تو مسکن [illegible]
چه من [illegible] با من خطا کجاست

چه بی غیر [illegible] ازو چه نهان
چه خاطر تو بر [illegible] نقاب کجاست

هر که در خم چوگان زلف تو دلی
ز جیب منقلب لعل در انقلاب کجاست

زمانه پر [illegible] ز جیب آشفته
ز هجر پر [illegible] در انقلاب کجاست

زمانه آنکه تو دادی به همان خواهیم
زمانه هیچ گر بدیم حساب کجاست

کتاب معجزه از نسخه کتاب شماست

از وی چراغی حرف از رکن کتاب

بان [illegible] لعل او بان [illegible]
هم لعل جان شیرین [illegible]

از [illegible] کن از زمان
باز دیدم اختر [illegible]

لاله [illegible] ستم [illegible]
لاله گلخن [illegible]

از [illegible] حاذق [illegible]
از فروغ [illegible]

همچنان کان زره سنگین ما [illegible] — زلف مشکینش [illegible] مسکن ماست

در شب تار [illegible] — کار ما [illegible] اگر چون [illegible]

سر برآورد از گریبان جهان [illegible] — [illegible] ازین [illegible] جهان [illegible]

دل برد [illegible] — دیده [illegible] بردار

چون [illegible] آفتاب شرقی [illegible]

چونکه [illegible] در [illegible]

از دهانش [illegible] — وز [illegible]

گفتمش [illegible] — چونکه بر سرو [illegible]

گفتمش [illegible] — سرو قد [illegible]

چون [illegible] — [illegible]

تا شده [illegible] — سحری [illegible]

[illegible] — همچو [illegible]

گر [illegible] تو بر ما [illegible] — جان تو خوشتر از [illegible]

[illegible] — [illegible] از [illegible]

[illegible]

[illegible]

در [illegible] — گرچه [illegible]

گر [illegible] — [illegible]

چون [illegible] — با [illegible] عالم [illegible]

[illegible] — [illegible]

ای [illegible] — بر [illegible]

ای [illegible] — در [illegible] عدم [illegible]

[illegible]

در [illegible]

نهان ز زیر تو چون شرار آتش اندر آب ریخت / از آنکه مانع نور از آن قمر به تاب ریخت

زخط زیر تو خط رنقاب مشک ناب ریخت / عجب نبود اگر غیر از این نقاب ریخت

چه جای روی تو کز زیر چتر شب تاب / دگر نه مهر دگر تاب جای خواب ریخت

بغیر چشم تو بر روی تو که دید لعل نه / از آنکه دیده کسی سلسله بر آفتاب ریخت

تو شسته‌ای به رخ از اطلاق چهره جانان / که خط خوش چو آب آتش از لب کتاب ریخت

بیا که روی تو کرد مشوش جانم / رهی که آتش عشق زنده آتش آب ریخت

دلا همیشه دل منقلب ز تاب تو است / ز بهر کسب تو آن انقلاب ریخت

چگونه روی بغیر از جفای تو آرم / از آنکه آتش مشتعل به روی جناب ریخت

کسی مشتری دُر سخن طبع گهر جو غزل

تا مغز خام خیال از فن آب ریخت

آنچه ما گفتیم از آن غم آورم گفت / هر کسی رسید از آن غم آورم گفت

چون آوردل چو حق که گفت / بر زبان رفت سخن ما زغم آورم

سطری عشق در این بحر اسار زند / دل که هر سخن از آن ز غم آورم گفت

گفت با من سخن عشق به آواز منه / سخن عشق به آواز غم آورم گفت

شرح آن طره طرار نه بتوانم داد / سحر و عمر غماز غم آورم گفت

لذت لعل لب جام غم انجام تمام / بهر ما رونق زاغاز غم آورم گفت

مغز با های دل چه دم ساز زن

با تو سر دل دست غم آورم گفت

آنچه کفر است بر خلق بر دین است / هم شور همه عالم بر ما شیرین است

چشم حق بین کن از حق نتر انداز / باطل اندر نظر ما باطل است

کار کوی حقیقت به زر زرمین دارد / خار شیراز چه رسد که در او بالین است

مرد کوته نظر از بهشت آگاه نیست / از قصور بهشت او به حور عین است

نیست در خاطر ارباب حقیقت جز حق / جز این حقیقت که حق گفت این است

مسکن جز ز که من طلبیدم گفت / مسکن جز آنکه پیدا کین است

گرچه با آن نیست چندین نظری داری | آنچه منظور تو آمد به زلفین است
نظری نیست که با آن نقش نگارین چمن است | زانکه چشم تو بر آن نقش نگار چمن است

مغربا از تو سخن بین تو از چه صبور
نیست محجوب ادب صحبت تمکین است

لاله از دیده چو جان بی اهل نظر است | هر که بی منکرم صورت ادب در نظر است
خوش چنین می‌بران بره زاد و خبری نیست | در بند آن کاو چنان نیست چه چاک جگر است
پی مروی که نگر بی خود را رفت ز نیست | اثر از حسن کی یافت او بی اثر است
ره بپا باد سر است تو نتوانی رفت | منشین خالصه ترا که بر سر پا و سر است
روزی از روی آن آینه بر آب | تا به مینی در خانه دو بام در است
تر باین چشم که صورت معنی ملک است | چشم صورت دگر و چشم معانی دگر است
نقش چه غرور داد و زیر دبیر غیب | در کتاب است که آن آینه زیر و زبر است
در بند جهان و زر کتب زیر و زبر جهان | همه زیر و زبر دیدن گفتن زبر است

مغربا دل بر از جهان که زنده بی‌نمود است
هر کتاب است لوح عالم بر حرف است

اگر صد دیده در صحبت او بی‌فکر است | عمر نیست تا که در جام جم ما در است
اگر حسن رخ تابان است | از جهان رفیق شهیدی و در نظر است
نمی‌فرمان مکش منظر از دیده که | در غیبت حضور تو بی‌چاره حاضر است
[illegible] عزیز خواهی [illegible] | الغرض [illegible] عزیز [illegible] است
در چشم او [illegible] | از ازل او [illegible] کافر است
حسن و [illegible] | عشق من [illegible] افزا است
گرد من عشق [illegible] | [illegible] عشق جز سخن با هر است

ای مغربی تو دیده [illegible] است
چون آفتاب بر رخ هر ذره ظاهر است

این چشم [illegible] ز صورت [illegible] | این چشم [illegible] از خم [illegible] است

این دهر ندانیم ز چه رو در حرکت است
این عشق ندانیم چرا آفت هر سر است

هیچی که خود نیز ندانیم چه شی است
کاو هیچ نبودست و همه جا از اثر اوست

این گنبد گردان که ز اسرار نهانیست
آن کیست که از راز درون این همه آگاه است

در گردش فلکی که از او حلقه گرداست
این چرخ ندانیم چه دارد که چنین است

این مهر و مه از چه بر چرخ روانست
برای طلب کسی که ز ما گم شده است

این هر دو جهان نخستین کشتی برد
بر درگه او بسته همه گشت و روش

ساکن نشود بحر که از باد بشورد

باریست که از آن گرد جهان خوش گذرست

آن تو که ز نور ندانیم که چه بود
کز جلوه جمال جهان گشت چنانکه بود

موسی کلیم است که دعوی ید بیضا
عیسی است که زنده کند مرده را به دم

چون گنج نهان بر فلک است چو خورشید فردا
کز پرتو او نقش ازل آمده پیدا

او را نتوان گفت که از آدم و حوا
کس را نبود چنین زاده ز آدم و حوا

بوی

یعنی که ز عشق جهان سکنه است ترک
مانند یکی جان که همه در زد و جان است

کس نیست که راه زنده این جهان
در راه نیاز جمله از آن سیر شده است

ای مغز بیاز آرزوی خوبی که سخن با تو بگفت
کوته نظری نه عجب ار در دل ما

هر غنچه که از جمال جلال است
بر هر نظر از صبا دل بستوالی است

هر منظر عالی نظر کار فعال است
بار است که او ناظر این منظر عالی است

حالیست چو آن حرم که از آن غیب
افسر که نماند و تف از آن بوم جلالست

چون نقش همه از آن دل اشیا است
کان آینه از نقش جهان صفحه حیات است

در عالم او هیچ شد از درد زمانه
زیرا که شب روز درین لوح الهی است

در کیمیا از او همه جهان گشت پدیدار
آن ذکر که نمایه ازان بحر زلالی است

دانی که بحر عشق در این خطه نباشد
عشق است که در خطه عالم دلالی است

عالم که خطا گشت بیان است و سخنی
منظر است برای کسی که در آن آه ولی است

ای مغربه از عالم اکبر نصیبت
چون عالم اصغر آمدی جمع عالم اشتعالا

ریخت خونم که این شراب آمد مرا / سوخت جانم که این کباب آمد مرا
چون که چشمش خراب است دیر / گفت این هیچ خراب آمد مرا
چون که در بوته غمم بگداخت / گفت زر زیر لب آب آمد مرا
خون در آن ای رقیب خود بدار / گفت کاو عکس آفتاب آمد مرا
گو با عیب رقیب خویش خطا / یعنی این نظر خطاب آمد مرا
گفت با تو عتاب دارم / گر تو با طاقتی عتاب آمد مرا
آنچه پرسید از وجوابش نشنید / گفت سائل این جواب آمد مرا
چون ز فرط عشق تیم نهان / بر او من حجاب ذات آمد مرا
مهر رد شر بمشر ما گفت
تا شب روی آفتاب آمد مرا

زآسمان

زآسمان عیسی لبی ایزد اگر خواهم فرست / پس از آن خون دل خوانی به مهمانم فرست
از لب شکر لب نعمتهای شاهانم چون تو / لعل با منتهای جان دهد بانم فرست
چون سهم بیند بیاهن جانم / قوت قوت باید نه بیند بیاهنم فرست
تا مگر گوهر شدند نم جان از آن / هر زمان صبح صبوح چون در این غمم فرست
زین بلا بر لب آن جان بند / چون فرستند که اوراسبه سلطانم فرست
ای خدا خون که خدا ایم شکرگذار / هر چه دانی که خدایا این بلا بر آن غمم فرست
چون که دل را رفت نعمت شاهم / هر زمان تاج خراج از پیش شاهم فرست
لذت آن مغربه با عزت گر دهد
کز بر جود که گفتند که ندم نم فرست

سحر های عمر جاجی او منتهی / عشق ها طرح هند وی او منتها
از لب لعل شیرازی هم جان اقبالا / یا گدا این مهر و مهر او منتها
هر کس از این سوی او دار / یا ها نفس بر سعی او منتها

بگوش هر که رسد از لب او نامه خبر
چنین ز ناز بر ابرو دلی چو کمان کشید است

بهر طرف ز خط و مه آن دلبری که نهد
ابرو بشکسته ز القصه دلبری ز دو همه شهاست

طاق ز نیر دو ابرو بشکند آن طاق
زانکه هر طاق تو طاق فلک شهاست

مغربی را که دل اندر خم ابرویت بست
در عرصه میدان بلاکش همه شهاست

حسن روی تو ز رخسار گل نسرین ربود
آب حسن تو دل ما بسوخت ز دل

کعبه ابروی تو طرز خوش جان بر
قبله ابروی طاق خم ابرو داد

هر که کرد رو به سوی آن ابرو
در حقیقت رو بطاق حرم عالم کرد

مسکن ما دل خانه زلف سیاهست
مجمع دلها حلقه گیسوی او

تا بنه دلها که طلب کرد
جستجوی دل در زلف مشکین او

ترک رو زد و ترک نرگس خود
سر بستان خوش ز خیال اوست

لشکر عشق آمد و آن صید بگرفت
هر که زین دلبر عزیز جان او

هیچ کس از خیال زلف او در حجاب است
هر که گوید راز او را دل او آن است

مغربی را دل زان میکند مست همه
سر بر آستان نگار

هر که را در دل بنقش زلف او است

ای پار قدیمی که بر سر زلف جان داشت
ای قدیم تا دل ما جان داشت

بر زمین دلم تخم مهر کشته
پای قدیم بر سر زمین ایت راست

از آنجا که لطف او بود اگر
نکشد غیر قهر او چه جام

حیلت فنت از وسام نوع آمد
را دید به عین لعل در

دلا گر نظر کنی بر رخ چون نگار
در کار ساز یار زمین کام راست

در آتش عشق که او سوز دل
شرار آتش دل لعل

تو را شرار کن او خون
از آن که باده بقیت از زلف یار

چه شد ز میان نشد یار
خوش کسی بود دل بر سر ز خلوت دار

چه گوهر است [illegible] دایم [illegible]
[illegible] در این کشتی [illegible]

جهان [illegible] در آید
ز قعر بحر [illegible] کند [illegible]

دلم چه [illegible] دریای بی‌نهایت [illegible]
[illegible] محتاج

[illegible] دلم غیر [illegible]
چه طرفه گوهر [illegible]

[illegible] که [illegible] کشید [illegible]
وقوف یافت [illegible] حقیقت [illegible]

بهر کسی که رسد [illegible]
که به [illegible] رسد از وی [illegible]

ازین محیط که عالم [illegible]
[illegible] فرات [illegible]

هر آنکه [illegible] از کاین [illegible]

[illegible]

سحر که [illegible]
[illegible]

تو [illegible] عاشق [illegible]
[illegible]

کلید فتح [illegible]
کشش [illegible]

از آن [illegible]

از آتش [illegible]
از آتش [illegible]

از آن [illegible]
از آن [illegible]

[illegible]
[illegible]

خمار جام [illegible]
[illegible]

به پیش [illegible]
چو [illegible]

بهر که [illegible]
ز هر که [illegible]

[illegible]
[illegible]

بیا و [illegible] بر جان [illegible] ریز

[illegible]

ظهور [illegible]
مهر [illegible]

[illegible]
چمن [illegible]

جان جهان که در خم زلف تو [illegible]
زلف تو [illegible]

هر نکته که از لعل تو بیرون آید ز جواب / معجزه‌ای ز سخن جان تو صد جام پدید شد
معجز دم عیسی مریم که فکندش بر آب / هم از آن جان نقش تو سر به هم پدید شد
بر ملک هستی الست العهد دم سحر / کی دم دمید عالم از آن دم پدید شد
بر بهر دل که گشت جمال تو جلوه‌گر / بر روی بهار از آتش دل آدم پدید شد
باشد نقش صورت اندر غم دیدت عالم / فیض سبزه زار چمن از غم پدید شد
خورشید آسمان جلال ظهور ما
تا مغرب ز مشرق عالم پدید شد

دهر از موج بحر بیکران آید پدید / هر چه هست از لوح میان آن آید پدید
باز موج از محیط ازل خیزد و لو گر بر / کز صفات او جهان جسم و جان آید پدید
چونکه موج گوهر از دریا پاشان شود / در جهان از موج گوهر بحر کان آید پدید
سر بحر بیکران از موج صحرا نهاد / گنج مخفی رنگ آثار نشان نهان آید پدید
آینه هستی بیان شان ز جنت / جان لامکان از بیان شان آید پدید

ابر که دایم از جهان با دو صد رنگ گران / عاقبت از زمان او در میان آید پدید
از بلای آتش سیراب از خیزاد / موج دریا در زمین جان جان آید پدید
صد هزاران گوهر اشکم در شعر رفت / در جهان از موج بحر بیکران آید پدید
از زبان مغرب آن بار سخن
مغرب آن بحر کان از زبان آید پدید
از حدیث بحر قدم برگشت موج سعد / وز موج دریای ازل برگشت صحرای ابد
از موج بحر بیکران صحرا در آن گشته نم / صبح الیقین در آن لیو با به دریا از ازل آمد
اندر سلطان زمان اشاره عین اتفاق / سر بر بسم الله از آتش پیش برخیزد عیسی
اندر جهان بر حق و الصمد آید ولی / در خط ملک صد هزار مرد بود عین امر
اندر یکی صد هزار عیان در صد هزار نهان / بر درِ بحر بیکران باشد چه بر در از در
هم بر مثال ماهیم افتاده از دریا تن / باشد که موجی در رسد باز هم بر ما افکند
وقت است کاین خسته دل صد دران / از موج طالع اندر زمین سر بر زد

آن آتش عشق تا پدید آید ز رمز
گر مغز را آینه پنهان نشان با تن درآید

بیرون فرو چهره یار ز خلقت که شهود — خود را نشانکی جمله جهان را بکجا نمود
اسرار خویش را بهزاران زبان بگفت — گفتار خویش را همه که گوش ها شنود
بر ما لطف کرد هزاران هزار بار یافت — بر خود لطف کرد همه چه بایست نمود
بر هر که بنگرد در او غیر خود ندید — چون جمله را بزدید خود آمد و در وجود
هر نکته گفت یار و لیکن کس نشنید — هر دانه کشت یار و لیکن کس بر ندرود
خود را نکو نمود بیار چه گوید — لیکن نمود بهر نمودن چه آن نمود
از دوست هست عالم اصلاح و فرق — تا یار در جهان دوران نهان کند ظهور
کس در جهان نماز کرد مایه بزد — آن یار بود مایه راه هادیان سود
تا ملک را غنی همه عالم ز گنج او — هر چه از او ...
چون مغز هر که بر آن گنج نهاد پای — ...

بر آنان خود

کند
بر آن خویش را ز ... تر — تا مهر از دل هر دم جلوه دیگر کند
صورت او در زمانی مغز دیگر — معنی هر لحظه در صورت دیگر کند
از فروغی گر بیابد سر زمین ... — آن زمین از آسمان برتر ز مه خورشید کند
چون بتابد بر فلک ... — ذره را از روزن هر خانه ... کند
در ظهورش ... ظاهر ... — هر ... عالم ... ظاهر کند
هر که ... از جان ... آستان — حضرت او ... گند

مغز را گر سر ... در آن ...
... همه کوی ... کند

تنم با هر ... کار ... دیگر — غمش با ... با زار دیگر
جمال عشق آن دلبر ... — ... دیگر
دلا از ... کار ... — ... دیگر
اگر در عشق ... — طلب کن ... دیگر

چه شنیدی ز بر آن گوش که او گوهر نشنید / برد گوش دگر آن سنگدل بت کشد دگر

نه اندر شهر بازار خریدار است متاعش / وز در شهر به بازار خریدار دگر

تو نه تنها نیستی بیمار چشم شوخ دلبر / چشم بیمار تو به تنها نه که بیمار دگر

نه تنها مرغ دل ما گرفتار رسن زلفش

که ز زلف او به هر سو گرفتار دگر

تا که خورشید منیر از شرق آن پیدا شد / از فروغش همه ذرات جهان پیدا شد

تا که از چهره خود زلف برافکند نقاب / از صفای رخ او کون و مکان پیدا شد

بود از کون و مکان نام و نشان ناپیدا / تا که در کون و مکان نام و نشان پیدا شد

تا نگنجد در آن آتش عشق به هم / در جهان ولوله و شور و فغان پیدا شد

از رضا و سخط کشته عشاق علم / از غم صحبت او حور و جنان پیدا شد

گرچه فرق است میان گل و گیاه و گهر / مهر شد از حسد او به جهان پیدا شد

یار آن بود که در بی رنگی از پی آن / هر چه در کتم عدم بود نهان پیدا شد

از فروغ رخ خورشید وش او اندر مهر / منور گشت
صفت رقص کنان پیدا شد

نشان و نام من از ننگ عاری کی دارد / جفای فراق غم بیماری کی دارد

مرا که کشته ابروی ترک کی دارد / ز غرق بحر تو در کنار کی دارد

کسی که مست ز خمخانه تو بیهوش شد / دگر که گشت شکار از دگر کی دارد

مرا که نور زخم ابروی تو بالا بلند / مرا که یار ز خیم ابروی یار کی دارد

چو من ز بهر جهان رخت خویش چیدم / ز دود آه دلم شمار کی دارد

کسی که اسیر جان عشق و عقل بود / مرا که رسته ام از هر چه باک کی دارد

بیا به خبری از حرص لعل رسید

کسی اسیر حرص کی دارد

دلی ز دست آنکه رسید یار ببرد / گر او همی نه آن یار غم ببرد

به نیم غمزه دل من ز من از ببرد / به یک کرشمه همی من از ببرد

هزار عشوه برانگیخت آن ظریف ... ز تاب نقش دلم ... ستم آن نگار ببرد
بیا که کار دلی داشتم ز حضرت دوست ندانم از چه سبب یار کار ببرد
دلم که آینه روی دوست بود ز غبار نهان ... ز دلم غبار ببرد
چه درویش در آستان ... کرد ... چه ... در آنچه ... ببرد
بهشت بلعل ... بهر کار ز من لعل ... اختیار ببرد
اگرچه ... قرار ولیک ... قرار ببرد
... چو ... جان ... ببرد
... نام من از زندگی ... ز ... نام ... ز زندگی ببرد
چه آمد او بمیان رفت ... ز ...
چه او بکار درآمد ... کار ببرد

ز قد سرو ... آفریدند ز روی تو ماه تابان آفریدند
رخش ... نشد از آن خورشید رخشان آفریدند

تو لا

تو را سلطان کاین دادند پس آنگه تخت سلطان آفریدند
ز چشم فتنه جوی دلفریبت هزاران چشم فتان آفریدند
از آن لبهای چون نوشین ... بمثل آب حیوان آفریدند
لب ... دو یاقوت ... آفریدند
ز خط عارض نور ... ... آفریدند
بنفشه ... ... آفریدند
عجب زلف ... بمثل کفر و ایمان آفریدند
... جهانی را مسلمان آفریدند
... ز زلف ... پریشان آفریدند
مرا ... مرا این ... آفریدند
... ... آفریدند
کنند ... عالم را ... آفریدند

چه عزم جمی یار دهر کردند | دراو سر دولت آفرینند
ز ظاهر ملکی کسب آباد کردند | بباطن عالم جان آفرینند
یکی بالا بهر ملکی کوه برجوند | دگر بالا بهر ضحوان آفرینند
بصحرای جهانی بر گذشتند | تماشاگاه بستان آفرینند
ز تابش غوای علم شر | جهان از پی آن آفریدند
چه چه خود لشکر سپاه بحر دادند | بهار جلوه آن آفرینند
برافشانند فلک حسن بیعه زرخشان | جهان پر زخوبان آفریدند
ز انیس عاشقان ادبیتی | در دریای عمان آفرینند
دلم را در خم زلف شیدا کند | از آتش کمی چوگان آفرینند
بیاد عشقان از همه در صحبت | بر آتش در دو زبان آفرینند
ولیکن نشستن هم خوش نشستند | بیان منکر و برهان آفرینند
چه خوش خندند پابه بنفشه را | چرا پس در حیران آفریدند

چمن عیش زرخ عیش درآمد عیان شد | بر عکس نفس خوش ایام کران شد
شیرین لب او تا که بگفتار درآمد | عالم همه پر ولوله شور و فغان شد
هر نقش سراپرده خوبان برکشید | پرشیان همه نقش بر آن لعل عیان شد
هم کشور خوبی که دارد دولت خود داد | هم عین جهان آمد و هم عین جهان شد
جانها همه آمد و جانها همه گرم | جانها همه جان آمد و جانی همه جان شد
بر جسم جهان پر در دل از شعر چه گذرد | صد عمر و دل و دف ز ابر جهان داد نشد
هم بچه از اشک نیز که گوشت | هم نجد خوش گشت ز بعضی نهان شد
ای مغبچه آن یار جهان ناز نشان بود
از بچه و فرزند آمد به بام نشان شد
دلها به نخ زلف تو همنشین باشد | مجموع از غم شاهی کفر و دین باشد
بو زلف کفر زد اسلام اهل | از زلف و رخ تو ایمان رو آن قرآن باشد
خون از زلف خوش زخم [illegible] | در چشم چه جای تو بعضی خوش [illegible] باشد

کی بملک سلیمانت تمکن کرم
مگر محروم ملک فقر در نگین ما شد

مگر حضرت دیدار در دو دست
چه الهی کنجهای حضور عین ما شد

کجا ز لذت دیدار او خبر یابی
تو سلامت بی سلامتی شیر با نگین ما شد

بر دو عین بر عین که الی العین تکن
بعین حسن نگر که عین ما شد

به پیش دیده ما آب عین عین حرکت بلکه
نظر چنین کنند اکسیر القین ما شد

بیا و دیده از سخن تو هم اشتمال
ببین که سر قصه گفت ابن سفیان چنین ما شد

نهال صبر اغنیا زمار پیدا شد
جهان به لطف ذکاکی آن لقا پیدا شد

میا که جهان آن سلاطین نیاز توقع
ولی چه کمتر انشت آن سلاطین پیدا شد

جهان خصوصیت که عذار او پیدا
خطی خط خوش که عذار پیدا شد

بیا پلی عملی من نوای حزین
هزار گلبن شاهی رخسار پیدا شد

به پیدا گشت زرد گشت حالی دولت پیدا
که اصبوحی چندین هزار پیدا شد

رساله مهر

یکی اگر صهبای عشق بود در شمار آید
از آن آتش عشق ما شمع پیدا شد

چه نقطه در حرکت آید از آن تقدیر
محیط دایره کن بر مدار پیدا شد

اگر تا حضرت یعنی کمال پایان نشد او
بلوکه از چه سبب این نظام پیدا شد

اگر تو طالب سر ولایت طلب
ز سعی در پس نقاب پیدا شد

دلا دارم دردی غم نگنجد
چه جای غم که شادی هم نگنجد

میان ما و یار همدم ما
اگر همدم شناسی دم نگنجد

درین میکده تجرد بیا
درین خلوت تنک همدم نگنجد

حدیث مشکل اسرار ما کن
در اینجا هیچ بیش و کم نگنجد

چنان پر گشت جان از نغمه
در دو عالم زیر و بم نگنجد

جز آن نقش علم خاتم است
دگر چیزی در آن خاتم نگنجد

در آن حرم که حرم خاص ماست
هر آنکو هست نامحرم نگنجد

داغ اگر فارغ از سوز ما تم آید
در او هم سوز هم ماتم آید نگنجد

رسد هر کس به آن آلوده [illegible]
ز آتش عالم الفت نگنجد

زبان ای مغ بادۀ در کس ز گفتار
مکو حرفی که در عالم نگنجد

اگر زهد ما ذلت شعار شد
جمال [illegible] عز و نار شد

پیش ما [illegible] گر ما شیاد و رهم [illegible]
میان عاشق و معشوق امتیاز شد

ز عشق ما طراز لباس حسن تو واقع
لباس حسن تو [illegible] ازین طراز شد

فروز عشق چه پای [illegible]
جمال [illegible] اگر این سوز [illegible] شد

کجا شد [illegible] جمال حقیقت
اگر مظاهر آئینه مجاز شد

مجو [illegible] غیر [illegible]
نگر [illegible] محمود [illegible] شد

نوا [illegible] دگر [illegible]
اگر [illegible] دل [illegible] نواز شد

به پیش [illegible] عشق [illegible]
[illegible] که عشق [illegible] شد

بحر [illegible]

بغیر از این چه [illegible] مغرب [illegible] نمی
چه [illegible] همه [illegible]

مرا [illegible] نمی‌گنجد
در این خطیره [illegible] نمی‌گنجد

ز مغز [illegible] خطیره قدس
کسی [illegible] مغز [illegible] نمی‌گنجد

[illegible] حضرت [illegible] نمی‌گنجد
در آن [illegible] نمی‌گنجد

چه [illegible]
[illegible] نمی‌گنجد

تو از [illegible]
جز او [illegible] نمی‌گنجد

دل [illegible]
در آن دل [illegible] نمی‌گنجد

میان [illegible] حقیقت
[illegible] نمی‌گنجد

به پیش [illegible]
از آنکه [illegible] خلق [illegible]

ز گفتگوی [illegible]
کسی [illegible] نمی‌گنجد

ز [illegible]

زدر امین کوه لون بر آمد
پر پیچ بر هر چمن بر آمد

چو نهری از بحر قدسی آن گهر
بسان دیگران چون خون بر آمد

که از ما معنی سخن کش باز
لعل از بهر بیان معنی بر آمد

چه این دریای بی پایان سخن شد
حباب آسای بر گرد سخن بر آمد

ازین دریا و زین اسماء ابرام
هزاران گوهر مکنون بر آمد

چه باز آمد ز خلوت خانه بیرون
ز هر نقشی ازین بیرون بر آمد

گهی در کسوت لیلی فرد شد
گهی در صورت مجنون بر آمد

گهی در دست لیلی کار دام شد
گهی در کسوت افلاطون بر آمد

برین گر سوی اهل العرفان
یقین میدان او اکنون بر آمد

بمعنی هیچ دیگر گون نگردید
بصورت گرچه دیگرگون بر آمد

چه شعر مغربی از هر لبی
بغایت دلبر موزون بر آمد

ما حدیث از لب ساقی روایت میکنند
باد از نسیم خوشش گل شکایت میکنند

از حدیث آب حیات آنکه اثر
قصه سرمستی ما با هر چه حکایت میکنند

در درازی زلف او تا لعل آن دلبر
در نهان تا زبان ما بیان حکایت میکنند

دست زلفش در تار عاشقان
این لطافت بین که در شهر ملامت میکنند

شکوه ها دارم از لعلش که بار آرد
گرچه از زلف پریشان شکایت میکنند

خاطر شوریده گان از لطف او در اکسیر
گاه بر هم میزنند گاهی عادت میکنند

جان ما الزام از بهر دل ما
جانب دل را بیت تا غایت میکنند

ای که غایت بین ز خضر جان
هر که جان میسپرد او شفاعت میکنند

هر کسی را از برای جانش
مغربی را حسن سرمستی حیات میکنند

اگر ما معجز ما آمد ما
لیکن ... ما بود شما دشمنا شد
سلطان ... شیم گرد ...
بالله که خراب ... آمد شد

از آن کس زلف مشکین بعد من بر
دلکوی فقیر از پای اظهار پریشان شد

هر که گرد سر شمعی از طرفه منبر
هم خانه خورشید آتش هم خانه ضیا شد

لب گوهر پاک پنهان آن در ...
نخچیر ... آهو زمین گیر ... شد

در کوی حقیقت چراغ پریشان گشت
کان دل ز پی ... چراغ چرا شد

بنمود رخ از ابر ... خلان
تا برج عقرب ماه ... شد

در کاشانه عشق تو چو سپهر ... لاله
هم سنبل قبا آمد هم سنبل کلاه شد

گر مهر سپهر از ازل گو بود
تا مغرب مشرق لوز ضیا شد

با پرتو رخ تو سپید پریشان شد
بی مهر تو رخ در به در پریشان شد

جز از رخ تو جام دمادم پریشان خفته
جز در رخ تو دل ... پریشان شد

تا جرعه ... من و ما را
هر که ... پریشان شد

از مهر رخ ... گشته
از دیدن قامت بالا پریشان شد

تا موج تو را کشتی ما غرق شد دریا
از ساحل خود جانب دریا پریشان شد

از درک حرم عالم آشفته ... صفا
لیکن آینه چهره زیبا پریشان شد

در خلوت ازل افسانه گردون ...
از خلوت خود جانب صحرا پریشان شد

با دیده تماشای تماشا شدن آید
تا دیده بینا به تماشا پریشان شد

چون مغرب از مشرق معنی
خورشید معنی مغرب مینا پریشان شد

با ثبات آن جمال پریشان دید
در خرمن ... جز ... پریشان دید

دل را ز زیر زلف و خال او ...
دیده ز زلف و خال پریشان دید

سیمای ... از او شدم قانع
... از او جز جمال پریشان دید

جز جمال و جلال رو ... را
بی جلال جمال پریشان دید

ذات منظر ... صفات کمال
با صفات کمال پریشان دید

نیز بر دام مهر رخت
مهر او را زلف پریشان دید

چند گو سرای بت میسکی زانکه این زلال شوان دیر

مغز بان جیب چو ارزان آب عشق

بجز از برهای شوان دیر

یار صد خوش تن بی فرق غم یار بهار
گر نهالی پیش از زبان الکن یار بهار

قدی ناس طاوس مرطوب ... یار بهار
قدی ناموزون بوس ... یار بهار

هر زمان خون ... نقش صد مهران
آنچه هست ... اکم افزون یار بهار

عاشق ... جز رسم ضیق رسم دگر است
بهر آن ایشان رسم ... کونم یار بهار

هرچه ما جز حق ... چون آتش تو
نام حق ... هیچ بر ... نمی یار بهار

آنچه از خوبی تو از علائی ... یار شیمو
پای در زنجیر چون مجنون نمی یار بهار

چند باشد در زلف ... یار ... ان
دل ... بر ... افسون نمی یار بهار

چون شناور ... چون ... برملو
پا شنا در پای در ... نمی یار بهار

حرف روی ... مجنون ...
تهمتی بر لیلی و مجنون نمی یار بهار

بهار کهن

یار که خون است هیچ که هیچ حیران کی
خون هیچ پای ... بر جمن ما بهار

آنچه گر نیست گرانی ... گوهر ...
فغان گوش ... گوهر ما بهار

مغز اسرار بجز ... از زبن

از زبان موج بر ما نمی یار بهار

جانم از پرتو فرق تو چنان گیرد
... از آن آب آن ... میکند

هرچه پیدا است نهان شود از دیده
چون برای دیده حال تو عیان میکند

خون زجان زجهان جمله نهان گشت بکلکند
آنچه جان جان جانان آن ... میکند

هرکه از تو اثر نام نشان ...
از خود او پا اثر نام نشان میکند

هیچ کی این اند رحم ...
روز شب ... آن میکند

حسن مجنون تا ذ نظم ...
چو که بر فرق تو چشم نگران میکند

بر تنم کر لطایف نظری ...
بلطایف تن من جمله جان میکند

گرچه پیدا است اجه خبر ...
هم زپیدا خود باز نهان میکند

اگر از معتکف جان مغربی راست
مغربی در طلبش گنج جان میگردد

دلم از بند من بیدل رها شد — نمی‌دانم گرفتار کجا شد
مگر او دانه خال بتی دید — از آن در دام زلفش مبتلا شد
مگر بنمود رخ پنهان دلربائی — نهان از من پی آن دلربا شد
هوای آستانش در سر افتاد — نمی‌دانم بعزم آن سرا شد
همای آشیان با جان مهوش — از آن بی مکدر با صفا شد
صدائی از جرس آید بگوشم — پی آن نغمه عین صدا شد
صدای جان وصل یار شنید — بسوی جان وصل یار صلا شد
ز جان از جهان بیگانه گردید — ز ما با جان جانان آشنا شد
دل خالی شد ز دلدار — از آن گنج او خوی سرا شد
ز حال مغربی دیگر میرسید — از آن عین از خویش جدا شد

دمبدم هر نفسی عشق بری دگر میشود — راه و رسم دگر و مذهب دیگر میشود
میکشد هر نفسی جام دگر از کف یار — بهر هر جام کسی زان لب دیگر میشود
نیست در هر نفسی طالب عشق خاص — هر زمان از طلب مطلب دیگر میشود
شاهد او جز از این خال و خط — خال و خط دگر عنبر دیگر میشود
هر زمان جان دگر از لب جانان رسد — بهر هر جان دگری قالب دیگر میشود
در جهان مهر سپهر دگر است — عرش و فرش دگر کوکب دیگر میشود
بجز این روز همی نور شب روز دگر — بجز این شب تو همی شب دیگر میشود
هر سراپرده درگاه تو نصب گردون — جانب هر طرفی مرکب دیگر میشود

لمع مغفوظ

لمع مغفوظ مغربی از طلب است
کی میسر که مکتب دیگر میشود

همی هر نفسی از تو تجلی طلبد — دمبدم دیده مجنون رخ لیلی طلبد
هرکه او دیده پو چهره و بالای ترا — کی ز ایزد ز پی روضه طوبی طلبد

در جهان فرق از مهر رخت ثابت است
گو زاهد از تو در جنت گل طلبد

ما ز تو جز طلبیدیم هر دم وصل آن
ناصح گمراه شده از تو تعقیبی طلبد

هر که در ملکت فقر تو بنیاد فرقت است
صوفی را که نیز در راه تو تقوی طلبد

جان من از همه ذرات جهان تا فرقت است
آنکه چون موسی بسر طور تجلی طلبد

در دوم مرتبه گر شکل الف پا کرده است
عجب نبود اگر الف از بیا طلبد

صورت معنی صورت معنی داده است
حبذا آنکه چنین صورت زیبا طلبد

معنی دیده هر آنکس که ز آیات الکتب طلبد

حسن تعریف دو شش آیت اعلی طلبد

هر همه ایست [illegible] ای دل کو
[illegible]

با میگی [illegible] ز [illegible]
[illegible] آن [illegible] جان کرده

[illegible] زهی [illegible] بیا
[illegible] منازل کرده

ای دل دیوانه زنجیر سر زلف تو کرده
هم زنجیر سر زلف تو عاشق کرده

عاقبت با فنی از آن شد بسلام آر
ای دل که چه پس شد سلامت کرده

عمر در دستان فریب حیل بر کوه
پیش زخمی که فتنه های تو بالاتر کرده

بچه بر دار ز هی تا آنکه آتش [illegible]
آنکه بر من ز سر زلف تو مشکل کرده

بر دل آینه کامل انوار
عکس انوار رخ زیبات بر تاب کرده

رمی بدر می تو آورد از آن مقصد رسید شد
هم ز اقبال رخت به مقصد کرده

هر که از کامهای فرط نظر [illegible]

مغز از نظرات کامل کرده

رخ کره خورشید [illegible] مهر [illegible] شد
ماه هم از فروغ خویشتن [illegible] شد

لعل [illegible]
لعل [illegible] مهر [illegible] نور [illegible] شد

با [illegible]
که از افراط [illegible] شد

جهان کن خورشید [illegible]
چرخ [illegible] خورشید [illegible] شد

بهجر خویشتن [illegible] وصال او
[illegible] وصل [illegible] شد

قصور حور و دلدار از آن دادم — مر آنکس را که دلدار قصور حور ملک شد
ز اسرار که مسیحم از آن زنده جان کنم — همه در لعل لب اسرار از او دستور ملک شد
لب جانان فاع معنی از او زنده کرد — که صحن باب عالم او درکه دستور ملک شد
ز جام نرگس مست لب مخمورانش — دلم بی‌غم بگیرند که پیمانه ملک شد

رخت هر دم جمالی می‌نماید — ز حسن خود مثالی می‌نماید
ملاحت حسنت هر زمانی — ز نو بزمی بهاری می‌نماید
جمالت را کمالاتی است بسیار — از آن هر دم کمالی می‌نماید
تجلی می‌کند هر لحظه بر دل — دلم را طرفه حالی می‌نماید
گهی بر چهره‌ای زلفت بر زمین — گهی هجر ملالی می‌نماید
مرا هر ذره از ذرات عالم — ز تو راه وصالی می‌نماید
جهان یکی ز صنعت خط و خالت — از آن هر چه خط و خالی می‌نماید

ز خط و خال

ز خط و خال معنبر که آن جمال است — بچشم جان خیالی می‌نماید
بچشم معنی غیر محال است — کسی گوید محالی می‌نماید

رخ زیبای تو آیینه‌ٔ جمال آمد — در رخت یار تو زان آینه کون پیدا
چون نظر بر رخ زیبای تو می‌اندازم — حسن زیبا بتان در نظرم می‌آید
نیست خط روی تو جز از در — حسن رخسار تو از دیده همی آراید
دیده از دیدن رخ جهان بربندد — هر که بر روی تو یک لحظه نظر بگشاید
گوییا حسن تو هر لحظه فزون می‌گردد — زانکه هر لحظه مرا عشق همی افزاید
جذبه حسن تو خواهم که بیاید — تا مرا از من و از هر دو جهان برباید
نیست دیدار تو را دیده ما شایسته — بهر دیدار تو هم دیده تو می‌باید
مغربی تا شب هجران تو باقی باشد — روز خورشید من از مشرق جان ننماید

گشت از عالم جنبش غیرت عالم این بود — نقش آدم [illegible] ز خود گفتم این بود

بار اول آن [illegible] گرد خویش نقش از [illegible] — نقش از [illegible] دوم این بود

هست [illegible] لباس [illegible] مختلف — نقش [illegible] آخر [illegible]

بر نگین خاتم [illegible] گشت نقش — هر [illegible] خاتم آمد نقش هم

جامع ذات و صفات عالم [illegible] تقدیر — نقش احمد آمد [illegible] محمود [illegible]

اسم اعظم [illegible] — بگذر از [illegible] این اسم اعظم

فاتح باب شفاعت خاتم [illegible] رسید — آنکه فتح و ختم [illegible] آزاد [illegible]

آخر [illegible] اخرون [illegible] — آنکه [illegible] آمد [illegible] مقدم [illegible]

لکه جان [illegible] در عالم [illegible]

در حریم حرمت [illegible]

شاه ما [illegible] عرش رسید — با [illegible] رخ [illegible]

لب [illegible] کن [illegible] — جانب [illegible] جانب [illegible]

جز [illegible]

خوش جان شاه ما فی [illegible] از سر الست — ای دل [illegible] عشق [illegible] رسید

محبوب [illegible] عاشق [illegible] راز شد — مطلب [illegible] مطلب رسید

این اصل [illegible] رفت [illegible] شد — این [illegible] رسید

رنج [illegible] تقدیر [illegible] قیمت — هر نغمه [illegible] تعبیر رسید

بحر [illegible] شدم [illegible] — هر جا [illegible] رسید

بی نسبت [illegible] — با [illegible] زلاله [illegible] رسید

بر داشت [illegible] مغز زلاله

تا [illegible] آن [illegible] رسید

محمد [illegible] شد — زمام ملک [illegible] شد

مدام [illegible] خورشید [illegible] — در این [illegible] خوش [illegible] شد

[illegible] این [illegible] الله — ولی [illegible] کار [illegible] شد

[illegible] — علی [illegible] در کنار [illegible] شد

دلی دارم که هر ساعت ز دستش [illegible] آرام
ندانم از چه سبب بیقرار میباشد

نگو مرا که ز دست میکند جولان
دلم ز همچو فلک پیچ بیمدار شد

بیا ز چشم دل مغربی نگر
چه کار چشم دلش چشم یار شد

بیا ساقی خبر از جام شکر کن
تو پیمانه که [illegible] از می

[illegible] نشاید [illegible] مستی
آنکه در ساقی جان جام [illegible]

مرا برقص از این نغمه [illegible]
[illegible] از وصل [illegible]

یکی نظر به دلم از نظر [illegible]
هر چه دل [illegible] از نظر [illegible]

شاها مهر تو دلم از [illegible] مهر تو مدام
چند از این [illegible] خورشید [illegible]

هر که به [illegible]
دل [illegible]

لیلی [illegible] تا هم مجنون [illegible]
و چه لیلی [illegible] مجنون [illegible]

آنکه در ملک [illegible] چه [illegible]
با چنین ملک [illegible]

مغربی [illegible] باقی [illegible] آب
[illegible] از [illegible] باقی [illegible]

مهی [illegible] که [illegible] از کوی [illegible]
هلال از شام ابروی [illegible] نماید

سر از جیب [illegible] بر [illegible]
رخ از [illegible] برقع نماید

[illegible] لنم دائم [illegible]
[illegible] از [illegible] نماید

بمن صد [illegible] از آن دل [illegible]
اگر زلفت [illegible] نماید

مرا از رحم چکان [illegible] گفت
جهان [illegible] کوی [illegible] نماید

خیال قامتش [illegible] چشم
چه [illegible] بر لب جوی نماید

ز خال [illegible] دیدم
اگر چه [illegible] نماید

پر [illegible] گفت
دلم [illegible] نماید

بچشم مغربی از [illegible]
[illegible] سحر [illegible]

ای جمال تو در جهان مشهور | لیکن از چشم جاهلان مستور
نور روی تو دیده‌ها نگرفت | لیکن از دیده شد نظرها حور
گرچه شد جلوه‌ات به عالم شهر | قرص خورشید دیده در کور
غیر کردی تو لیک او ... | زآفتاب منیر تابان کور
هم توئی ساعی ناز دیدن | هم توئی ناظر تو منظور
مدتی این گمان همی کردم | که منم ذاکر و تو مذکور
شد یقینم کنون که غیر تو نیست | ذاکر ذکرش کرد مشکور
مهر روی تو تافت بر عالم | یافت ذرات کاینات ظهور
کشف شد از رخ و زلف تو | در جهان کفر و دین ظلمت و نور
لب شیرین و چشم فتانت | در زمانه فکند فتنه و شور
مغربی مدام از آن لب و چشم
در جهان مست و مخمور

می‌شود آن پری رخ هر زمان یار دگر | می‌کشد هر دم گریبان را بسوی دگر
دل که خواهم بجان از دست این مه جبین | هر که هیچ چون من هر دم ز ناز دگر
خون برابر هر دم ز راه لولی خمار | هر زمان بر من کشد شمشیر لولی دگر
در جمعیت چه بند عنبر خوشتر | آنکه من هر زمان آشفته بوی دگر
سر ز محمل از برای سجده ارم فرود | من که دارم هر دم طاق لعبی دگر
من بیکبر چون شوق قاتل حسن فرهاد | میدهم هر دم از زیر رود مهری دگر
بر لب جو چو آن سرو رعنا که او | هر زمان با شوخ خوبان بهانه جوی دگر
با وجود آنکه او هیچ رنگ و بوی نیست | میدهم هر دم به رنگ دیگری بوی دگر
گفته بود مغربی را خوی او هر بار
چون ... که هر زمان خوی دگر
از سواد آن ... | چشم مکش سواد دفتر کفر ما
از سواد ... کفر می‌بارد | سعی دارم ... آن کفر جمع گرد

کفر حاجی جون مطلق یادگار رشت | با چنین کفری ز کفر مالی باید اثر

چنین [illegible] گوهر و مهر [illegible] | چون شوی کافر ز ایمان آنگهی باشی خبر

ایمن از هر چشم کفر حقیقی جمیع | بحر کفر هر چه عالم پیش [illegible] چون عمر

چون [illegible] در شهر حقیقت بستر | بدر کو دار ظهور نام خورشید آفرید

کفر اجمعین در شهر اندر [illegible] شدن | چین [illegible] مظهر کامل ظهور نور حق

پس [illegible] کافر و کفر ما نظیر بر ترا | اگر آتش باشی در رسن حقیقت بهره ور

ای که در دین [illegible] قاضی [illegible] | کفر ایمان را بکن نام آئین مهر

کفر ایمان چون حجاب اند حقیقت ای پسر

رو ز معنی از کفر ایمان در گذر

ای چو تو را دیده که باشی خبردار | کر دیده بنا کن [illegible] جنس تو اظهار

خورشید جمال [illegible] حجاب | از دیده عشاق کند کوری بازار

خو آینه [illegible] جهت [illegible] | در کاشتن بود از دیده نظاره

از هر که دیده آن روح [illegible] | نی ناله بدو گشته ممنون همه ایصار

هر دیده از دیده نفوذ در جمال | زنار شده پیر نفس [illegible] دیدار

بر هر نفس [illegible] تجلی دگر گون | تا هر نظری زو نظر باشد هر بار

بر آینه دیده و دل [illegible] | زو جلوه [illegible] رسیده [illegible]

در دیده حق [illegible] تجلی | [illegible] آئینه [illegible]

ای [illegible] در جان | استاده [illegible] کوچه و بازار

خواهی [illegible] جهان [illegible] کافر | لطف من [illegible] بهر اظهار [illegible]

حقا که اگر [illegible] رفتن تو برافتد | از غیر تو [illegible] نیست [illegible]

[illegible] | حقا که [illegible] جهان [illegible]

تا مهر تو بر [illegible]

شد معنی از برتو [illegible]

[illegible] | [illegible]

Cette livre a appartenu à
monsieur Aghabalian ate la 9.
[illegible] 1913

ازره دیده

که هر کس غیر او ز دلدار گو — ناکه شنید با من جز حدیث دلدار دگر

از پی صید مرغ دل یار ما — خال او از زلف زلفش دانه بر دام دگر

چون ترا هست [illegible] خوبی بیاید — هر زمان ساقی شراب دیگر جام دگر

گرچه او دل بندی [illegible] ابن ولی — هر زمان دام از دو زلف [illegible] دگر

در حقیقت هیچ کس ناید بمراد او گرد — می نهد بر دو چشم [illegible] هر لحظه او ناز دگر

هر بلائی از لب جانان [illegible] — هر نفس خواهد از دو لب [illegible] دگر

هرگه کاین در [illegible] زنجیر — در فضای قدس [illegible] زندگانی دگر

چون ز هر چشم او [illegible] — کاش [illegible] هر لحظه [illegible] دگر

گرچه با ستغنی انعام احسان [illegible] — میکنم از لطف جانان [illegible] دگر

چون زلف [illegible] از ناز کنند

[illegible] دیگر [illegible] دگر

یار ما هر عشق آید بیناد دگر — تا بود جان [illegible] کار دگر

یار ما هیچکس [illegible] — ای آرزو [illegible] یار دگر

کس [illegible] چون [illegible] کند — منظر [illegible] دگر

آن [illegible] — ای از [illegible] بر رفت دگر

چشم [illegible] چشم دلبر [illegible] — چشم [illegible] هر لحظه [illegible] دگر

من نیم [illegible] اسیر زلف او — زلف او [illegible] گرفتار دگر

چشم ما [illegible] — [illegible] دگر

کار او عشق است [illegible] — نیست جز عشق [illegible] کار دگر

[illegible] هر نفس — [illegible] دگر

[illegible] — [illegible] دگر

از زبان [illegible] عالم

میکند [illegible] دگر

[illegible] از [illegible] سحر — [illegible] آمدم [illegible]

گفتمش کی ز تو یابم اثری گفت آری ز کرم
پس نماند ز تو اندر دو جهان هیچ اثر

گفتمش ذره صفت من نتوان یافت جمالت
گفت هم چشم شوی چون تو شوم نور بصر

گفتمش بر تو نظر هیچ توانم کردن
گفت آری چه شوی جمله وجود تو نظر

گفتمش هیچ توان در کوی تو رسید
بر راه کوی برکن گر از این خود گذر

گفتمش هیچ توان دید تو را در مثال
گفت دیدار صور هست مثال بنگر

ره من بهر تجلی صفت مظهر یاب
زیست در راه جهان بادی تران مظهر

گفتمش من چه ام از تو نصیبی کم از آن
گفت من دانه ام و تو ثمر کون شجر

گفتمش مغز میسر خور اگر هست بگو
گفت او دمی ملامت چو آید در خور

ای آخر هر آخر ای اول هر اول
ای ظاهر هر باطن فی باطن هر ظاهر

فی صام حسبکم ما غیرکم اتشا
فی عین ادب لم ما غیرکم ناظر

قد ضل الطرف فی حسنکم الحائر
قد حار لب العقل فی حسنکم حائر

فی صورته الاعیان فی کسوته الکان
فی نشأته الالان فی صفاته ناظر

ای از جمال تو در دیده هر نوری
آثار جلال تو در سینه هر کافر

جز تو نبود صبح جز تو نبود غافل
جز تو نبود شاکر جز تو نبود ذاکر

چون شکر توان کردن ای از تو خود
هم نام و هم منعم هم نعمت و هم شاکر

بی قدرت یابم در حق تو خواهم
من طرف و یک ساغر من غنیت ناظر

بر معنی اسلاق حسن کرم بار قوی
شد فاش شد غایب شد حاضر

دیده ز تو از من دور در دیدم در نظر
چشم ز منظور ناظر البته از پیش خبر

گر صحیح عالم اکنون در میان شد آن ملک
از نظر پنهان بود پیوسته آن نور بصر

هر ان که اکنون گر ... جان
در خم چوگان زلف ... مستقر

نیست ... از خم چوگان
هیچ جسمی ... اندر میدان البصر

من ... عالم ... خود
عقل و نفس و جسم جمله خشک و تر

باهمه سرکشی جنبش نور صفا | پنجه گردون زگردش ماند از خور [illegible]

ایمل از خوان [illegible] پهن بر [illegible] | پاک صافی [illegible] از خود [illegible]

در صفای [illegible] | زانکه تو آیینه [illegible] در تو جلوه گر

چه [illegible] تر از [illegible]

مصرع [illegible]

نخست دیده [illegible] انکه دلدار | از آنکه صورت کند [illegible]

ترا که دیده [illegible] | لکا عرض تجلی جمال چهره یار

هر چه جهان از فروغ مهر [illegible] | ولی چه دیده [illegible] باشد انظار

ترا که چشم [illegible] | ترا [illegible]

ترا که [illegible] | [illegible] چهره [illegible]

گرچه آیینه [illegible] | ولی چه [illegible]

بیا صیقل [illegible] آیینه [illegible] | غبار [illegible]

هرکه کار

هر که کار ز تو رو نما طلب | و ان [illegible] دل را به پیش [illegible] دار

جان حسن ترا [illegible] افزود

از آنکه حسن ترا [illegible] آینه دار

[illegible] جهان چون [illegible] | گرچه [illegible]

هرزمان آید به [illegible] | کار [illegible]

گر [illegible] | بر نظر [illegible]

گر [illegible] | دیده [illegible]

باد [illegible] | [illegible]

در [illegible] | [illegible]

از [illegible] عالم [illegible] | [illegible]

هر [illegible] عالم [illegible] | [illegible]

گر [illegible] | [illegible]

گردون قیاس [illegible]

خرم آن سالک که چون در فقر و فنا دست یافت — جز در فقر و فنا شد از نهان این اسرار

لذت هستی جمله ذرات عالم تا ابد

میکند از رشح های چشمه از مهر آفتاب سر

طریق [illegible] در رسم عاشق [illegible] سر — ز راه رسم گذر کن [illegible] سر

طریق فقر و فنا [illegible] اگر خواهی [illegible] — ز الطاف مکن عمر [illegible] سر

ز ننگ [illegible] چه بند [illegible] — [illegible] سر

زاهد فقر و فنا [illegible] فقر — از آنکه [illegible] سر

چه چیز [illegible] — تو [illegible] سر

چه یابی [illegible] — اگر [illegible] سر

چون [illegible] — دگر [illegible] عالم [illegible] سر

چو [illegible] آید

مصطفی [illegible] عذر خواه [illegible] سر

میکند از

میکند در [illegible] تجلی مهر [illegible] — تا که [illegible] نور [illegible] مهر [illegible] سر

[illegible] آورد — چنین [illegible] سر

آنکه عالم [illegible] — در حقیقت [illegible] سر

[illegible] اندر جهان [illegible] — [illegible] سر

چشم [illegible] — گر چه [illegible] چشم [illegible] سر

دیده [illegible] — [illegible] سر

[illegible] اندر [illegible] — چند [illegible] سر

لقمه [illegible] — [illegible] سر

[illegible] دریا [illegible] قطره [illegible]

[illegible] در [illegible] سر

خرم [illegible] — [illegible] سر

تا [illegible] مقیم [illegible] — از [illegible] دوش

آه از آن کز بال مرغ عشق گشته‌ست پست
کی که هست بادی آمد از آن خوشتر

از غم جان جان علی [illegible] گشته است
عمر باشد تا که او [illegible] از آن خوشتر

بیچاره‌ای بهر دانه فرود آمد از هوا
در دام شد اسیر بر بال او خوشتر

از کاشانه چنین یکجا گشت افتاد
مرغ فریب خاطر از آن چمن گلشن خوشتر

جان ما از بر صاحب تن ما گشت
پیوسته با جدائی شد ز روی یار خوشتر

ما چه باشیم از قدر عندلیب جان
که گاه نیفزاید رنگ گلشن خوشتر

تا چمن گلشن کاین ما غم گلشن گذر
آمد بیاد عهد گل و فصل بهار خوشتر

باغ ما شد قفس چشم زرق
مرغ دل ما نغمه‌ای ما خوش

نقش مهر دلبر من به تمثال خوشتر
از آتش پر نور حسن جمال خوشتر

آمد در دل عجب سخن جو
لب آنکه سر ما گشت تم از خیال خوشتر

آئینه بست زمجمع کاینات
در وصف عید جمال جلال خوشتر

یک دو مصرع ز عالم ارضی جمع کرد
مجموعه‌ای ز جنت حسن خصال خوشتر

از نظم دلفریب خیال ز افق
جمع کرده جوهر خیال خوشتر

کس در جهان نباشد ز احوال او خبر
آن که کرد جمع جهان را ز خیال خوشتر

بر سر مسیح نهاده کسی غیر از او
هم جوهری که شد کمال خوشتر

طوطی مثال شد بسته در آئینه
آمد هر آئینه سخن با مثال خوشتر

با معنی حکایت خود سر گفت
در سخن به دیر با مقال خوشتر

مرد از رفیق دلبر تا بشنید [illegible] خوشتر
نه آن که گوش من پیمان من سر خوشتر

گشته دم موس کنند لطف
در آن بر سر من همی منم سر خوشتر

ندانم چه جان حسن چه افزون
در دل بستم بغیر از جان خوشتر

فرخ نور رخسار من شد تماشا
کجا ز بر دل ما سر گیسو خوشتر

از آن دل آن دلبر خاطر نظر بسته میدارم
در دل بر من بسته من منم خبر آرد خوشتر

بر کدام ملا

در وصالت

پیش از صبح ازل شد عکس رویش نور افزا — [illegible] کند روشن [illegible] ماه اندر شب
در شبستان جمع در صحن در از صفا — مگر با صهبای به بستان [illegible]

به پیش مغبچگان [illegible] زان رو عشق ما شد
در از هر ذره خورشیدی عیان پرتو او [illegible]

ما شراب عشق از جام ازل کردیم نوش — تا ابد هرگز نخواهم آمد از مستی به هوش
آید آوازی به گوش هوش جان [illegible] — ما برای آن آواز ما اکنون بنهادیم گوش
استماع قصه‌ای کن در نغمه روز [illegible] — نیست جان را [illegible] فریاد و خروش
ساقیا درد [illegible] اگر [illegible] — چون خم می [illegible] آید از [illegible] جوش
باده کز بهر [illegible] اگر [illegible] — خوش نشین [illegible] در [illegible] سفر
روی [illegible] غنیمت [illegible] — مرد [illegible] نقد [illegible]
شد [illegible] وصل [illegible] عالم [illegible] — [illegible] مختلف شد [illegible]
کی توان [illegible] — هر که [illegible] عالم [illegible]

ارزان مهربان

از زبان مغربان یار میگویم سخن
مدتی تا شد [illegible] از سخن [illegible] خموش

چه [illegible] — چه [illegible] عالم [illegible]
[illegible] کنند [illegible] زمانی [illegible] — [illegible] وصل [illegible]
گر از شمع [illegible] — دل [illegible] صبا [illegible]
[illegible] گرد [illegible] — [illegible] دانی [illegible]
[illegible] تا دلبر آید [illegible] کافر [illegible] — [illegible] آن [illegible]
[illegible] — به [illegible] در [illegible]
بیا [illegible] — [illegible] عمر [illegible]
تو [illegible] — [illegible]

الا ای مغربی [illegible]
[illegible]

دلا گر دیده داری پاک بگشا خویش | ز رخسار پری رویان به جز حسن خودش دارش

چه خوش پیشه [illegible] از ان امشب | بلی خوبان [illegible] ابرو [illegible]

بیا تا [illegible] دلبر جلوه گاه دهر | تماشا کن بیا با ناز آن بت [illegible] دارش

نگاهم [illegible] که جلوه ی [illegible] نظر [illegible] | ز خلوت [illegible] صحرا [illegible] دارش

شبی [illegible] دولت [illegible] | ز شوق [illegible] آن [illegible] دارش

تو گر دیده [illegible] آن [illegible] | [illegible] گه دیگر [illegible] دارش

مگو [illegible] میدان [illegible] | الا ای ساقی [illegible] دارش

برا از شرق [illegible] الا ای مغرب [illegible]

[illegible] مشرق [illegible] دارش

همین آید [illegible] داشتم | از [illegible] رخ [illegible] دارش

رخ زیبای [illegible] آینه [illegible] | از [illegible] رخ زیبای تو [illegible] دارش

خلوت خاص [illegible] | [illegible] داشتم

[illegible]

چمن [illegible] | [illegible] داشتم

چونکه [illegible] | دایما [illegible] دارش

کاشتاق ترا از [illegible] دارش | کامعشوق ترا از چهره عذرا دارش

گرچه جای [illegible] دارش | گرچه [illegible] از لولو لالا دارش

[illegible] دل آرام مدام

مظهر [illegible] دلم [illegible] دارش

[illegible] | [illegible]

[illegible] | [illegible]

از [illegible] با تو [illegible] داشتم | [illegible] داشتم

[illegible] | [illegible]

[illegible] | [illegible] داشتم

[illegible] | [illegible] داشتم

تو بانی سنت الفضل المکرم
کسی چون تو به شوق مدح صاحب رتبه خوشتر

چه سایه تو الم ای جهان لطف بامان
مهر بر سر جهان [illegible] عبیر از کرم بیشتر

جهانی دار تو ای مظهر [illegible] تو
هم تو در دها [illegible] هم تر [illegible]

نظر فی [illegible] فصادرا
دهنتی [illegible] وجدی [illegible]

اذا صدرت علمنی محبت ورضا
وجدی عملیک فی فنا تمام کلام

تو را اگر آینه جهان تمام نمایم
تو را اگر آینه [illegible] تمام [illegible]

منم که آینه دارم از رخ تو تمام
تو که [illegible] خود [illegible]

مرا در حسن که دل افزای تو رام
بر تو [illegible] جلال [illegible]

کسی که بی تو صحبت تو الهی خرم
روا مدار [illegible] تو عمن [illegible]

مگو به زحمه پرده عشق به نیاز
که از آن [illegible] از [illegible]

مگوا نور تو الهی ز نار انداز نشیم
زنار هر که [illegible] خان

ما رخ شست و دل غم [illegible] و ما سینه [illegible] دوا
ما رخ شست و دل غم [illegible] و ما [illegible] و صدر [illegible]

از غم [illegible]

رخ حسن تو همه آن که مغرب و درنه
همه جهان صحن آن که [illegible]

بیا که گرچه ام از تیغ غیر آینه
که با تو چهره خود را درک نی ادراک

اگرچه آینه روی جان نقش الهی از
همه عقول و نفوس و عناصر و افلاک

دلی که تو نهاد [illegible] نه تو
مگر [illegible] بدل غمناک

تمام چهره خود را در آن [illegible]
[illegible] مظهر دل [illegible] صافی

چرا نظر مکنی بر دل [illegible]
لغات [illegible] و عدل فی [illegible]

ولو صبو علی القلب [illegible]
لما جانی [illegible] لا آنه [illegible]

مرو د نسخه مجموع کائنات ترا
روا مدار [illegible] فال بر سر [illegible]

بحال [illegible] فلکی [illegible] باز
که موج [illegible] تو الهی [illegible]

ظهور تو [illegible] از تو
ولیت تظهر الا [illegible]

اگر نظر کنی [illegible] در آینه کن
تو [illegible] عشق [illegible] نظر [illegible]

تو شاهان منیری مغربی ستا[illegible]

زاد شانی بود سلسله وجود [illegible]

تو خلاصه کرده آن اشکم افلاک | ولی جه سود [illegible]

تو مهر مشرق جانی به غرب جسم نهان | تو در کوه پای فنا [illegible]

تو که آئینه پاک ذات الهی | ولی چه سود [illegible] آئینه [illegible]

غرض تو ز دعوی جهان [illegible] | [illegible]

همه جهان بتو شاد و خرم و خندان | تو از برای چه دایم نشسته غمناک

همه جهان بتو مشغول و تو ز خود غافل | همه ز غفلت تو [illegible]

[illegible] تو [illegible] | ولی تو باز ندانی [illegible]

تو عین نور [illegible] | جهان [illegible]

اگر چه مغربی ای [illegible]

یکقدم نتوانی [illegible]

[illegible]

بر [illegible] | [illegible]

[illegible] چشم جهانا در جهان [illegible] | ای تو چشم [illegible]

ای [illegible] | [illegible]

[illegible] | بر [illegible]

با دل [illegible] | [illegible]

[illegible] | تا که [illegible]

ای دل [illegible] | [illegible]

حرف [illegible]

حرف [illegible]

[illegible] شده در خانه دل | گرفته [illegible] کاشانه دل

تو [illegible] در چشم عالم | شدی [illegible] در ویرانه دل

دلم [illegible] | [illegible] هم خانه دل

بر زنجیر سر زلفش گرفتی — شده پای دل دیوانهٔ دل

چو می پروانهٔ رخ تو گردید — بشد شمع فلک پروانهٔ دل

بنوشم هر دم از باده ساقی — ولیکن پر نشد پیمانهٔ دل

همای دل که عالم سایه اوست — بدام اقبال بهر دانهٔ دل

بنای شور ز هجران خراب است — اگر شد [illegible] افسانهٔ دل

دلم از شعر با مکتب پیوند

هر که خوش است [illegible] آشنای دل

هر چه پیش عالم گدای توام — ترا از بلبل سخن من از برای توام

جهان [illegible] از این جهان [illegible] — از الف [illegible] آمد [illegible] آرام

جهان [illegible] ندیدم [illegible] — من [illegible] آرام

[illegible] — مرا [illegible] توام

نظر [illegible] — از آنکه آینه [illegible] توام

مرا بنگر که من مظهر [illegible] — چه [illegible] مظهر جام جهان نمای توام

همیشه ذات تو [illegible] — بر [illegible] تو [illegible] توام

[illegible] — لازم از عصمت [illegible] توام

تو یاد [illegible] — مبادا [illegible] که رهنمای توام

هر کس [illegible] مغربی گفت

مرا شناس [illegible] مظهر خدای توام

ما ساکنان مقیم دریا [illegible] ایم — اندر حریم محرم اسرار [illegible] ایم

با یار [illegible] خنده [illegible] — [illegible] اغیار [illegible] ایم

اندر حرم [illegible] در کعبه معتکف — [illegible] خواهی [illegible]

[illegible] این قفس تنگ [illegible] — ما [illegible] الدار [illegible] ایم

چندین هزار سال در این [illegible] — با [illegible] طایر [illegible] ایم

بالاتر از [illegible] آشنا [illegible] — بالاتر از ظهور در [illegible] ایم

هم ما دو جهان را همه اطوار کشیده ایم / هم ما ظهور در همه اطوار بعینه ایم

هم نقطه وجود و صد دایره آن / هم گرد نقطه دایر ادوار بعینه ایم

بی ما و منی شما کدام بُد و کی / پیچنده چون اندک سر بعینه ایم

بی مغربی مغارب اسرار گشته ایم

با مشرقی مشارق انوار بعینه ایم

ما جام جهان نمای ذاتیم / ما مظهر جمله صفاتیم

ما نسخه نامه الهیم / ما گنج طلسم کائناتیم

هم صورت واجب الوجودیم / هم معنی جان ممکناتیم

هر چند چو مصحف کریمیم / تفصیل جمیع مجملاتیم

برتر ز مکان لامکانیم / برتر ز جهات در جهاتیم

ما حامی جمله علومیم / کشاف جمیع مشکلاتیم

بیمار ضعیف را شفاییم / محبوس شکنجه را نجاتیم

کرگه یا

گر گرد در آنکه رفیع بخشیم / گر تشنه در آنکه ما فراتیم

چون قطب زمان خویش گشتیم / چون چرخ گرد قطب بی ثباتیم

هم مغربیم و مشرق شمس

هم ظلمت و چشمه حیاتیم

تا مهر تو دیدیم ز ذرات گذشتیم / از جمله صفات از پی آن ذات گذشتیم

چون جمله جهان مظهر آیات وجودند / اندر طلب از مظهر آیات گذشتیم

با ما سخن از کشف و کرامات مگوئید / چون ما ز سر کشف و کرامات گذشتیم

در صومعه ما یک چند ریاضات کشیدیم / در دیر دو از بیم سماع و مناجات گذشتیم

دیدیم که اینها همه خوابست و خیالست / مردانه ازین خواب و خیالات گذشتیم

ای شیخ اگر جمله کمالات ترا هست / خوش باش کزین جمله کمالات گذشتیم

در دیر اگر زمان کن از ... / گر پیر دری مراد ات گذشتیم

از خانقه و صومعه و زاویه رستیم / زاو راد رهیدیم ز آفات گذشتیم

[illegible]

از کعبه و بتخانه وز ماریکلیسا
از مسجد و کوی خرابات گذشتیم

ای شاه تحقیق همه آفاق طی کنند
المنة لله که ز آفات گذشتیم

ما از پی انوار جهان مشرق انوار
از مغربی و کوکب مشکوة گذشتیم

بر رخ عالم پادشاهی میکنیم
گرچه پیش ایزد گدائی میکنیم

بندهٔ حقیم خداوند جهان
در جهان بی کبر خدائی میکنیم

مر سما را چون زمین کرده ایم
بر زمین اکنون سمائی میکنیم

هر چه از عالم ز سر بگذاشتیم
تا که اکنون پیشوائی میکنیم

دارم از روح بعالم اتصال
گرچه از عالم جدائی میکنیم

زان از بیگانگان یکتا [illegible]
گاه گاهی آشنائی میکنیم

خسته [illegible]
[illegible] میکنیم

لا تقنطوا آیة فقیر مغربی
چون [illegible] رهنمائی میکنیم

غزل قوله

غزل با خود [illegible] فرد

[illegible] نفرسائیستیم

از مدرسه و صومعه و خانقه رستیم
در کوی مغان با می و معشوق نشستیم

سجاده و تسبیح بیکسوی فکندیم
در خدمت ترسا بچه زنار ببستیم

در میکده ها خرقه ناموس دریدیم
در میکده با توبه ساغر بشکستیم

از دانه تسبیح شمردن برهیدیم
در مجلس [illegible] ورع زهد بجستیم

در کوی مغان نیست شدیم از همه هستی
چون نیست شدیم از همه هستی برستیم

ما نیز و خراب آیم طلب کار شرابیم
با آنکه چه ما در خرابات چه جستیم

زین پس مطلب [illegible] دانش و فرهنگ
ای عاقل هشیار ما مست [illegible]

المنة لله از این نقش برستیم
رستیم که بی دلق [illegible] ستیم

تا مغربی از مهر ما [illegible]
[illegible] ره ما فرستیم

ما مست و خراب چشم یاریم / آشفتهٔ زلف آن نگاریم

از روی نگار همچو مویش / سودازدگان بیقراریم

چون چشم خوشش همیشه مستیم / مانند لبش شراب خواریم

گر سر بکشد از آن پریروی / پیوسته صبوح همداریم

سرگشتهٔ دلبران چو چنگیم / آشفتهٔ او چه روزگاریم

ما دست ز کار بازشستیم / با عشق چه مرد کار و باریم

تا ما بخودیم در حجابیم / از خویش بسی حجاب داریم

به زین نفس خود گشتن را / یکسر به نگار واگذاریم

از هستی خود نیست گوییم / ور هستی خویش یار ناریم

ای ساقی از آن می محبت / در ده قدحی که پس خماریم

تا بی خود و رویم در خون / وز جیب عدم سری برآریم

در مهر رسیم مغربی وار / از جیب دمی که ذره باریم

چون خار اگر ز سر برآرم
سر از خط دوست بر ندارم

که از رخ ...

که از روی تو مجموعم که از زلف تو [illegible] / گهی در ظلمت کفر و گهی در نور ایمانم

نیم [illegible] از سوی آن خال [illegible] / گهی سرگشته ایم گهی آشفته ایم

[illegible] دین [illegible] / بجز [illegible] نمیدانم

تو نامطلوب [illegible] مقصود [illegible] / اگر در مسجد اقصی گرد در بتخانم

ز شوق [illegible] اگر زنار بربندم / بیا [illegible] او با شد اگر قبله [illegible]

[illegible] / [illegible]

الا ای ساقی [illegible] / [illegible]

تو [illegible] از تو [illegible]

[illegible] در تو [illegible]

تا از میان خلق کناری گرفته ایم / از هر کسی ز خویش کناری گرفته ایم

دامن [illegible] / و آنگه ز صدق دامن یاری گرفته ایم

سرگشته ایم چه پرگار [illegible] / تا بر [illegible] قراری گرفته ایم

صد بار گشته‌ایم به دور حصار کون — تا هر چه جز خویش حصاری گرفته‌ایم
چندی به پاس اسب پیاده دویده‌ایم — تا غاشیه عنان سواری گرفته‌ایم
اندر میان گوهر عمر بسر برده‌ایم — مردی میان گرد و غباری گرفته‌ایم

بالله که هیچ کار بنیاد زر سعر بلا
او را به بیاری از بیکاری گرفته‌ایم

معنی حسن تو در صورت جانان بینیم — عکس رخسار تو در جام جهان بین بینیم
دفتر حسن بتان را به نظر می آریم — از تو در هر ورقی نام و نشان می بینیم
عمر اگر [illegible] صد نظری کنیم از هر [illegible] — همه پر [illegible] نگران می بینیم
گرچه از دیر [illegible] نهان می نگری — منت از دیده [illegible] عیان می بینیم
می‌کشم [illegible] دیده از نور تو دارم — تا بدان دیده [illegible] توان می بینیم
خوش نشستی چه منم سایه تو را [illegible] — در پی [illegible] دوان می بینیم
گر همه [illegible] از خط [illegible] چه عجب — در [illegible] نهان می بینیم

دیر آزاد

تو یقین جهان جمله جهان من نه یقین — مدتی شد که یقین البغلین می بینم
تو برآ مغز بزم من در من مینی
چند گوئی که ترا در دل ایران بینم

یار تا من را از خود حیف خبر نگذاردم — تا ز من باقی بود از من اثر نگذاردم
یار ما مادر من [illegible] باشد [illegible] — تا ز من [illegible] او دیگر نگذاردم
آتش عشقش چو اندر شیشه جانم فتاد — تا نسوزد [illegible] شمع سر بسر نگذاردم
با نگه مجموع هم از دوری [illegible] او — در جهان [illegible] پیش [illegible] نگذاردم
مردم چشم از [illegible] نام [illegible] — چونکه [illegible] انسان عینه بی نظر نگذاردم
گرچه من اندر هوایش بال و پر انداختم — لیکن [illegible] بال و پر نگذاردم
در که دیدار [illegible] نقش [illegible] — تیز [illegible] نظر نگذاردم
من گدای کوی او گشتم ز [illegible]
کودکی همچون گدای در بدر نگذاردم

دلبری دارم که در فرمان او باشد دلم
همچو گوی در خم چوگان او باشد دلم

هر زمان هر جا که میخواهد دلم را میبرد
نقش سیمرغ گشته دیگر گون او باشد دلم

عرصهٔ عالم بدان تنگ آمده که جولان او
لاجرم میدان گه جولان او باشد دلم

او بهر نقشی که میخواهد دلم را میبرد
زانکه دایم در پی فرمان او باشد دلم

لؤلؤ مرجان اگر خواهی ز بحر او طلب
زانکه بحر لؤلؤ و مرجان او باشد دلم

چونکه گوی دل بود در پای چوگان او
سالها در آرزوی پای او باشد دلم

هست با چشم سیه تا زلف با چشم سیز
والهٔ آشفته حیران او باشد دلم

مغربی از موج جان بخش از ان گوهری
زانکه دایم قلزم عمان او باشد دلم

دیده را لطف کنم از تو بر دوست نگرم
زانکه بنشسته در او دوست همی در نظرم

چون تو هر نفسی حسن تو دیگر است
هر نفس آن نکرم از تو بحسن دگرم

تو از آن منظر چشم مگر آن رخ
که تو هم مردم دیده و هم نور بصرم

هر که بر آتش ...

هر که بیر سهم اگر گشت بدو تیر برد
من که بی تیر سهم اثر باشد چون سپرم

نتوانم بسر کوی تو کردن پرواز
تا ز اقبال تو چاه رهی نشود بال و پرم

نیست جانبخش تو همراه نسیم سحرا
زان سبب معتکف انفاس نسیم سحرم

باد دمی که شام سحر بره من نگذر
گفت چون صبحدم کنان بره تو میگذرم

تا مرا هست ز لب تو بیابم اثر
کاشکی در دو جهان بی خبر از بیخبرم

مغربی آینه را ز غبار دو جهان
پاک بزدای که تا روی تو در آن نگرم

صبحدم هر نفسی بر گذری میبینم
بو که از دیده و جان صنو بری میبینم

گرچه صد بار که بین حسن برابر نفسی
لیک هر لحظه بحسن دگری میبینم

گاه از باد صبا بوی تو بو که شنوم
گاه همراه نسیم سحری میبینم

بر سپهر آن رخ چون ماه نمایند
گاه چون شمع لگن چو قمری میبینم

گرچه از منزل خود هیچ نرفتم بیرون
لیک هر لحظه ز ره در سفری میبینم

دایم از غایت پیدائی خود پنهانی / گرچه پیدا شد تر از ماه خورشیدی منیم
تو به نور لطف گرچه پنهان از نظر / زانکه در دیده چه نور از نظر بی منیم
غایب از دیده ما تو از صد سو گرچه خوش / هر کجا که در امان به نظر بی منیم

مغربی از ملک و از فلک بالاتر
گرچه دایم ملبس بشری بی منیم

که چه چنگیم زن گاه چه بنوازم / که به هر ساز که سازی تو من سازم
چون منیم با تو دمی بر من ... / می نماید لطف همی که از آن آوازم
گر به نازی ... که بر من از آن مقصدم / در ره عشق تو ... همه ...
عاشقی ... / دلبری ... که تو ... نوازم
حسن مجموع ... در نظرم ... / چون نظر بر رخ زیبای تو ... اندازم
چون که هر لحظه ... / با تو هر لحظه از آن عشق ... بازم
شاه شایسته ... عشق تو ... / باز در دست تو آییم چه ... بازم

جبر اللہ

ملبس در حضرت ما گشته ... توام / هم بگفتار تو آییم چه دیگر دارم

مغربی نقطه ادنی چه ... بیت
دیدیم ... آغازم

ما از ازل مخمور خمار آمدیم / در درد کشان مست ... یار آمدیم
خورشید سایه بر در ... رفت / تا از فروغ ذره پدیدار آمدیم
در ضوء عیسی ... / ... بیمار آمدیم
زنار زلف ساقی ما ... / هر یک ... بزنار آمدیم
ناگاه حلقه ... / ما در میان حلقه گرفتار آمدیم
کاری بغیر عشق نداریم در جهان / عشق است کار ما و در این کار آمدیم
از بهر خاطر دل ... / روزی ... که عاشق ... آمدیم
بودیم موج ... ولیکن که ... / ... آمدیم
از ... سخن دراز ... / ما جمله ... آمدیم

تا که در صورت خوبان همه او را بینیم
تو گر از چشم من آن روی نکو می‌بینیم

نیست در دیدهٔ ما هیچ قفا بی همه رو
تو ز یکسو نگری من همه سو می‌بینیم

هر کجا در نگه دیده بد و نیک آید
هر چه بینیم از آن جمله از او می‌بینیم

می قدح باده با جام سبو می‌نوشیم
عکس ساقی چو در آن جام و سبو می‌بینیم

تو ز تنگی نظرش مسکن و من بر سر کو
تو ز یک موی دهانش از همه سو می‌بینیم

گاه با جبه که جمله از او می‌دانیم
گاه از جبه که جمله از او می‌بینیم

بعد کلک از تو از باد صبا می‌شنویم
سرو بستان ترا بر لب جو می‌بینیم

مغربی آنکه تواش می‌طلبی در خلوت
من عیان از سر کوی و ز دو می‌بینیم

هر جا که جو رایحه بوی تو دیدیم
هر جا که رسیدیم سر کوی تو دیدیم

هر قبله که بر بود دل از زهد و عبادت
القبله دل از خم ابروی تو دیدیم

هر سرو دل و دین که شنیدیم ترا
بر رسته گلستان لب جوی تو دیدیم

از باد صبا

از باد صبا بوی خوشت دوش شنیدیم
با باد صبا قافله بوی تو دیدیم

روی همه خوبان جهان تا نگه است
دیدیم و جمال آینه روی تو دیدیم

در دهر شهرستان همه عالم
کردیم نظر از کس جادوی تو دیدیم

تا مهر رخت بهر ذرات بتابید
ذرات جهان را همه بر بوی تو دیدیم

در ظاهر و باطن همه بر تحقیق
خلق همه جهان را همه بر سوی تو دیدیم

سر حلقه رندان خرابات جهان را
در دام شکن حلقه گیسوی تو دیدیم

از مغربی احوال پریشیده او را
سودازده طره هندوی تو دیدیم

ز چشم مست ساقی من خرابم
نه آخر بیخود از جام شرابم

از آن با عزت آدم ز رو در سر تابش
چه گویم سیر روز و شب در پیچ و تابم

ندارم هیچ آرامی و خوابی
ز چشم او در نبود آرام و خوابم

گهی در ناله‌ام چون چنگ چون نای
که از آتش کشی چون آب آبم

بجای اشک خون میبارم از چشم — شبانروز از جگر چون سیخ تابم
مرا عشقت چنان گم کرد از من — که من خود را اگر جویم نیابم
مرا عشق تو فانی کرد از من — چه پروا از خود و غایت در عذابم
چنان باقی شدم اکنون ز عشقت — که با عشق تو جز معنی نیابم

کنون از مغربی آن مست هستم
که از مشرق برآید آفتابم

منم که در تو لایق شاه عالمم — منم که می شب و روز آفتاب منم
تو آنکه پدید ساختی خود را — تا جمال ترا بچشم بی منم
عجب عجب که پیدا نیست آن تو و آن — مگر که من از این بجای بی منم
منم که بر سر دریای بی نهایت — مثال ابر و جهان جمله حباب منم
مثال ابر و جهان ابر نور چشم نقش — به جنب بحر حقیقت سراب بی منم
ندانم از چه گشته ام غرقه خود را — ندانم نقش و صفت عین آب منم

اگر از من

گر سوز درون من ای عالم چه عجب — از آنکه من همه خود را شراب میبینم
مرا ز هیچ کتاب ای مکن چرا که اگر — درون حقیقت خود را کتاب میبینم

چه آنکه خود همی مغربی که من خود را
مثال ذره سرمست آن چنگ میبینم

ای روی تو در حجاب کونین — بردار ز روی تو نقاب کونین
حیف است که بحر تو نهان — و آنگاه عیان حباب کونین
ما بحر وجود تو نشسته — پیدا شده از سراب کونین
برکن ز وجود مطلق خود — از حجب وجود حجاب کونین
برقی بجهان ز مهر روی است — بشکافت ز هم سحاب کونین
از غلطم که مهر روی است — ظاهر تر از آفتاب کونین
مجروح منم که ماندم دور — از روی تو در حجاب کونین
سرچشمه چشم من بگشای — پوشیده از آن سراب کونین

عمری است که تشنه زارم / سیراب شده ز آب کونین
بر یاد لب جان دلارا / از جام لب تو چاشنی کونین
خواهم که شوم خراب حشمت / تا باشم خراب کونین
زین پیش مدار بی قرارم / سرگشته در انقلاب کونین

از لعل لبت بصد لطف
بگشاده گره حساب کونین

ای نهان در ذات پاک لایزال / وی عیان در قدرتت آیات کون
مدتی با مدت هر زمان / بود دایم با تو جمع اوقات کون
میشد نشئه‌ی روز و شب بی روز و شب / برتر از حس تو ساعات کون
گر بود هم اصفیا هم ذات / را از همه صفات از صفات کون
علم ذاتی اندران مر را بچه / کافی نفی که اثبات کون
عین حیرت دید اثباتها همه / چون نگاهی کرد در آیات کون

ای گرد شده

ای گرد شده حسن از بهر وجود / شکل و نقش وجود بینات کون
بود ذات کون همتاج وجود / پس بر آید از کرم حاجات کون
ای جمال مولوی سر برنهد / بر اسمائی که در معنی کون
بر در سلطان طهورانیان / سعی صفات شد دراک کون
از فروغ نور صبح صباح جنت / کوکب دری شده مشکوة کون

دیده اسرار صفات ذات او
مغز در صدف بایات کون

ای تو مخفی در ظهور خویشتن / وی زخفی پیدا به نور خویشتن
با وجود عالم بی وجود عالم دایما / عشق بازی در حضور خویشتن
در حضور هرچه عالم در عالم / در همی خواه ظهور خویشتن
مدتی بامن سر الثفات / حسن رویت با غرور خویشتن
بار چندی در رهت شکافت ذات / جز حیث بود جور خویشتن

در بهار باغ جنت ذات خویش | بود او حوری قصور خویشتن
خود بدار آورد خود را بهر خویش | بشنود هر دم زبور خویشتن
تا کند بر خود تجلی هم ز خویش | موسی خود بود طور خویشتن
چون شعوری یافت در ذرات | گشت عاشق بر شعور خویشتن
دید در خود جوهر یکتای آن | حیرتی آمد از ظهور خویشتن
چند گاه در عالم خود از خویش بود | در عجب ماند از امور خویشتن
زان اساس از وی سر دردی شد پدید | ملتذ گشت از سرور خویشتن
عزم صحرا کرد تا که با سپاه | آن سلیمان با طیور خویشتن

بر سر آن پنجره افتاده دید
مغربی را بر عبور خویشتن

آن خضر چشمه زلالی داران | عشق بازند دایما با خویشتن
خود پرستی پیشه خود روز | هست خود را که صنم گاه شمن

جملگی ذرات آدم

جملگی ذرات او باشند از آن | چون ز یوسف خود در آید در سخن
یوسف حسنش چو آید در لباس | هر دو عالم گردد او را پیرهن
سر بر آرد جمله عالم بر زند | بر خود آرا آید لباس جان به تن
چون لباس جان به تن آراسته شد | پر ز خود بیند هزاران انجمن
شور آتش بر انگیزد به بر | چون سپاه حسنش آید تاختن
لشکر خود را سپه بر صحرا کشد | پر شود عالم ز آشوب فتن
زلف را دست شور آشوبی افگند | در ختا و چین مغل با ختن
در شب تیره بر آید آفتاب | رو چو لعل از زیر زلف پرشکن
مظهر خود شد بشیر مهر او شود | کودکی پیر جوان مرد و زن
باز بر گوش هوش خود شیر | بشنود گویا شود از هر دهن
عشق چون بیند جمال خویش را | در لقای دلبران ما و من
غیرت آید حسن او گوید ز رو | جامه اغیار بر کن از بدن

حسن خود را از لباس آن کسان / باز در ذات خودش سازد وطن

کثرت گونه‌گون از آن در خود گشته / بحر وحدت چون که موجی زد [illegible]

کس نشد غیر از ذات مغربی

نی زبان باز در آن هم زمن

ز چشم مست تو شد حال خود خراب مرا / چرا جمال تو از خود همی شود پنهان

چه حسن روی تو آن [illegible] / راز چه روی [illegible] که گشته‌ام حیران

گرنه در حرم جهان [illegible] / همی نما که چرا شد چه [illegible]

بپوش روی ز چشم [illegible] نهان / نمی‌سزد که نهان [illegible]

چه قدر بود ذره بر خورشید / چه وسعت کنج بود قطره را بر عمان

ز قطره نیست بجز بیکران [illegible] / ز ذره بپذیرد کمال خود نقصان

اگر بغیر تو گوید نگاه در همه عمر / بیا که جرم [illegible] است [illegible]

چگونه غیر تو بیند کسی [illegible] / بدان [illegible] جمله اعیان

کجا دیده که خورشید [illegible] / ز روی تو ذرات کاینات عیان

هزار عشق و دل [illegible]

هر آنچه هست [illegible] مغربی جان

کو جلوه‌ای که [illegible] مرا کن / کو جرعه‌ای که پاک کند فارغ از من

کو جرعه‌ای که تا بخودم بی‌خبر شوم / از خویشتن [illegible]

کو آن عزیز مصر ملاحت که تا دهد / یکدم خلاص یوسف جان را ز چاه تن

کو ساقی [illegible] / دادی مدام نقش [illegible]

در عشق که چنین منم [illegible] / درمان درد من [illegible]

ای ساقی [illegible] / از [illegible]

چشم [illegible] / و جان من [illegible]

مشکن [illegible] / او خویشتن [illegible]

در صدق جان مغربی [illegible] / [illegible]

چه ساقیست که [illegible] مدام از [illegible] مست جهان
چه پیمانه است [illegible] جام جهان

چه ماهیست در [illegible] صد [illegible]
چه دانه است [illegible] دام [illegible]

دلم [illegible] بزرگی روز [illegible]
بدیع چهره [illegible] صبح [illegible] جهان

نظر ز سایه عالم [illegible]
ز نور [illegible] ظلام ضلال [illegible]

ظهور اوست [illegible] عالم تمام [illegible]
[illegible] ظهور تمام [illegible] جهان

بیا [illegible] تحقیق [illegible]
[illegible] نام [illegible]

هر آنکه [illegible] نقش [illegible]
یقین [illegible] تحقیق [illegible]

جهان غلام [illegible]
[illegible] غلام [illegible] جهان

چه کامرانی عیش [illegible]
[illegible] عالم [illegible] جهان

قطره از قعر دریا دم مزن
ذره از مهر ولا دم مزن

چون نمی‌دانی زمین آسمان
پیش ازین از زیر و بالا دم مزن

گواه در

بهر ابرو [illegible] از ابرو [illegible] کوی
از پری رویی [illegible] دم مزن

چون اصحاب [illegible] طمع [illegible]
از [illegible] نامادم مزن

درگذر از [illegible]
هیچ از الا و از لا دم مزن

گر مرا بندی [illegible]
[illegible] دم مزن

چون نمی‌دانی [illegible]
باش خاموش از [illegible] دم مزن

همچو آدم علم الاسما ز حق
تا نگویی [illegible] از آدم دم مزن

[illegible] آیات [illegible]
[illegible] ازین [illegible] دم مزن

[illegible] جان [illegible] دم مزن
از [illegible] جهان [illegible] دم مزن

[illegible] دریا [illegible]
[illegible] دم مزن

کفر [illegible] ایمان [illegible]
باش مستغرق [illegible] دم مزن

قصه [illegible] پیش [illegible]
پیش [illegible] دم مزن

علم و دانش را رها کن جهل را حکمت مگو / از خیالات ظنون ابلهان دم مزن

ای جوان گر زنده‌ای با آب حیوان ... / پیش ارباب حیات از آب حیوان دم مزن

در ره هجران ... الا ... [illegible]

مغربی گر عاشقی از وصل و هجران دم مزن

پیش قد سرو قدش ... دم مزن / از تماشای بهار و باغ و بستان دم مزن

گر ز زلف او شبی ... / گر ترا جمعیت خاطر ز زلف پریشان دم مزن

چون ... غم ... زلف ... / حلقه زنجیر مجنون ... دم مزن

با لب ... خوش ... زلف ... / از شراب و شهد و شکر ... دم مزن

ای دل ار گشته ... از زلف / همچنان ... [illegible] دم مزن

جان ... / گر چه جان ... دم مزن

کفر و ایمان ... زلف ... / پیش زلف و روی او از کفر و ایمان دم مزن

چون ... / چون ... [illegible]

در صف کفر زلف او ... / هیچ از آن کافر ... پیش ... مسلمان دم مزن

در خیال چهره ... / پیش ... [illegible] دم مزن

ماه تابان چهره ... از مهر روی ... [illegible]

مغربی در پیش مهر از ماه تابان دم مزن

ای چشم سیاه ... نظری کن / بر دیده جان ... نظری کن

ای ... زلف ... / ... نظری کن

تا ... آینه ... / ... آینه ... نظری کن

از ... / بر آینه ... نظری کن

از دیده ... / ... نظری کن

هر ... / ... نظری کن

صبح ... / ... نظری کن

بر چهره ... / در دیده ... نظری کن

ای مظهر ذات همه اسمای ات ولیکن
بر چهره ذات همه اسما نظری کن

چون آینه اسم مسمّا نتوان دید
در آینه اسم مسمّا نظری کن

با آینه ان ... که ... حقیقت
خود را بنگر از آینه بیا نظری کن

بحریست دل مغرب پر لؤلؤ لالا
بر بحر پر از لؤلؤ لالا نظری کن

بیا ز چهره خود جمال خود ببین
ز خط و خال اسباب خط و خال خود ببین

ز رنگ گل چو نمونه رخ ... خود
ببند ... نظری کن ملال خود ببین

بیا بعزم تماشای ...
... عزم علی الاتصال خود ببین

دلم ز هجر تو ... درآ و بنگر
... مثال خود ببین

ز اعتدال قد سرو ...
... اعتدال خود ببین

بسوی دل نظری کن ...
ز صال ... طرفه ... خود ببین

بگاه جلوه ... کام خود را
نگر در آینه ... کمال خود ببین

بعر فاقه با

بقعر فاقه ... ننگر
غنی ... جلال خود ببین

بمغرب ... نظری کن ... لطف کرم
نیاز ... جلال خود ببین

گفتمش ... گفت ...
گفتمش ... گفت ...
گفتمش ... گفت تا که ... از کفر ...
گفتمش ... گفت جمع عالمست ...
گفتمش ... گفت ...
گفتمش ... گفت ...
گفتمش از ... گفت ...

گفتمش ... سخن ... گفت ...
گفتمش ... گفت ...

گنجهای بی‌نهایت یافتم از گنج جان
کنج جان را چون خبر شد کان گنج بیکران

جان من از عالم نام و نشان آمد برون
بی‌نشان شد تا درآمد از جهان بی‌نشان

تا درآمد در خرابات آبادی گنج پدید
این خراب آباد آتش سر بسر معمور از آن

هر زمان آمد ز شهرستان دگر زان گنج
با متاع بی‌نهایت صد هزاران کاروان

چونکه شهرستان معمور در هر نفس
کاروانها می‌دهد از جوش شهرستان جان

هر نفس بی‌رنج بر گنج رسید
آید از ناله بحر از نعمت گنج بی‌کران

در شب تار دژی در چراغ دل
که فشاند از آسمان بر آید با نهان

آفتابی بر زمین فرو آمد از جیب
تا زمین گنبد اطهر از هزاران آسمان

تا تجلی کرد مهر مشرقی در مغز
مغربی از جمله ذرات عالم شد عیان

دلارام شد با صدای جانان
مدام اندر لوای دلارای جانان

دلارام که چون

دلارام که چون آینه دارم
در او پیداست رخ زیبای جانان

سویدا گشت آن حال که دیدم
نشان خال از غوغای جانان

میان کشتی اندر اضطرابست
مدام از جنبش دریای جانان

دلم را زین پرورش دل جان
که تا پروانه از پروای جانان

درون دارم از غوغای عالم
شده خالی پر از غوغای جانان

سری دارم همه سرفرازی
ز سر انداختن در پای جانان

دماغ جان همی شد معطر
ز زلف مشک‌سای جانان

درون مغربی پرشور چون شد
نمک از لب شکرخای جانان

آن مرغ بلند آشیانه
چون کرد هوای آب و دانه

پرواز گرفت گشت طایر
از سایهٔ خویش رو زمانه

مرغی که چو کرد سایه آن است
در سایهٔ خویش کرد خانه

مرغ همای ما ز سرِ عالم نهان آمد | اندر بر او که گرفت لانه آمد
از آن مرغ شگرف ذات عشق است آمد | همشانی مقدس یگانه آمد
از ذات یغوث بی‌نهایت آمد | از ذات صفات بیکرانه آمد
بحر است چنین ز هر سو جوشان آمد | صد بحر دگر شود روانه آمد
با خویش همیشه عشق‌بازان آمد | با خویشتن است جاودانه آمد
معشوقه و عشق عاشق آمد | آئینه و زلف و روی شانه آمد
بر صورت خویشتن گشته عاشق آمد | بر غیر بهانه صد بهانه آمد
آوازهٔ خویش شنیده از خود آمد | تهمت به بهانه بر جهانه آمد
از نغمهٔ خویشتن شنیده آمد | هر لحظه سرود عاشقانه آمد
بر نغمهٔ خود سماع کرده آمد | هم مطرب و دف و ترانه آمد
فی الجمله ز غیر نیست پیدا آمد | هم نام و نشان و هم نشانه آمد
ای مغز ضعیف تا چند آمد | باری تو کجائی در میانه آمد

اگر خود را

اگر خود را به سیمای رخ خوب چو ماه | میکند از دیدهٔ عاشق نگاه
گاه حسن‌آرایی اندر پردهٔ روی ظهور | هست عشق اندر لباس عاشق مسکین گاه
عشق از معشوق بر عاشق کند اول ظهور | تا که عاشق از پی او عشق بازد ای عمو
چون از آن آئینه این آئینه یابد آن ظهور | این چه محو عشق گردد آن شود بی‌اشتباه
عشق گر زین آشکارا چون در میان او شده | یوسف گر ز زلیخا و عزیز مصر چاه
هیچ هیچ اندر نخبد در فروغ آفتاب | همچنان گر غایت نزدیک خورشید ماه
عشق چون آئینه گر خود روی بیند بنگرد | پس نباشد عاشق و معشوق در هم کس گواه
چون فرا آید بلی از جلوهٔ عشق | تا کند بر عرصهٔ جان عرض سپاه
گر نباشد از وی روی خود کرده پیدا گهان | تا که شد بر دعوی عشق او گواه
باز بر کشتی برد دعوی محبت | پاک شستن از لوح اسم ماسواه
مغز ضاله ... در ره
از سر ...

منم ز یار که این خوش صبا ما نیز | بداغ عشق گرفتار مبتلا ما نیز
بنخل گوهر قیمت بها بعد | بکمال تیر و فرود قربه بها ما نیز
فتاده در ره صحرای نگار ازل | اسیر چاه ابد گشته در بلا ما نیز
مقرب در درگه کبریا بوجه | بدین اکسیر گرفتار در ریا ما نیز
بکار منبع طبیعت برون ز حقه گم | [illegible] چه گوی در بلا ما نیز
هر آنکه دیده مرا گفت با چنین حالت | ببین زردی ابر گلی بها ما نیز
شد بسته سلسله پای ما ز رقافه | غریب عاجز مسکین ضعیف در بلا ما نیز
چه کس پیر تو رویت که رضا گردد | در جهان از راه و رهنما ما نیز
شده زجر ری شیر بر مغز چه چیز
لسان فرخ که سرگشته در هوا ما نیز

1 آن ماه مشتری بیاز ارکد | خویا بدت خرش خم بدار آمده
2 یا کلی ز سعی گلستان روان شد | با مبتلا احبابان گذار آمده

ازها نار

3 از رفعت قامت همچو الف الف | آن سرو قامت که از برای آمده
13 ای پنهان از این جهان زمین ابر چه پنهان | یا رب که در میان [illegible] آمده
4 مجنون گشته است [illegible] جلال حق | مطلوب [illegible] عزیزدار آمده
5 از ذوق این همه [illegible] | از ذوق این همه الفاظ آمده
12 [illegible] | که در ظهور کار در الفاظ آمده
16 هم اسم [illegible] | هم [illegible] آمده
17 این نقش‌ها که [illegible] | از نظر [illegible] پیدا آمده
18 [illegible] | این وصف [illegible] در اطوار آمده
20 این [illegible] محیط حقیقت است | این [illegible] در [illegible] اظهار آمده
21 از موج [illegible] عراقی [illegible] | در حجت [illegible] آمده

مرا لب لعل خندان تازه | با تن [illegible] جان تازه

6 [illegible]
7 [illegible]
8 [illegible] مختلف [illegible]
9 آدم [illegible] عالم [illegible]
10 وان ماه [illegible]
11 [illegible]
14 آن [illegible]
15 اینجا [illegible]
19 تکرار [illegible] چونکه لباس مختلف | گرچه حقیقت [illegible] تکرار آمده

بجسم جان تازه هر زمانی نماید چهرهٔ جانان تازه
رسد هر ساعتی لطفی دلم را نگاری شیرین شکرستان تازه
ز دریای وجود جانم بر آید دمادم لؤلؤ مرجان تازه
هزاران لعل مروارید ریزد نگنجد ناله لب در دهان تازه
بر دیار مراد جان در دل هزاران آرزو در ضمن آن تازه
شاید هر زمانی مغربی تو پیاله حجت برهان تازه
نویسیدم در مصحف دل مدد خواستن ایمان تازه
پیاپی آدم از جانب او بسوی جان هر مهمان تازه
چه مهمانها بیاید نزد از راه بیاری او فرستد خوان تازه
قدیمی‌ها از آن نعم مجدد کند با مغربی پیمان تازه
دکیهد خوش نعم آن ربا
نویسد او فرمان تازه

ای رحمة الله بر ...

هر چه می‌دانم از آن یار بگوییم یا نه
آنچه پنهانست از اغیار بگوییم یا نه
دارم اسرار بسی در دل در جان نهفته
آن نهان گفتن هر اسرار بگوییم یا نه
گرچه از جمله اطوار برون آمده‌ایم
سخنی چند در اطوار بگوییم یا نه
سخنی را که در آن بار نگفتیم
هر چه از حضرت که در آن بار بگوییم یا نه
معنی حسن گل صورت خوش منظر را
همه در گوش هر خار بگوییم یا نه
آنکه اقرار همی کرد چرا انکار است
علم مرد صاحب انکار بگوییم یا نه
وصف آنکه در این دو عالم اثر است
بر سر کوچه و بازار بگوییم یا نه
آنکه ... در همه عالم ظاهر
... در گوش سیاه بگوییم یا نه
سر آن نقطه که او هست نفس دایره
مر خاد ینه تنکرار بگوییم یا نه
گردش دایره از دور نقطه پیدا
از که گوی در اطوار بگوییم یا نه
مغربی جمله بگوش ملکی باما
آنچه گفتی تو مکرر بگوییم یا نه

ای در ره این لباس بسته — بر دیده دیده جلس گشته
در دیدهٔ ما بجز تو نیست — کوه صید تو از آن بسته
خود را چو لباس بر در عالم — آشفته بهر زبان بسته
ما را ز شمر گشت معلوم — آن چیز که هست ناشکسته
ای بیضهٔ مرغ لامکانی — از هم تو شکسته هم تو بسته
گه مرغ شوی باز گردی — گاه بر از لباس بسته
در جنبش و جوش در خروشی — تا گاه شوی چنین فسرده
لبِ کف کف سفید این [illegible] — چون [illegible] بر از جسم مرده
همسایهٔ لباس بر [illegible] — از لکنت [illegible] نشسته
هرگز نرسد کسی بمنزل — تا رفته طریق ناشکسته
ای [illegible] اگر بسیمرغ — بر قلهٔ قاف ره نجسته

برسم [illegible]

ای ساقی مه‌لقا [illegible] آمد — مدامم از لب جانان بهم مجموع آمد
بیا که عیش [illegible] داریم [illegible] — هر چه با ناله و جان [illegible] قدح [illegible]
بر آن [illegible] صبح [illegible] — سر ساغر فرو [illegible] گشاده
الا ای [illegible] عالم [illegible] — [illegible] زبان [illegible] تسبیح
نهان [illegible] از [illegible] — ای ساقی [illegible]
نزاده [illegible] — [illegible] غیر [illegible] زاده
بتان [illegible] — [illegible] شهزاده
[illegible] چشم [illegible] — [illegible] چشم [illegible]
[illegible]
[illegible]
هیچ کسی تا [illegible] نبرد [illegible] او — بلکه [illegible] بپای او [illegible] او
بر تو مهر [illegible] — جان [illegible] مهر [illegible] او

هر کسی کشتی نمی‌گیرد به هیچ مو لب سوی او
تا کسی کشته نمی‌رسد به معنی الم سوی او

تا که بشنیدی که ادای کند از رنگ من
می‌زند بر علم ظلم منعم از رنگ و او

تا که بشنود از صلب طالب او که کشد
این همه حسرتی های زبان حسرت او

هر که از همه جانب در خم زلف او نهان
هر که دل طلب کند کو طلب مراد او

بسکه نشسته روی برد ماه چهره پیکر من
هر طرف جملهٔ عاشق خلق و زاد او

قدر شناخت ما چه جان از آن من رضا خفته
کلک چه شعر قرین که گردد در شکر او

چنین ز زبان ما هر لفظ نگفته گو
همه کشتگی ما شد لفظ گری او

می‌خورد خیر از ادای منعم جان من
نیست کسی بغیر من مسکین که بی او

می‌رسد سوی طلب آن رخ از دلبر
بجز شوق کسی که از جفا در او

مغربی از عشق از فریب کیش جان
تا بفلک هم رسد نعرهٔ های او

آنکه عمری دیدم از پا او سو
تا که نه کشتم ما هم زن ره برو

اعزالله ...

اخر الله شهر عشق از نو گرد دل
هر کی گرفت از آن دم چرا ام ازار

آنکه عمری از رد نصیب او بود چرا
تا به سر چشمه چو لعل اشک تر

گرچه بسیار دیدم از پا او سو
هر چه جان را بهر نعمت گشت این چنین

از بالا از رد مگر گشت از این سر آرزو
چون خود بیا گرد تا که آید ای آه

ای جان آنکه در درد فراق از نظر
رشحه از هر دانا داد آن رد

سطری انجمن دف ما که من بهر جان
جان آن باد بکس سر آه سبو

تا از آن منظر بردار از عالم نظر
عاشق آن شاهی رود چشم از فراد

نیست او چه طرز دیر سرت
با این چنین که در دید از رو شو

دارم از دوری سر فراز که ز غلام
در دو عالم جز بعد کس نابود فرد

مغربی چون اشارت شوق با جذبت
باز اگر نه سر نجیب نوشت براین فرد

گاه ما هم که کشتم آی تو
می زنم چنین چرا ای تو

خیال
گاه ماهی و گه ستاره تو
می زنم چنین چرا ای تو

هر زمان کسوت دیگر پوشی
مبارک آید دگر در قبای تو

هیچکس مر ترا نیابد باز
خود بگو ای ابدی صدای تو

گر نه بیگانگی کنی که کسی
تو به بیگانه کاینائی تو

دائما گر ز جهان بیرون نکنی
می ندانم که از کجائی تو

جز تو کس نیست تا نیابد
ز چه پرده بر کشائی تو

با نکس نیست ترا خودی
هیچ پیدا نه به پای تو

رنگهای عجب برآمیزی
نقشهای عجب نمائی تو

مغربی تو ترا نمیدانی
بحقیقت هر آنچه هائی تو

ای جام صفای من آئینه صفای تو
زیب جهان تو بنگر شعشعه صفای تو

جام جهان نمای من صورت ...
جام جهان نمای من صورت جهان نمای تو

گنج تو و طلسم من ذات تو اسم من
حاصل از ظهور من جلوه بکمال تو

با عدم وجود خود خفته بدم آنگه
داد ندای بنده‌ای ... صلای تو

رفت ز جای خواستم جستم از آن
عشق فکند بر سرم جلوه صفات تو

سعی وجود آمدم خوش بسجود آمدم
بر سجود کاین مسجد کاینات تو

مسجد بنای تو نقش پر از جمال
جمله گرفته صورت مسجد علای تو

لوح وجود سر بسر گشته نقوش حرف
گشته مفصل عیان جمله مجملات تو

گشت جهان آینه عکس نقوش جمال
دیگر چه جمال نقش صفات ذات تو

ای شده مستمند من صهر شباب گشته
بو که رسانیم بر صورت و شباب تو

یوسف دل چه کرد وجود
گر معتقد تشنه لعل رخ تو دین تو

در جهتی از آن طلب در جهت دهر
بی جهتش همی کنم گر تو جواب تو

بود چو مغربی مبتلا ز ندو
نیست چه بود ز همه سوی ... تو

دلا بیا کلی جامعه بشر ای بگو
ز چشم مست گشته حیرانی

میان ما و تو شوقی چو شد سرشته ... / در شهر چه دیدی ... آن دل ز کی
چه حکمت است ... در شوال ... / که ... کجا ... گفت ... [illegible]
جهان شکوه ... آب در جوی ... / لشکر ... آتش ... [illegible]
تو کار ... کاری چنان ... / ... چه ... که ... [illegible]
از انقلاب زمانه ... شوی ... / علی اکبر ... در انقلاب [illegible]
چه کشتی که ... مضطر / که ام ... اکنده ... اضطراب [illegible]
بنا چه غیر ... / چرا ... [illegible]

مگر که ... آمد ... جنت
و گرنه ... اگر ... [illegible]

... / نفس چه ... [illegible]
گر تو ... از شوق ... / ... از آن ... [illegible]
در ... / چون ... [illegible]

تو که با نام و نشان ... / ... از آن نام و نشان هیچ مگو
یار ... / تو ... [illegible] ... هیچ مگو
حرف ... که ... جهان ... / ... هیچ مگو
چون تو ... نهانی ... / ... هیچ مگو

مغربی ... تو ... مسکن
... گفتن ... [illegible]

عشق من ... تو ... / چون ... جهان مظهر ...
... / زین ... [illegible]
... تو ... / حسن ... [illegible]
غیر سودای تو ... / غیر سودای تو ... [illegible]
بهتر از عشق من ... / زین ... جهان مظهر ...
غیر تو در همه جهان ... / غیر تو در همه جهان ... [illegible]

چون عیان گشت ... پیر و جوان ...
... زانکه ... پیر و جوان ... نهان

شکر حسن تو عیاری کرد الهی همه / بجز از شکر تو شکر دگر [illegible]

مغربی پرتو خورشید رخ عالم [illegible]
آفتابی چو تو در خاور گیتی [illegible]

اگرچه تو جای آنی [illegible] / هر زمان سایه خود در پی خود [illegible]

تا تو غیری [illegible] کعبه چو حق / که توانی یافت با چنین [illegible]

دیده [illegible] از خود نظر کن / در جمال او [illegible] چه جان [illegible]

[illegible] که مسکین [illegible] / منزل [illegible]

تا تو [illegible] که [illegible] / تا هر آن چیزی که [illegible]

روان [illegible] / تا به طالب [illegible]

ره رو [illegible] بود از این ره [illegible] / چون که [illegible]

تا تو با [illegible] مقصد [illegible] / تا تو [illegible]

گرچه آن [illegible] / مغربی [illegible] خورشید [illegible]

الهی [illegible]

سبو بشکن که آب [illegible] / رخ خود بنگر که دریای [illegible]

سفر کن از زمین [illegible] که مائی / گذر کن از تو و از [illegible]

چراغ چشم آتش [illegible] / چو ابر آشفته سرگردان چرایی

پشیمانی بود در هر زمانی / پریشانی بود در رشته مویی

تو باری [illegible] سفر کن / [illegible] عالم [illegible] چند بینی

چرا [illegible] از خود [illegible] / چه [illegible]

رخ خود را طلب [illegible] / اگرچه سالها [illegible]

کلاه فقر را بر سر نیابی / مگر وقتی که [illegible]

[illegible] / [illegible]

تو کی [illegible] آئینه [illegible] / [illegible]

[illegible] مغربی [illegible]
نیابی تا که [illegible]

پیش از این دعوی شیرین سخنی حد من نبود
تا خوشست از زشت لا ام الاف حجر فریع

خوش بسی شد بارها پیری از امیری در جهان
زشت بس باشد که آید لاف دعوی و وشیع

کو تسلیمها و لیکن دل ابرو تمت
یوسفی آمد عزیز مصر منشور اندر جهی

دعوی ما کعبه خواهد کس از تو خرگهی
خلق با دعوی بکی کی ... بنده از

دوستی از حق ابرا آنگه ز خود فوج
بر رخ ... که شوی از خویش ...

اولتر از خویشتن باید که بگذشت
گر تو خواهی فقر ... بی ...

ابتدا آمد ز ما ان تو حق ...
انتها آمد ز حق ان تو ...

طفل ... طلب کن ...
تا زمام ...

روز و شب در ... ارشاد ...
تا قدم از ...

بعد از آن هم ... از آن ره رو فاعی
رهبر و ره ...

خوش ... بار ...
... از روی ...

۹۰ از ۲۰۹

بر رو می‌آورند آیم ...
خبر ... ام از ... عذار

عکسی از آنجا ... ما ...
نقش از آن ... نگار

او در دیار جانم جانم ...
من که ... بیدار

چون ... قرار آرام
پس از صد ... قرار

چند بر رفشانم ... جان ...
بنو ... جان ... نثار

گرمی ... کار شهر
خوش ... کار

در چمن ... بر ...
از ... سرو جویبار

گر خون من بریزی ...
باشد که ... گذار

روز شمار دانم ... شمار ...
من ... در شمار

جائی که ... عالم از ...
من ... هزار

...
از ... عالم ... غبار

با ... عالم
تو ... رفتار

ناگشته مانده بر گنج رهنمایی
زیر ترسی توسن انجم است ماری
بگذار مغز بالا کاندر بسیط برآید
تا او درین نشیب از آن برکن گرانی

تا تو از مراتب عشقی — گه زاهدی گهی هزار گاه بهدی
گه با قشر قشر با مغزی — جسمم رفیع زهرا جدی
نیست تهی خالی از اثرت — تا در این عرض و درین ضد دی
گاه ابری گاه بارانی — گاه بحری که بر آن زبدی
بلبلی نو بهار بستانی — گاه رخ نازنین سرو قدی
خوبرویی پری رخی — زلف و خال و خط و خدی
بجمیع تو جهان ولد است — گرچه او را تو لنیز ن والدی
گرچه در اسم لغت بسیاری — لیک در ذات واحد احدی
پیش از ابد و غیر ازل — تن گشته است ابدی

رخ دلدار آفتاب تو — چهره یار را حجاب تو
تو بمثل شیر آمده در خشر — ابر برقی آفتاب تو
شد یقینم به پیش چشم یقین — که شک ارتیاب تو
بر سر بحر با نهایت لو — بر آن حباب تو
تو زانی به پیش ایشان نظر — گرچه دعوی کنی که آب تو
تا تو هستی حجاب او باقی است — سبب موجب عتاب تو
مگر فهم تو بهیچ حساب — باز در هم در حساب تو
بر تو هست این حجاب تا کون — علت این همه حجاب تو
لیکه تا خلعت ازلی — مست گیسو شراب تو
لیکه هر کز دماغ او شنید — هیچ بو ازین شراب تو
مغز این حرف کس نیست
لیکه امیست این خطاب تو

دوش آن رشک پری آمد بسیم ... بر من چو پری / گفتم ای سلطان کیستی ای دلبر سری
در رهایه ... بعد از این ... / ... که ... تو من ... تو دگری
گفتم ای ... گفت مرد دیوانه / من کیستم تو کیستی ... خنده‌ی
من از ... تو از ... کس ... / تو ... از ... از دهر فاقه ...
صد ... تو ... شد ... / تو ذره ... من ... آفتاب
من فرقتم تو ... من ... / خورشید ... ما ... همسر
گفتم ای جان جهان ... / ... که ... زبان ... مشتری
تو ... تو ... / تو مقصود ... تو منظر
من ... جان تو ... در ... تو ام / من گوهر کان تو ام ... گوهری
من مظهر ... تو ... / ... گفتم که ... مظهر

مخمس

ای فتنه ... ای ... / من سایه‌ام مهر ترا ام تو مهر سایه گستری

چو ... از ... ام

چه شد ای ماه که تو گاهی گاهی / کنی سوی من افتاده نگاهی
چه خیزد باشد از ... / نگاهی کند ... شما ... شاهی
دلم را ... / بنگر ... چشم ... نگاهی
از ... دل ... / که ... پیش ... سیاهی
... ابروی ... / ز ... خط سیاهی
هلالی ... ابرو / ... سیاهی
مدام ... زلفت / سیاهی ... از ... سیاهی
نگاهی ... ... / ... دیگر کن ... سیاهی
غمی ... از درد هجرا
غمی ... چو کوهی
ای ... تو ... / بر دیده ... نظر
چشم تو شد ... / از دیده مجنون ... زلیخا

در مملکت حسن بغیر از تو کسی نیست
وقت است که گوئی لمن الملک بدعوی

با چهرهٔ زیبای تو دیگر که برغبت
هرگز نکند میل کسی روضه و طوبا

گر نور تجلّی تو بر یار بتابد
صد نقش شود از پرتو تو حجب علی

از جنت ازل ار بر فارغ ازل آدم
آن کس که خبر از تو خبر از دنی و عقبی

در طور تجلّی تو از نور تو بهتر
اقبال بهر سوی هزاران ز جهه موسی

روی تو عیان است ولیکن تو نهان چه
لیکن اگر نبیند درهٔ اعمی

در مکتب ادم مغربی از حرف علم

چون لوح فرو شست تو الف شد و بی آیه

تو از ماهی و ما از تو ندانی
ز دریا در دریا را ندانی

مگر دریا ندانی این عجب نیست
عجب این است که صحرا را ندانی

ببالای تن خود زیر و بالای زیری
ولیکن زیر و بالا را ندانی

تو اشیائی و اشیا جمله از تو
مگر هیچ اشیا را ندانی

همه اشیا ظهورت هستند ظاهر
ظهور جملهٔ اشیا را ندانی

چو غافل از حق امهاتی
چه فرزندی که آبا را ندانی

ز آدم هم تعیّن ...
نه تنها اینکه حوا را ندانی

معمای جهان ...
چه تو سر معما را ندانی

الا ای مغربی عشق است معنی
تو بی یار اگر عشق را ندانی

ای قبای ... تو
دل از فروغ روی تو در ...

ادراک ای نور ... غیر تو
هر لحظه در لباسی هر لحظه در ...

غیر از تو نیست ...
چشم تشنهٔ دریا ...

ساقی ... غیر از تو ...
در هر طرف فتاده مستی ...

درد تو ... مهر تو در گل
نوریست در ظلامی ...

چون کس نیست جز تو در عرصهٔ عالم
کرد ... ها او ...

هم الله بر بحر

با عاشق سرکش چو شمع [illegible] سر تا سر عشق
با شعله آتش [illegible] مسکین بر سر کرده خطا

در آمده نظر [illegible] دیده [illegible]
با شمع [illegible] در آه هر کرده در غم [illegible]

ای دست ساقی تا [illegible] نظر کن

گر [illegible] تا [illegible]

منم سست [illegible] از [illegible]
از آن [illegible] مستی کنم جام [illegible]

مرا [illegible] ساقی در [illegible]
نه از آواز [illegible] ناله [illegible]

[illegible] زن [illegible] شبم [illegible] صبح [illegible]
مدام [illegible] کرده [illegible]

مرا [illegible] گرم [illegible]
[illegible] بی وی

الا ای آفتاب سایه گستر
[illegible] جان [illegible]

تو خورشیدی و من [illegible] از [illegible]
[illegible] شوم [illegible]

[illegible] سایه ام ای مهر تابان
[illegible] گهی [illegible]

گهی [illegible] از پی خورشید
زمانی [illegible] سایه [illegible]

گرامی [illegible]

شکر الله [illegible] تو [illegible]

[illegible] الغرض [illegible]

ای [illegible] یافته [illegible] تو [illegible]
از سر تو جان یافته [illegible]

در [illegible] جان [illegible]
در کام [illegible] لب [illegible] تو [illegible]

هر لمعه از نور [illegible] تو [illegible]
آن [illegible] خاص [illegible]

تا پرتو خورشید [illegible]
ذرات جهان [illegible] ظهوری

در [illegible] ذرات [illegible]
باشد [illegible]

[illegible] جان [illegible]
[illegible] جهان [illegible]

[illegible]
در [illegible] جانان

[illegible]

[illegible]
[illegible]

بر [illegible]
چه [illegible] نهان [illegible]

چه بهتر از من تا بمیرد عاشق شد	که تو تن و جان و دل و دین منی و ماهی

رخ اگر چنین باشی همه قبلهٔ عاشقان ترا	عجب از درد آن دل که او از دست برآید

بهار دیده خیال تو هم نظر کنم برود	بهار آگه از آن آتش که در جان برآید

نشوی کسی عراقی که تو عراقی	نشوی کسی که آشنا معارف شناسی

مشنو حدیث کسی که عشق تو نکنی با تو	زهمه جهان نهان به حجاب کبریائی

تو دلا اگر هوای کسی داری ۷

مگو از سر بلا مگر از وی هدایت

۳ اگر چه جان ما از این سخن که تفسیر	چه که کسی که محرم نیست حکم کم

سر دریا بگیر که چه کنی از صدف	و در چه بخشی به صدف که در چه تجلی

باور از من مکن قصه‌ای در محیط

ای چه سر کن نشنیدی به ز در ارسال

ای دیده بگذار چه پیش تو چه را	ای ز آن تو چه بینی خراب از چه شراب

ای یار من

۲ تو اگر چه پیش عیان شد ز ره صفت و لیکن
ز همه جهان نهانی ز حجاب کبریائی

لطمه یاب بنمک شاید و از آن
سر عنقا توان گرفت ز پیش همی

ای ماه جان چرا آتش بروز	در آتش غمش غرق در آب

ای آینه تو محرم دم آتی	روزان چه کنی چنین کتاب

ای ماه افروز چراغ از نزار	و ای مهر درخشان چرا بخور خواب

ای لعل چرا آتش نفس اسلام گری	در هجر چرا آن چنین در تاب

آب آن کدام است در رگ	و آن بحر چه بحری که بر تو حجاب

ای ماه چه کنی بنهان مشوی از خو	چون غیر تو عین تو هم تو حجاب

چون ناظر جانا تو جز دیده تو	بر گو ز چه روی که فرو بسته نقاب

چرخ ۳

ای مغز از رنگ به حقایق اثر از

در آینه عکس رخ خود به عتاب

۱ تو را که دیده بنان نظر چگونه کنی	بدین قدم که تو داری سفر چگونه کنی

۴ نکته هیچ مبر چگونه شیخ تو نیک	بشر و عجب کسی که پدر چگونه کنی

۶ نکته تو ز فرشته نقش از همه	حدیث عشق که ما زبر چگونه کنی

۳ خیره که به هیچ ز احوال خود خبر نبود
خبر ز جای خود و دیگری ز آن خبر چگونه به بینی

۵ ترا که نیست خبر از جهان زیر و زبر
ز زیر عزم جهان زیر و زبر چگونه کنی

٣ بدر نکه خود ادب زخود برگز / مگو زخود ادمیری بدر چگونه کنی

٧ چه ... وقت زصحبت آید / به پیش اهل صحبت تو زر چگونه کنی

٨ نکته اوکی احمت ... / زمشتری زر زهر قمر چگونه کنی

٩ بمغز چه رسی زود و دل داری مگذر / ازو بعجه یضیع کنذر چگونه کنی

تو میخواهی که تنها تو باشی / کسی دیگر نباشد تا تو باشی

از آن پنهانی کسی از کفه خود را / زچشم خلق تا پیدا تو باشی

چه باشی نیست کس کز من جو / نمی‌شاید که تو بیا تو باشی

اگر دریای عزقه کو دی / چه قطره پیدا از آن دریا تو باشی

از این کس هم چون صحرا / حیات جمله صحرا تو باشی

زجزئی زکل بازکردی / چو کلی در جمله اجزا تو باشی

دو عالم اینچ من کجه بد ملک است / که با من باشم اینجا با تو باشی

منه حیا

مخن تمنای معلت توخواهی / که تا گلیای معلت تو باشی

لب از مغز خود را رها کن / بکام دلدار خود تا تو باشی

تو لگاری مرطاف جان دای / گرچه بسیار کن شکله در مملکت ارخ

تو مکر باغ بهشت چیست بر طهور / مکر فصل بهار که چنین معتدلی

یاری این گل زچه باغ ای ... / گل صد برگ ابر کدیر از جلی

چون نگار چه خوب ... / شمال گفت ... که نگار چه

بلبل از آن جلبه ... / جان بگیر ... که بگو بدلی

تو چه دیدی ... / من چگویم که من دشله می

ای دل از منزل ... / کیست ... و طرح زلف

تو زمانی که بهر چه از هر ... / سر سوز که داری زبام

منغ ... / گر چه یا د زنکند ... معتدلی

۲ چه باک است ... خراب او ... جهان
کسی ... نماند دگر هوش ... ازوی

۴ چه باک المی است آنکه ... ساقی
... خراب و ... هوش ازوی

۱ چه باک است ... ازوی | مدام ... ازوی
۳ چه ... | بجوش ... ازوی
۵ چه چهر ... | چه ... ازوی
۶ چه ... | که ... ازوی
۷ ... هوش من ... | ... ازوی
۸ بیاد ... صنم ... | همی ... ازوی

۹ چه ... [illegible]

دگر ... [illegible] ازوی

جنونی ... [illegible] | جنونی ... [illegible]
ز عشق ... [illegible] | ... [illegible]
... [illegible] | ندانستم که ... درونی
... [illegible] | چه ... که تو عین العیونی

[illegible]

دلارامی ... دلبر | چنان ... دستان و فسونی
... افسون | ... [illegible]
دلا از چشم ... | ... [illegible]
دلا در ... دلارام | ... [illegible]

ترا ... [illegible]
اگر چه ... [illegible]

چه ... [illegible] | ... [illegible]
... [illegible] | ... [illegible]
تن ... [illegible] | که ... [illegible]
... [illegible] | ... [illegible]
دلا ... [illegible] | ... [illegible]
... [illegible] | ... [illegible]

از این حدیث مرا گشت هر که ... | حمل ... کرد خرابات ...

چه بانک ... دلم ... | خوش آن ... از ازل ...

رمز ...

زان آن ... نهان ...

چو نیست جز دلت تا جمال او ملیح | نمک ز صورت خوب ... مثال او ملیح

ز ... خوش ... | نمک ... جهان تا ... او ملیح

اگر چه ... | چه آفتاب برآمد زلال او ملیح

خیال ... | فکند بر رخ خود تا خیال او ملیح

خطا است خال ... | جمال او ز رخ ... خال او ملیح

نخست ... زلال ... | جهان ... زلال او ملیح

به تنگنای ... | بیا لعل ... جمال او ملیح

چرا ز وصال ... غافل | ... نظر ... حال او ملیح

امیر ...

رمز ...

صد ... جمال او ملیح

دلا چرا تو چنین ... | چه نام قبله ... منقلب

... | که ... دگر تو منقلبی

... | ... منتخب

... | ... مجتهدی

دلا بکوی دلارام ... | چه ... مطلب

... | ... محتجب

شعاع مهر ... | تو همچنان ... منتسب

بهر صفحه ... جمال ... | بر ... مخترعی

نقاب مهر ... جمال

بخور ... خود از چشم خویش منقلبی

ز چشم من تو چه با طره کش خوش شنگ … چراغ اشک از رخ بس من فلک
من ز تو چو به که بیش آن شهره … نهان ز من چه شوی زانکه من تو الم تو
چو روباه به کالای آسوده … بالای جلوه گری شد پدید بار و مغ
نه ز ضوء و از انجم دمی جا … هم ز تو گر خواهی هم در آب تیغ

لعم

هر که صبور در عالم و ز اصبور غیر … بهر صفت که برآید بر او خوش
بر حق ذات جان جهان نه تن … ولی بر صفت هم جهان جان تیغ
ز رفتار من الکه [illegible] … من الذی تجلی بعید او شی
دلا از آن عالم الوصل آورد … در وصل تو وطن گیر تو عارم وطن

چه مغز بگو راز جام باده سرا
چه پیش ساقی پای قدح سر آستین

ز وصل تو چه شد بردی [illegible] یا معشوق … گفتم که به گیسو دراز کن تن
گفتم تو من چه بود گفت یا ملیم … از بهر روی تو ششم عاشقان این ایام

ما دمی زادی

ما و منی و او و تو از چه جانِ تو … از خود بدر شو که جمال تو مجلی تو شدی
مگذر از این جهان در آن که نه دل … و آنکه به بالین چراغ کی دیدی که نهد و تو
نقش دل لعل نقش لعل دل بر بیکران … ما نهان شد ای اسیر اسیر لذت ای عاشق
یک نکته از هزار در این نغمه گر شنوی … گر صد هزار نغمه و آواز شنوی

از غلط و الله هو الحی

ای مغز تو سایه خورشید انوری … تا که خورشید و منیر و سهی جلوه دارد
نقش دلدار از پای خورشید منیر

ای رخشان رخ مه سپهر عالی … تا ای ز بس فراق تو میاد ای
ما چو ذره همه در سایه خورشید الیم … بر ما ز ازل ما سیه رفاع بالی
گر صد جهت از آن جمع پریشانی … دارم ز زلف سنبل لولو بر آن حالی
گر غالیه از زلف تو بو آرد … عنبر غالیه ای ز دل کر حالی
هم تو ظاهر شده در مکتب تفصیل … هم تو گفتی شده در مرتبه اجمالی
هم تو خسرو شاهان مه نور … هم تو زیبا زلف خط خد و خالی

قفس جسم گو مانع پرواز بود   طایر جان کس اراده تو تیز بالی
ای واله که آینه رخ دلارای خودی   چون که بابت دلارای چرا می نالی
معنی ثابت تو روی بنا بر همه‌ام
یکتا تو از این روی همه سیما آمد
ممکن که بود مظهر دلبر پنهانی   هست جان و دلم در هوای او فانی
در آن مقام که جان جلال او آید   تو مقام من جان نگاه بانی
ترا چنانکه بجز جلال او ثابت   ممکن نقش تو هم در جهان ثانی
سیر رسل ذات ای ابر کمال   چنانکه عرش مجید است عرش رحمانی
کجا برم من جان نزار در مقام بقا   تو هم دل ای تحت مراد هم جانی
تو مرا بر او هر که چه دلداری   تو مرا عوض جلال اگر چه جانانی
چو نیست غیر تو از رسیده دیگر هنر   چه جلال تو آن کنم مرا چه میخوانی
ز نور چشم من الکفر تو در چراغ   ز فهم عقل من الکفر تو آنکه میدانی

ز معنی باشد

ز معنی باشد و لطیف این گر شنوی
از وزرای انا الحق فعلت سبحانی
قهار وحدت که اشراق   نور او منبسط بر آفاق
سر فرود که پرتو خورشید   در تنزل بهر دریچه و طاق
هر که بد جفت ظلمت عدمی   گه نور شد ز جفت ظلمت طاق
مدد رزق برد دوام رسید   تا عدم را دهد وجود ارزاق
کار داران وجود گشت روان   جانب چین بمنزل روم عراق
مجتمع گشت با وجود عدم   اجتماع قرین دل عشاق
چه عروس است ای که مستحق   باشد او را که لیک نکاح صداق
هر که او زین نکاح شد آگاه   این جهان نزد الکعب داد طلاق
مطلق آمد بر آن بنای تقیید   گشت تقیید عین اطلاق
پیش ما کاینات عهد است   تا که شد مطلع مدین میثاق

مهوشی کز بهشت عالم رخت | ساقی جان‌فزای سیمین ساق
چون بهشتی بکام برآراسته | تلخی هیچ ناشنیده ز مذاق
جامه صلح بجدم بر ریز | مست بیرون جهید از اطلاق
داروی درد ما شراب درمان | زهر هجران مدام ما تریاق
آمد آن لیالی قرب عهد وصال | رفت منعم ز بعد هجر و فراق
نیک لالی ز خلوت و عزلت | نیست لالی آن رواد فراق
چونکه صبح افروخت مهر کرشت | شد صباح از خلف آفاق
پای برمرکب عزیمت آرید | زانکه عزم درست گشت براق
بگذر از کرسی ز عرش مجید | التجا کن بسبع طباق
برتر آ در عالم توحید | در گذر زین جهان شرک و نفاق
تا رهی زین جهان جور و جفا | باز آی پر از وفا و وفاق
اسم خود محو کن ازین طومار | رسم خود بر تراش ازین اوراق

دعوی دلائل

وصف او را مکن ز کون شرف | نعت او را مکن بکون اشراق
هستی او بود به استقلال | نیست غیر او را باستحقاق
نکته‌ای از جهان حکمت و علم | نام هستی بر او کنند اطلاق
رو ز اخلاق خویش فانی شو | تا که متحقق شوی باخلاق
دیده را کن ز ظاهر خلق | تا ببینی بدیده خلاق

هم از وی دیگر در عشق
در تحقیق سخن دیگر گوید

عشق پیش از جهان کن فیکون | در سرای منزه از چه و چون
بود آلوده از حدوث و قدم | بود مستغنی از ظهور و بطون
پا نهاد از حریم خلوت خویش | بهر اظهار حسن خود بیرون
جلوه‌ای کرد بر مظاهر کون | تا برون آورد رازهای درون
داد چشمش خوش جلوه حسن | حسن خود را بهل گونا گون

گاه دامن‌کش چو لیلی عذرا / گاه لیلی شعله کاهی مجنون

صبغت آیینه‌ها بر ذره ظهور / صبغت آیینه دل کرد جا در کمون

نام او گشت عاشق و معشوق / چون نهان گشت بر جمال خود مفتون

صبغت آیینه شد قوس و قزح / نام این گشت شید فقیر زبون

هم در آیینه روی خود بنهاد / شاهد رشک دلبر موزون

رنگهای عجب لعبه گشود / عشق بنیرنگهای بوقلمون

نقطه‌ای کرد با الف ترکیب / داد پیوند کاف را با نون

صحف معرفت قرآن العاشقین داد / تا جمع یا کشش را مفتون

جمع را شوق داد بجمع آمد / نام اول یافت شد گردون

رخش عشق میرزا از وجود و عدم / در جهان گشت رسم در آن مبون

جامع عز و ذل فقر و غنا / شاهی علم جهل عقل و جنون

بر جهان و جهانیان پاشید / در خزاین هر آنچه بد مخزون

بدر از

بدر از اختر سماء قلزم عشق / هر چه در قعر بحر بد مکنون

گشت موجی و هر چه بد معدوم / گشت دریا هر آنکه بد هامون

ماهی بود عشق آن همت / ماهی جرار از حسن همت جیحون

حسن دلدار چون تجلی کرد / هوش ادراک شد جنون افزون

قدحی زان شراب آفیون کرد / عقل را با شراب داد افیون

بند بگشاد پرده‌ها برید / شد سر اسیر انجمن ز افیون

موج عشق چون حباب پاشید / در ربود شرز روئیت ماه جون

علیین توحید گشت عیان / تا بعین عیان هر یک گمرن

کنمن

جز او نیست در کمال وجود

بتجلی کس دگر موجود

محرمی کو که تا بگویم راز / در حقیقت چگونه گشت مجاز

بیشتر از ظهور پرده کون / عشق در پرده بود پرده نواز

ناز خود را بای خود می‌گفت   خویشتن می‌شنید از خود ناز
مستمع کس نبود تا شنود   ناله‌ای آمد از قصه‌های دراز
همدم خویش بود گوش خود   چون ندید او را سخن بود همراز
که شود صاد از کسی نبود   سخنی بود از سخن پرداز
مرغ خود بود آشیانه خود   عشق خود بود و دلا شهباز
حسن از زره غمزهای خود طرا   بود بس دلبر هوای خود پرداز
کای صهبرا که جز او کس شاید   عندلیبی نبود آنکه نواز
بود سلطان عشق او دایم   متکی بر سریر باش تا ناز
ناز او را نیاز می‌باید   ناگزیر است ناز را ز نیاز
حاق ابرو بشهر مطلبه   قاتل ثابت بعض بستی ناز
بوسه‌ها بایست تا دهد لب او   غمزه‌اش خوار است تا کند غماز
حسن معشوق عاشقی بعث   بیند خوار است دلبر طنّاز

نازکه در دل

نازکه دردل این اوداع   ناله گر در شوراین آن اورا ن [۲]
گر نه محموشوق او شد با   که نشد سراله بوده ایار
حسن او گشت دیده خود را   نظری بر جمال من انداز
جز که باشمع خویش از ز کی   جز که با جز خویش عشق مباز
ای ز تو بس برایت بیدا   با تو ما را نه برگ بیش ساز
نظری بر جمال خویش انداخت   کرد بر حسن خویش عشق آغاز
نازنین نظر عشق عاشق معشوق   گشت بر کس بر غیر خود ممتاز
نازنین نظر گشت کاینات بدید   نازنین نظر گشت جمع در تک و تاز [۳]
عشق خود بود ناظر منظور   کرد مقصود قصه را ایجاز
ورز من نادر تعز آید   چشم بگشای تا ببینی باز
جز او نیست در سرای وجود
جنبش هیچ کس دگر موجود

[۲] سماع آن فی الحقیقت سرّ حسن مطلق
[۴] نیست آن جز بشوق او باشد
گر به جامی از شوق او جان باز
سکنه بود به هیچ جهان

[۳] گشت عشق و صلح در ارکان
[۴] داد بصوت صلح را آواز

پیش از آن کین جهان نبود نشان
عشق در ذات حق بُد او پنهان

بود در شین او جمیع شئون
بود در عین او همه اعیان

قاف او بود مسکن عنقا
بود عنقا بقاف او پنهان

کان او بود منبع در ذات
شأن او بود منبع درکان

شأن ز ارکان چو قدم بنهاد
گشت اسرار کان پدید از آن

کوس سلطان عزت صمدا
شد روانه بشهر با سلطان

وحش و طیر و پری و دیو و بشر
با سلیمان شدند جمله روان

همه عالم سپاه او بگرفت
پر شد از لشکرش زمین و زمان

دمبدم کار دار داران شد
سحر شهر و عجز از همگان

از ره عدل پادشاه قدیم
گشت معمور خطه شاهان

بود باشیش ز فیض آن ابرار
بود باشش او قرین جان

گو از آن از نهان پیدا
گو لامکان چه مدیر مکان

کرم علیه فنز

سوی عالم چه تاختن آورد
عالم جسم گشت از آن آبادان

۲۱ خیمه سیران کاینات گشت
کرد در عرصه جهان جولان

نام او گشت جوهر اعراض
اسم او شد عناصر ارکان

۳۰ گشت حیران خویش وصف خود دید
مبتلا شد بدین لباس بدان

عقد گیسوی عقل معقول
شد مقید بعقبت برهان

نظری سوی جام عالم کرد
عکس رخسار خویش دید در آن

گشت بر عکس روی خود واله
ماند در نقش روی خود حیران

نام او گشت عاشق و معشوق
گشت حیران جمال خود زمیان

کرد بر فرق خویش حسن نثار
هر جواهر که بود شد اندر کان

شد ز خود را قامتش پیدا
گل هر باغ و سرو هر بستان

گوی کاینات در شد او
گو بر چشم خود نظاره جهان

تا شنید از هزار آن گشت
باز خود را بصد هزار زبان

۲ [illegible] الرسالة [illegible]
کتبه [illegible]
[illegible] الاجلال
[illegible] سنه [illegible]
[illegible] السید [illegible] الصفوی

ساز خود را انجه تمام نمود / نام خود کرد ابد از آن آن

ورنه این نهان تجلی روشن / در بن [illegible] یقین [illegible]

جام گیتی نمای اطلس / تا به بیند از او العین عیان

چراوی در سرای وجود

تحقیق [illegible] دگر گو

عشق را گرچه صدوث قدم / نظری کرد بر وجود عدم

هر چه را دید منقطع از غیر / هر چه را دید [illegible] بهم

هر کجا [illegible] دگر نه بیش [illegible] / هر [illegible] دگر نه بیش نه کم

آتش [illegible] در آن [illegible] / بو [illegible] در آن [illegible]

هر چه با [illegible] / هر چه [illegible] محکم

عشق آن [illegible] / تا که گردید [illegible]

برزخ [illegible] جامع [illegible] / همچو خط [illegible] نور و ظلم

[illegible]

آن یکی فاعلی یکی قابل / آن یکی ظاهر یکی مبهم

گرچه ظاهر وجود از امکان / گرچه پیدا حدوث از قدم

بود امکان [illegible] / بجهان [illegible] در اشکم

[illegible] عالم از امکان / [illegible] عیسی مریم

بلکه از عشق شد جهان [illegible] / بلکه عشق است سر عالم

چون [illegible] عشق عزم صحرا کرد / چتر بر [illegible] علم

تاج بر سر نهاد [illegible] / در بر [illegible] خلعت معلم

کرد [illegible] / سطح صحرا [illegible]

چون [illegible] / [illegible]

بقدم [illegible] عالم / چون [illegible] قدم

[illegible] / [illegible]

یا [illegible] / دید خود را [illegible]

مقتدی نقش بر جهان معمول / چرخ جان بهر از آن مقدم

هست اگر کشتی دریای عشق / صد سلیمان نهفته در خاتم

ذره او صد هزار مهر / قطره او صد هزار آن یم

آدم از مهر او صد کشور / هست جام او صد جم

بود عالم ز هستی غمناک / عشق او را خلاص داد از غم

زانکه رم دست بر جهان بنهاد / ملکه جز وی نبود جهان کرم

[illegible] شنیدم از جهان هرگز / [illegible] نفس [illegible]

باکه دیده است [illegible] / [illegible] سعدی امم

چون نباشد از ره تحقیق / [illegible] کعبه در زمزم

قلم او برای آنکه دلان / گرچه چنو بود هم [illegible] قلم

نام خود [illegible] بر کف خود / خود چه [illegible] کشیده قلم

گفتم القصه قصه را کوتاه / لب ببستم [illegible] کشیده دم

بعد ازین گر دم

بعد ازین گر ز من سخن شنوی / شنو از من این سخن در دم

که ز من بلکه [illegible] از من / عشق می‌گوید این سخن با هم

[illegible] این صد [illegible] جهان / از [illegible] جهان بر دم

در [illegible] رای [illegible]
[illegible] دل [illegible]

آنکه [illegible] ز جام عشق خراب / [illegible] شراب [illegible] ز شراب

مست آنکه فارغ آمد [illegible] / از امید نعیم و بیم عذاب

نه متنعم [illegible] نه بغم / نه معذب [illegible] بعذاب

[illegible] / [illegible] خطا و صواب

چه خبر سایه را ز ظلمت و نور / چه خبر تشنه را ز آتش و آب

آنکه حیران [illegible] / چه خبر [illegible] ز اسباب

نیست [illegible] / نیست [illegible]

پیچ را کسی بحجت خبر [illegible] / پادشاه را کسی نکرد عتاب
من چگونه از ره نفس بیخبرم / کس زمین حجت جلی کند اعراب
عجب از عقل عاقلان طلبند / کس ز دلیل ایمان [illegible]
من چو در پیچ تاب زلف دیدم / شو همه پیش زمین در تاب
میل من تا برادر کی بود / الوداع الوداع یا احباب
شیخ در درس [illegible] مست / احذروا [illegible] یا اولوا الالباب
بست نازد عقل عشق آن / عشق چون داد [illegible] بر کتاب
عشق تا عقل ما بود در کام / نکند [illegible] شکر عقاب
بار صبر شد [illegible] عرض / صید عنقا [illegible] در یاب
عشق تا عقل [illegible] حجت / جاودان [illegible] احباب
عشق چون آیه [illegible] صحرا / از ازل تا ابد [illegible]
عقل تا عشق ما درست [illegible] / عقل تا عشق مرجع [illegible]

[illegible]

طالب دست عقل عشق نهاد / پس [illegible] ما نشست کتاب
عقل از عشق [illegible] امام [illegible] / عقل از عشق گشت امام این
بگذر از عقل [illegible] عشق [illegible] / خود امام است [illegible] محراب
در عشق [illegible] محجوب / گر [illegible] در [illegible] حجاب
دایما [illegible] گوش [illegible] / از سر شوق عشق چون [illegible]
کافر [illegible] پنهان / [illegible] خوشتر [illegible] شتاب
بر سر بحر بی‌نهایت عشق / این جهان [illegible] حباب
خیمه ای چرخ [illegible] بر باد / چه بود بعد از آن تو خود دریاب
اول آخر جهان عشق است / [illegible] سراب
[illegible] عشق چون [illegible] / مضمحل گشت اندر او اسباب
محو گشتند عاشق و معشوق / عشق از رخ چه بر فکند نقاب
غیر سلطان عشق هیچ [illegible] / لمن الملک را از او جواب

متن آنکه میرسد از عشق   کز نقطهٔ گفته عقل خطاب

جز او نیست در سرای وجود
بجهت آنکه نیست دیگری موجود

ای که خورشید حسن عالمگیر   که هر ذره چه بدر منیر
خبر در آینهٔ ان آن   روی خود را بدید مثل و نظیر
نقش خود را نگاشت در دل ما   شست نقش جهان ز لوح ضمیر
کرد بر لوح عالمی ترکیب   صورتی بر مثال خود تحریر
هم بخود نیز روح اد گفته   هم خود او گفته صورتش تحریر
آنکه مجموعهٔ همه عالم   گشت از نوع جهان کبیر
نسخهٔ حق ز لاله روشنه   گشت عالم ز لاله
نام او گر کنم حرام   در جهان با عبارت تعبیر
او کتاب است و علم شد آیات   هست آیات علم شد تفسیر

قسم دوم

افق خورشید کاینات شعاع   هست ذرات کاینات منیر
در دل قیمت منعشر   همه عالم چه ذره است حقیر
کی در او استماع غیر بود   ای سلطان عشق آنست امیر
در در فرح نیست عین اثر   شوق غیر را کند تصویر
هر دلی را که وصف دلبر نیست   غیر دیوار خوش نیست هیچ مگر
هر زمان جلوهٔ دگر بنمود   شد از آن روی بر عین اسیر
گر نگردی تو فهم این اسرار   ور نشد روشنت از این تقریر
باز نوبت باز این پرواز   مرغ نوبت مرغ این پرگر
پس فطیر تو خام سوخته است   پس خمیر تو مانده است فطیر
خیز همدانه مایه از کف آر   تا بود کو دست فطیر خمیر
ورنه دست از طلب مکن کوتاه   بطلب رسیدی حکیم خبیر
تا رساند از خودی برمانده   تا که در رفتن مبدا از شیر

تا که آبا و امهات بهم | متصل گشت شد بی تقصیر
آشکارا شود تا حاصل | چه پدید آرد از دل خاک ضمیر
پس ز تو منقلب شود اعیان | چون که با نفس خود شدن اکسیر
تا بر آن که ذره ها ارواح | چون بود در اشباح سکینه باز
بشناسی حقیقت گوهر | آنکه پیوسته گشت اکسیر
از چه رو عشق عاشق و معشوق | متصل می شوند بی تقصیر
چون ذلیل و عزیز هر دو بپاست | یا غنی از چه رست علیین فقیر
پس ز آدم تو در ساده گری | بزبان فصیح بی تغییر

گر خبر از دیست دریای وجود
بتحقیق کس دگر می جو

عشق خیزد ز ظلمت و نور | بر رفع او آتش شد در آن مستور
تا که عاشق بگذرد تمام | کند از رمز عشق یک بار

لله الحمد حجاب ظلمت و نور

صح

بس

پس بتدریج چون خلق او گیرد | کند از هر چه غیر عشق نفور
بشناسد ز دست اغیار | کند از قرب عشق او همه دور
تا رهاند ز قرب معشوقش | وصل عشق کند از او مهجور
خرد نیستیش در پیوند | چون که گشت از لباس هستی عور
غرض از نام عاشق و معشوق | متصل می شوند بی معذور
نیست الا خفا و علین عیان | نیست الا بروز علین ظهور
زانکه عشق اصل هستی هاست | بیشتر از جهان بود مغرور
بود مستور در جهان قدیم | بود مستور در سرای سرور
خود بخود بود طالب مطلوب | خود بخود بود ناظر و منظور
بود در نور او همه انوار | بود در بحر او جمیع بحور
حکم او را نه زیر کس محکوم | امر او را نه زیر کس مأمور
لیک معنای او علیم و معلوم | لیک معنای او قدیر و مقدور

صح

جمع ... از ...
کند از ...
وصدت عشق بنیاد ...

نعمتش بود طالب شاکر   تا که منعم شود بر او شاکر
نظری کرد بر جهان خراب   شد جهان چون حباب از او معمور
بر دمی کرد زنده عالم را   نفخهٔ عشق همچو صاحب صور
همه را نفخ عشق حاضر کرد   بر زمین ظهور عرض نشور
خوش بر انگیخت بهر نغمهٔ عشق   کلمات کن را ز قبور
گشت داود عشق نغمه سرای   خواند در گوش کاینات زبور
شد سلیمان بسعی شهر صبا   برد با خویش سوی خویش حضور
سوی ظلمت نمود خضر شتاب   کرد موسی سخن عزیمت طور
شد قیصر بسعی روم آباد   جانب چین روان شه فغفور
همه عالم از او شد آگه   شد جهان زان بسی پر از شر و شور
گاه بسیار عشق گهی در دیر   گاه استاد گشته گاه مزدور
گاه گاهی بشوق هی معروف   تا که شد در همه جهان مشهور

پیچها افکنده

پیچها افکند از رخ خوبان   گاه ذاکر شود گهی مذکور
چونکه خود را ببزم عالم دید   مستتر در تنوعات ستور

جز او نیست در بیان عشق
تحقیقات دل گوید

بر سر کوی عشق بازاریست   اندرو هر کسی پی کاریست
است در وی متاع کون و مکان   هر کسی در خورش خریداریست
بر سر چار سوی بازارش   متمکن نشسته عطاریست
شربت لطف او دوای نجات   لب شیرین او شکر باریست
هر طرف را ز چشم خونخوارش   نگران او فتاده بیماریست
از شفاخانهٔ لب او فیض   هر کسی را رسیده تیماریست
کشتهٔ از چشم نیم مست اوست   در جهان هر کجا که خماریست
از عشق لب او شود سرمست   در جهان هر کجا که هشیاریست

[illegible]

زر با کلمات ... بیت
... ...

کشته از قامت خوش پیدا است | هر کجا سرو باغ گلزار است
زیر هر چین زلف او چین است | زیر هر تار موش تاتار است
قامت چابکش چه چالاک است | خال زنگی او چه عیار است
نور برقع نقطهٔ خالش | هر سر کشته همچو پرگار است
غمزهٔ جادوی او چه غماز است | طرهٔ هندوی او چه طرار است
هست کوی چشم خونخوار مستش | هر کجا در زمانه خونخوار است
همه از مکر او پدید آید | هر کجا نام مکر مکار است
روی او در لطافت بهشت است | هر طرف سعی کو به لطافت است
می‌کند بر جبین او اقرار | هر کجا در جهان ز انکار است
آنچه تو دیده‌ای ز مخطط | همچو دانه ز خرمن خروار است
یار از انبار علم او شمه است | چون که هشت ... خروار
یار علمش هر دفتر انبار است | یاد دفتر ... طومار است

کمر او ...

... ...
نصر ... ...

سمن او سپید بود بر بر | هر که را جنبش از رفتار است
از دل کس زلف او بسته است | بر میان هر که را ز زنار است
رو بمحراب روی او آمد | هر کجا در زمانه دیندار است
بحقیقت ورا پرستار است | هر کجا در جهان پرستار است
ملک سخن که صد هزار زبان | از زبان ... ملکشار است
در جهان گر نه جمال او ... | عالم از روی او ... است
کشته پیدا ز عکس رخسارش | هر کجا آفتاب رخسار است
نیست جز او کسی دگر موجود | غیر او هر چه هست پندار است
این همه که بار گفت و شنید | جز ... نیست گر چه بسیار است
چشم ... تا عیان ... | گر تو را دیده ... دیدار است

در جز او در ... او
بحقیقت دگر ...

ای تو مخفی شده ز پیدایی / وی نهان گشته از هویدایی
هیچ سو نه و هر سو همه / هیچ جایی نه و به هر جایی
تا به صحرا شدی تماشا را / شده‌ام از غم تو صحرایی
نیست او هم ز چشم حسن تو / در خور دیدهٔ تماشایی
از پی تو در هر رهی کردم / شده‌ام از پی تو هرجایی
چون ز چشمم نمی‌شوی پنهان / چه کنم در چشم من تو پیدایی
غیر تو نیست کس تو را ای من / به حقیقت ترا تو جویایی
با تو گویم نمی‌توانم گفت / می‌توانم نیست شکیبایی
تاب دیدار تو ندارد کس / گرچه برقع ز روی بگشایی
من ندانم ترا اگر دانم / به جز از من تو که دانایی
کس نباشد درون دریا را / مگر آنکس که هست دریایی
از تو باید مذاق شیرینی / نه ز حلوا و بار حلوایی

تا بکی عذار تو خضرا

تا بکی عذار تو خضرا است / یافته زو عذار رعنایی
من چنانم ترا که می‌بایم / تو چنانی مرا که می‌بایی
نیستم غیر آنکه فرمودی / نکنم آنچه که فرمایی
هرچه پرسم دمی نشنودی / بشنوم هرچه زو تو نمایی
کم و افزون نشوم با تو خود / گر کم [illegible] دلفزایی
نه بدی دارم و نه نیکی هم / نه نکویی دارم نه خود رایی
من که ما نیستم تا تو را شایم / تو هم آنکس که تا تو را شایی
غیر تو نیست کس که من جویم / زین سبب می‌شوی هر کس تنهایی
در جهان حسنم دل تو جایی / در جهان اسم تو مسمایی
غیر عین حدوث ذات تو نیست / هم تو مجموع هم تو تنهایی
تو مبرایی از همه اشیا / چون تو [illegible] جمله اسمایی
صفت ای غیر تو چون نیست / چون تو عین صفات اسمایی

نعت ... حضرت ...
بجمال ... [illegible]

هر زمان کسوتی دگر پوشی | هر لباسی دگر برون آئی
گه ببالای خود طراز کنی | گه بسوی لعبتی و حلوائی
گه لیلی گه مجنونی | وامق گاه و گاه عذرائی
گه عزیزی و گاه مصر عزیز | گاه یوسف و گه زلیخائی
چون یکی با دلم ... ساکن | یار من چون ... یکتائی
دیر از کاینات گم شد | از پی وصل یار یکتائی
مغز آمد همه ز مغرب خود | تا ز مشرق چو مهر بنمائی
از تو واست تا تو واق | از من ما چمن دمائی
جهد کن تا بروی شعر ... | چونکه تو خود بروی بینائی
پس بدان ای یقین شناسی | ره به منزل جان بنمائی

هر چه از او بینی در مه و جمع
بجستجوی ... دل ... جو

ای ستوده ذات ... [illegible]

ای ستوده ذات تو به از کی | در حضرت تو کاینات لاشیء
محمود در او صفات ذات | هم ظلمت و هم ظلال و هم فی
در راه تو من ضعیف قدم است | زان سعی تو کس نمی برد پی
کس پای در این نتهاد | تا درگه بارگه تو ما مطلعی
مگر نه بهشت ... کشور | تا بو بر ما گشت ... پی
وقت است که آن بهار آید | ما را برهاند از غم دی
وقت است که آن ابر افسرده | از ابر کرم او کند خوی
ای ساقی باده ... هستی | هم ساقی و هم حریف و هم می
عالم همه در سماع رقصند | از ... خوش تو ... نی
عمر ... | از غیب ... وصل ...
ای ... نا چیز | در ... تو دی
لنحی ... اعلم | ذات ... صفات ... لام

عالم که نمایشی سراب است / بر بحر محیط حق حباب است

این نقش جهان که بر سر آب است / از سر چه پر فریب هیچش است

حرفی ز کتاب هست عالم / تا ظن نبری که او کتاب است

از صورت نقش‌های امواج / پیوسته محیط در حجاب است

رخسارهٔ جانفزای جانان / از پرتو خویش در نقاب است

پنهانی آفتاب دایم / از فرط ظهور آفتاب است

ما مست خرابی چشم یاریم / نی مستی ما ازین شراب است

این بحر ز جنبشی که هر دم / در جوش و خروش و اضطراب است

هر بر که پرست از او همی گشت / پیوسته ازان در انقلاب است

ما را که نه ای خراب مسکین / مستور درین نهی خراب است

گنجی که طلسم هست عالم
ذاتی که صفات هست آدم

خورشید جمال آسمان شد / ذرات جهان ازو نهان شد

افکنده ز نور خویش تابی / بر جان جهان جهان جان شد

سلطان ممالک دو عالم / با لشکر خویشتن روان شد

در شهر ولایت خود آمد / انشا بر آمد کی جهان جان

آن در یتیم گوهر پاک / سرمایهٔ دو اصل بحر و کان شد

آن گوهر ذات آیت پاک / از پرده صفات بی نشان شد

بالله یگانه است دایم / دیده چنان یگان یگان شد

پیدا ز جمال این نهان گشت / ظاهر ز ظهور این نهان شد

ظاهر تر ازین نمی توان بود / پیدا تر ازین نمی توان شد

پیدا است بر چشم جان / در کسوت چشم جان نهان شد

گنجی که طلسم اوست عالم
ذاتی که صفات اوست آدم

گنجیست نهاده در کنار دل | دردیست نهفته در دل دل
خطی است نوشته است ظاهر | در نقش خوش شمایل دل
شد مملکت وجود معمور | از عدل امیر عادل دل
این کار رقیب مبارک افتاد | از بهر غلام مقبل دل
چون بحر حقیقت است کافی | پیوست بحجر کامل دل
بحریست که نیست ساحلش هرگز | کس نیست رسید بساحل دل
چون بود نقش غیر خالی | آن مظهر پاک قابل دل
ای مهر سپهر لایزالی | در برج دل است منزل دل
آن نقش که گشت پیدا | در آینه مقابل دل
عمری است که گشته ام مقیم | بر سینه جان و حاصل دل

گنجی طلب است قسم عالم
ذاتی که صفات است اکرم

ای مهر تو مهر

ای مهر تو مهر خاتم جان | فرزند که تو از دم جان
چون تو نفسی همی توان زد | ای همدم جسم همدم جان
بر خانه جسم خلوت دل | میمون ز تو بود مقدم جان
دل شاد بر تو چون است | کو را نبود بس غم جان
از بحر محیط گوشه بند | بر گوش جسم شبنم جان
ای صدر ربیع عالم | در صدر رفیع اکرم جان
ملک رفعت ولایت سیر را | سلطان رسول اعظم جان
تا که سفری فتح ما را | از عالم تن بعالم جان
پیدا شد از این پس جهانی | بیرون ز جهان خرم جان
دیدم در این جهان بچشم | عیان بلباس معلم جان

گنجی طلب است قسم عالم
ذاتی که صفات است اعظم

برخیز بیا بعالم جان | بربان نفس دل از غم جان
ای همدم لطف نفحه عمری | یکلحظه بنه همدم جان
ای از دم لطف شمه مرحمت | کز نفس تو را زدم جان
لیکن نسبت نهال هر جا آید | منکشف لطف حکم جان
آن بر اکنج هر که دانست | اسرار رموز مبهم جان
سلطان خوش گوهر پیدا | در عالم جسم عالم جان
ای جان بتو نیست جان هر جا | ای جان بتو اسم اعظم جان

لیکن ز طلب فرستی ای عالم
ذاتی که صفات گشت ای اکرم

ای گشته بجسم جان مقید | برخیز ز بهر جو شو مجرد
در باز ز جنت حقایق | در راز بهشت جنت مخلد
در جهان آن بهشت خواجه | مارز بیاض شهوت خود

ای جان جهان

این جامه جان نه لایق آمد وقت | در باز بدو مشو مقید
تا از بر جست بی زبانی | جانی دگرت رسد مجدد
در قافله ای اگر کسی گو | مگذشته بعمر خویش زآبد
پس سهم شوار بروی دانی | گوهت بدرون زاسم و زجد
آن ذات که نور او بسیط است | وان نور که جای قدرت محمد
ای قاصد مقصد حقیقی | کز زال که تبارک شد مقصد
تایید طلب کن اندرین راه | زانکس که بود مؤید
هرگز نرسی بدان حقیقت | الا بشریعت محمد
ان شرع که او بتو نماید | در ذات و صفات پاک احمد

لیکن ز طلب فرستی ای عالم
ذاتی که صفات گشت ای اکرم

ای چشم و چراغ قرة العین | در دیده و مقتدای کونین

هم ذات و صفات را تو مظهر ‌ ‌ هم عین تو و عیان و هم عین
هر چند که نیست عین نقطه ‌ ‌ در کسوت عین صورت عین
این نکته بیان عین و غین است ‌ ‌ این است مثال هر دو ما بین
رو نکته عین و غین کن آن ‌ ‌ تا عین همان زبان شود عین
آنجا که بقدر ذات نقطه است ‌ ‌ نی کیف پدید هست و نه زین
زان شکل میان نقطه و حرف ‌ ‌ صد گونه پدید گشت ظاهر چین
خود عین نهش پس غین بردار ‌ ‌ بی شک [illegible]
بگشای دو چشم تا ببینی ‌ ‌ [illegible]

ذاتی که صفت آفریده اویم
گنج طلسم هست عالم

ای یار کهن حکایتی نو ‌ ‌ از من ضعیف بشنو
خورشید که سایه انداخت ‌ ‌ بر ظلمت کائنات پرتو

این پرده

ای سایه که نام هست عالم ‌ ‌ خورشید وجود ذات پرتو
زان آمده نور گشت با او ‌ ‌ تو در پی من همیشه میرو
در راز بیان نه بیش گویم ‌ ‌ هر جا که روم تو نیز میرو
از ظهور تو من [illegible] ‌ ‌ [illegible]
چون سایه من [illegible] ‌ ‌ ای سایه من تو نیز مغرو
من خسرو [illegible] وقتم ‌ ‌ ای سایه [illegible] خسرو
از من [illegible] ‌ ‌ [illegible]
[illegible] ‌ ‌ پر نور جهان کهنه و نو

ذاتی که صفات [illegible]
گنج طلسم هست عالم

ما مظهر ذات کبریائیم ‌ ‌ ما جام جم جهان نمائیم
[illegible] در حقیقت ‌ ‌ ما آب حیات جان فزائیم

ای در غلط از آنکه ما بی‌توییم   آیا تو کجا و ما کجاییم

معلوم شود که غیر حق نیست   از چه لقب چنین گشاییم

ما را عدم است فن نباشد   زان رو که چنین بقاییم

ای طالب حکمت الهی   ماییم که حکمت خداییم

شایسته اگر عظیم گرچه   در کسوت ستر کبریاییم

زلف تو دلیل ماست ایرا   در سایهٔ حلقه‌ات هماییم

با حدث شود افق به صد صفت   از مشرق غیب جان برآییم

در عالم اینچنین و چنان   هم چون که چگونه و چراییم

ای خواجه اگرچه شمس نیستی   از روی حقیقت آنکه ماییم

رباعی و غزل القدسیه سهیم ابراهیم

رهی که دیده شدن در الم

ای ساقی روح پرور ما   لعل تو شراب کوثر ما

رخ تو ای

رخسار تو آفتاب عالم   گفتار تو شهد و شکر ما

سودای سواد کفر آن را   زلف تو نهاد بر سر ما

فردوس نعیم جاودانی   با روضهٔ رخ تو در خور ما

در ظلمت آفرینش آمد   خورشید رخ تو رهبر ما

از آینه نیم بهتر صورت   جز روی تو در برابر ما

گاهی بر ما قرار گیرد   تا شاخ رخ تو در بر ما

در بحر محیط حسنت ای جان   پر قطره است گوهر ما

از مهر تو شد چو قلب ما زر   شایسته سکه شد زر ما

ای مصحف حسن آیت لطف   مسعود شده ز اختر ما

ای جوهر فیض آب منبع   نشناخته تو جوهر ما

رباعی و غزل القدسیه سهیم ابراهیم

رهی که دیده شدن در الم

خورشید جمال تا عیان شد
آن ظلمت شرک ازو نهان شد

انوار تجلیات حسنش
بر ذره فتاد زرنگاران شد

بر چشم رحیم چون نظر کرد
از ذره دو حق جاودان شد

همچون مهر که چهره خورشید
از رشک بروی مهر پاکسان شد

هر ذره که شد قبول نظرش
مقبول زمین و آسمان شد

چشمی که شد از رخش منور
مینا بجمال غیب دان شد

از نقطه و حرف خط خالش
اسرار کلام حق بیان شد

هفت آیه ز صحف جمالش
مشتاق رموز کن فکان شد

تنزیل کتاب صورت او
تفسیر حقایق جهان شد

از لوح نشان فصل او یافت
مکتب ز رخش جلی بیان شد

چون قوت نطق صورت ماست
اسرار همه وجود خیال زان شد

روح القدس نسیم اسم اعظم
رفعی دم دمیدنش در لقا

ای گوهر گنج لامکانی
جانانه ما و جان جانی

در صورت لطف آشکارا
در صورت اگرچه معانی

از عین شئونه ظهور اشیا
ای گوهر کان لامکانی

جانی جهان ز جسم جوهر
هر چیز که بعد ما شد آنی

بر لوح وجود اگرچه حرفی
آن نقطه توئی که در نهانی

چون رفع تعلق تو کردی از خود
پاکیزه شد آب زندگانی

ای مرد سری مغز برها کن
بگذشت ز ارنی و لن ترانی

بگذر ز خودی بهر خدا را
کاین است نشان بی‌نشانی

ارشاد همه ناطقند گویا
اما ز زبان بی‌زبانی

فانی شو در بقا وطن کن
الطالب عمر جاودانی

در صورت آدم ایم اگرچه
در خطه عالم معانی

روح القدس نسیم اسم اعظم
رفعی دم دمیدنش در لقا

ای گوهر لامکان چه کانی

شد گنج نهان ما هویدا از ما — گنج غنی شد دل آگاه ما
گنجی که عطای فیض او داد به ما — تا قیمت آن گنج دو دریا ما
گنجی که زکات لطف او شد به ما — ترکیب وجود عالم از ما
گنجی که نصیب هر که شد در — در جنت جاودان خدا بما
ای صورت غیب ات به دل — سهو غلط تو هست اینجا
در ظاهر و باطن دو عالم — ماییم همه بند و بیدا
ای بیخبر از جناب حضرت ما — مگذر ز حق و باش تسلیت
ای منفعت اگر بلیغ معنی — خواهی که شوی بصیر و دانا
قطع نظر از وجود خود کن — در نفی ثبوت لا و الا
تا پرتو اشارت وحدت — روشن شود که عالم ز ما

رباعی العبد سیم اسم اعظم
رقص دم میدیشد در العلم

محمود ابن ...

مخمور می شبانه ماییم — پیمانه کش مغانه ماییم
فتاح خزاین سموات — مفتاح شراب خانه ماییم
مست لب ساقی بقاییم — در جنت جاودانه ماییم
چنگ و دف و بربط عشق — اشعار و ترانه ماییم
در کوی قلندران تجرید — پرش بر دوش شانه ماییم
در عالم لامکان بی کیف — مرغ الف آشیانه ماییم
سوزنده بشر آتش عشق — از آتش تیز زبانه ماییم
ای طالب با خبر ز مبدا — گر مطلعی نشانه ماییم
آیینه صورت الهی — در شش جهت زمانه ماییم
بی حد کرانه ایم هر چند — حد همه و کرانه ماییم
ای خواجه ز رفع واحد است — ختم در دو جهان یگانه ماییم
رباعی العبد سیم اسم اعظم — رقص دم میدیشد در العلم

در کعبه نه روی او گردان — ماییم از اندرون بیرون
لیلی صفتی ز روی بر ما — بر چهرهٔ خود شدیم مجنون
ماییم در این جهان که ماییم — در عالم بی‌چرا و بی‌چون
ای طالب خود ببین خدا را — در صورت خوب و زشت در کثرت
عشق است رخ ما و زلف ما که بر ما — عشقی که بود جهان عالم افزون
ای بنده به نقش خام تا کی — دین چه به بهشت خواهی آورد آن
روزی چو هلال آفرینش — بنمود به بعد کاف با نون
ماییم چو بعد از آن هستیم — بر حسن و جمال خویش مفتون
کی به شود ای مریض شهوت — رنج تو به نفس فعین افیون
دعوی چه کنی ز خود تو ای ... — ... تو شد چه خواهی افزون
واقف نه‌ای از این اشارت — واقف شو از این لسان الکون
رمزی که قدیم اسم اعظم — رمزی که دمیده شد در آدم

ماییم جهان لی مع الله

ماییم جهان لی مع الله — ما را عظم شأنی لله
رستیم ز غیر کبر و فقیر — در هر دو جهان بفضل الله
یک قطره ز هفت کشور ما — از ماهی هفت بحر تا ماه
ای سرو بلند قامت دوست — در ملک تو همت است کوتاه
آیینهٔ ما تیره گردد — گر زانکه ز دل بر آورم آه
ای گوشه نشین مسجد از عشق — بنگر که نه‌ای تو مرد این راه
با تو غم دل چگونه گویم — چون مستی از غم دل آگاه
ماییم عزیز مصر معنی — چون یوسف بر آمد از چاه
عشق تو کجا رسید ما را — چون جذبه جهان تن کاه
ای صوفی اگرچه هیچ صهبا نیست — می‌نوش مکن زبانه اکراه
تا چون خط تو شد محقق — عشق تو شد ایکام و کوتاه
رمزی که قدیم اسم اعظم — رمزی که دمیده شد در آدم

ای رهبر ما بعالم ذات
در ذات تو کنج سبع آیات

شایسته تاج سروری است
آیهٔ الم نشرح فاتحه در بابت

ای مشرق آفتاب رویت
مشکات صباح جبهه در ذات

با ابروی رخ پیاده و مبدع
از فر تو شاه عقل شد مات

ای سرّ دو حرف خط حالت
در ارض و سلام در سموات

لا فی لاطف ابهات دقیقه
فی ذات حکیم فهم آیات

در عشق رخ تو عاشقی کرد
من ماه شهود واقعه ماست

ای در طلبش برفته کامی
خواهی در سر کام مهمات

آن در حرم لات [illegible] سعید
انوار تو دیده لذت

ای صوفی عمر داده برباد
مینوش بیاد ما [illegible] ذات

مائیم بعین کنت کنزا
مائیم چه لولو نار مشکوات

رباعی الحمد ثم اسم اعظم
رهی دیده شد در عالم

کج ز رخ قمر برانداز

برقع ز رخ قمر برانداز
اسرار نهفته را در انداز

از زلف بزن بر آتش آبی
در جان و دل همه خور انداز

صد فتنه و شور و شر برانگیز
آوازه روز محشر انداز

لب غنچه صفت [illegible] آتش
در نافه مشک عنبر انداز

همعنبر بال قفس رسیم
از غالیه رنگ تر انداز

گنج گهر است گر آسمانها
خوبان تو گنج گوهر انداز

ای عاشق اگر فنات جوئی
در پای مبارکش سر انداز

ای قسمت کوثر
پیمانه در آب کوثر انداز

مکن سر خم زیاده شوری
بر بچه [illegible] ساغر انداز

ای طایر عالم شهپر
در پیش مرغ شهپر انداز

رباعی الحمد ثم اسم اعظم
رهی دیده شد در عالم

ماییم که این بهتر اسماییم | ماییم حقیقت از مسماییم

صورتگر آن جناب پنهانیم | در خال و خط نگار شیداییم

ماییم سفینه‌ای که در روییم | جمع آمده آیات هویت در ماییم

ای حسن تو در بهشت خوییم | با شبهه و با شریک و همت آییم

ای کعبه حسن قبله منی | جز ذات تو نیست مقصد ماییم

عین همه گرنه جز او نیست | غیر از تو حقیقتی دگر اسماییم

ای طالب آن گوهر حقیقت | در بحر وجود دیده بیناییم

الطاف صورت صفا کن | دستور رخ خط و جمال ماییم

ابرو و خطات حق نمایی | ای غرق رخ تو شعرهای قرآنیم

چون آنکه ز آدمی آگاهی | ترکیب دو عالم العلم اسماییم

ای از طلب وفای عشق | صاف گشته آینه بر صفاییم

رخ عالم تقدیس اسم اعظم | رخ ما دیده‌ایم در آدمیم

تمت

ابدا

رباعی

ای گشته عیان ز هر ذره آن جام جهان | پیدا شده از نام خویش نام جهان

پیدای جهان تویی و پنهان جهان | آغاز جهان تویی و انجام جهان

رباعی

ای مهر رخت مظهر ذرات جهان | ذات تو صحیفه معنی ذرات جهان

وی کعبه راستی جمالت هستی | وی کعبه زلف عالم اسباب جهان

رباعی

ای آنکه طریق عشق ما می‌سپری | باید که ز کار خویشتن دلبری

تا بیخبری ز خویش با خبری | تا با خبری ز خویشتن بیخبری

رباعی

در فاقه از بهر چه می‌پویی | در روی همه دگر ای چه می‌پویی

تا در جستی رهبر چه جستجویی | بگذر ز رهت چو هیچه هیچ مپویی

رباعی

خرم طرب عشرت و نشاط آغازم
خوش راه خرابات معاش ابرازم
زانجا که بقصد رفاه راهی سازم
تا هر چه کرامات بکلی دربازم

رباعی

رخساره یار را نقاب است جهان
رخ را چو حجاب در حجاب است جهان
در دیده رازگاه بین
در بادیه طلب سراب است جهان

رباعی

ای مهر رخ تو مهر گنجینه دل
گنجی است نهان عشق تو در سینه دل
جز شوق تو نیست یار دیرینه جان
جز درد تو نیست یار دیرینه دل

رباعی

من مست ز خواب آمدنی برست آمده‌ام
سرمست ز باده الست آمده‌ام
ناطق نبری که باز گردم هشیار
هم مست روم از آنکه مست آمده‌ام

ما چند از

رباعی

ما چند بروز دگر اندیشه کنیم
تا چند صفای دل پر اندیشه کنیم
تا کهنه نماز را قضا کردم لیک
گر عمر بود قضای آن کهنه کنیم

رباعی

با آنکه دم کفر بری رهبر هست
آن زر چه منور شد عالم رحمت
زین است که او چو ما ز چشم دیده است
یارا آنکه بجز آینه چهره است

رباعی

آنکس که به دوی شوم مسکینیم
و آنکس که بدو هر طرفی میبینیم
هم او است رفیق که بر آن میگوییم
پیدا و نهان کجا از او دور ادیم

رباعی

گه گاه بنقش خوش در هم من
هستم که چه رشته جمله در هم من
گه دعوی آن کنم که من هیچ نیم
با آنکه چو باز بنگرم هیچم من

رباعی

من سایهٔ زلف عنبرین بوی دیدم
مشاطهٔ حسن روی دلجوی دیدم
هم گوشهٔ ملک دیدهٔ جادوی دیدم
هم جلوه‌گر آینهٔ روی دیدم

رباعی

من دانهٔ خال زلف چون دام توام
من آینهٔ روی دلارام توام
پیمانهٔ بادهٔ غم انجام توام
هم جام جهان نما و هم جام توام

رباعی

از مستی باده گر خرفش نه پدمی
کی ساقی بزم دردنوشان پدمی
در خرقه رنگ گر نه رفیق شدمی
کی واقف سر خرد و کیشان شدمی

رباعی

هر نغمه که از هزار دستان شنفی
الا صفت گل از بستان شنفی
هر ناله که از بلبل بستان شنفی
ان سرکند و بیار بستان شنفی

رباعی

تا نفحهٔ صبح در طلب شاید چند
پنهان برخ روشنی کاری چند
در خلوت خاص آمده جای چند
بدنام کنندهٔ نکونامی چند

رباعی

مقصود همه در همه عالم پیداست
مستان همه ظاهر اند وی پیداست
صد قافله بیش درین ره رفتند
وین طرفه که یک نشانه ناپیداست

رباعی

گر سر شکر و سعی تو راهی باش
با هستی تو سنگ دل کاهی باش
یکذره ز ذرات جهان خالی باش
کاندر دل او ز مهر تو ماهی باش

رباعی

تا من ز غم عشق وجه آمده ام
از بهر تماشه شهنه آمده ام
تا من ز تماشا در قد آمده ام
در پیش رخ تو در سجده آمده ام

رباعی

پیش از پس پیشکاران پیش برو | وین نه بپا دوین بلند و دوی پیشتر برو
این با دوی دان شده دفع | در حضرت او بکریا پیش بجو

رباعی

ای آنکه غریب است آن کیست بگو | او خود زکجا است با خوان صحبت بگو
چون غیر از او نیست حیا یقین | هر کس که بجز تو بجو ای آن بگو

رباعی

در جلوه صور عالمه و معنی تو | ساجد زهمه جهان و مسجود تویی
زانرو که هر که عابد و معبود است | محجوب بود بنقش و مرجود تویی

رباعی

ای ذات خفی و ما همه هست تو | دلهای از این نسب همه دست تو
ما نیست ما تو بود از همه ای | ای ذات خفی و ما همه هست تو

بر ادم قلم

رباعی

گنجی که طلسم او است آدم مائیم | دانا که صفات او است اعلم مائیم
ای آنکه تو حق طالب اسم اعظم | از ما طلبید که اسم اعظم مائیم

رباعی

بت کعبه بت پرست گای عیارها | دانه زجه رهی کشته ما جدها
ربا ماکجا بخواه نجاکه کعبه است | آنکس که رست ناظر شاهد ما

رباعی

ای حسن تو در کل مظاهر ظاهر | وی چشم تو در کل مناظر ناظر
از نور رخ و ظلمت زلف دایم | قومی همه مومن اند و قومی کافر

رباعی

در روی پری رخان چو می‌نگرم | جز روی تو می نیست اندر نظرم
هر لحظه زهر پری رخی حسن رخت | بر دیده کند جلوه دیگر دیگرم

رباعی

چون دانش کز ازل آمده — با کیست فرستاده و چون آمده
زنجیر و قدم در سر و گوشواره برو — کز نهر بنفی دری شرا آمده

رباعی

از پیش خدا به خنده آمده — نه از پی بازی و هوا آمده
در معرفت و عبادت الله کوش — کز کنه تو از نهر خدا آمده

رباعی

با تو متوالی که چه را آمده — با خود تو ز ازلی کز آمده
از بس که به بازی و هوا شو نه — کی که به بازی و هوا آمده

رباعی

هر چه که در ملک فنا آمده — در ملک فنا پی بقا آمده
اندر پی جستن بقا باید رفت — کاینجا پی جستن بقا آمده

از عالم حق

رباعی

از عالم حق بهر چه را آمده — بزرگی با تعجب آمده
غافل مشو تو بشناس از علم عمل — گر زانکه بدانی که چرا آمده

رباعی

تو مظهر ذات خدا آمده — آیینه وجه کبریا آمده
تا ظن نبری که بهر بازی بجا — شاهی ملک بهر چه ملک شرا آمده

رباعی

از بهر یار رسم دریا بر ونیم — در صحرا رسم صحرا بر ونیم
بجز تو هیچ گوشه نیست — از آن هر بار رسم بر باد بر ونیم

رباعی

سحرگاهان که دیدم تا ده کری — ای از آب چشم لا ده کری
چو دیدم از بیابی در ابی — درزه از تا وه دیدم تا وه گری

رباعی

سحرگاهان که چشمم ژاله گیری / چو اهم هر شب الا ژاله گیری

این خانه از چشمان تو دارم / که یکسر سر به خاک داده گیری

رباعی

گمراه‌ترین اهل تحقیق منم / جاهل‌تر خلق عجم و عرب منم

چون عدل و جاه و علم صدتم نبود / دیگر منم پدید رندی منم

رباعی

اجزای پیاله که درهم پیوست / اشکستن او روا نمیدارد دست

چندین سر و پای نازنین از سر دست / از مهر چه آورد و بکین چه شکست

رباعی

جز عشق رخش هیچ مقصود مجوی / از جان جهان بگذر و بیهوده مجوی

آنکس که زبان گفتگوی بگشاد / جز هیچ زبان گفته بیهوده مجوی

دروازه بخار

رباعی

در ساغر ما برس بیا لاله دریاب / در کشتی حضور مستیا را دریاب

صد لعبت زرد و کاس سکرال زرینه / لعبت جگری برو و ما را دریاب

رباعی

آنکس که زبان خود بریده استم / وانکس که گلی ندیده آستینم

آنکس که ز بهر غم خمیده استم / آنکس که ز هجر کمان رسیده آستینم

رباعی

گویند کسی بلبله گوید / وقتی که تو باکی از زبان برخیزی

سرگشته مغان در دهیم / در قدم پیر مغان سر بنهم

رباعی

در نظر پیر مغان نی کشم / در کف او جام سبو پا کشم

چون بخورم باده شوم مست از او / مست شوم مست شوم مست از او

تمت رباعیات جناب ح ۲۸ ذیقعده الحرام ۱۲۸۷

این کتاب [illegible] علیه الرحمه [illegible]

بسم الله تعالی

(مغربی از سلسلهٔ صوفیه است اسمش مولانا محمد شیرین در زمان شاهرخ بن تیمور گورکانی در تبریز وفات یافته و هم آنجا مدفون شد این رباعی از او ملاحظه و ثبت افتاد نابرده بصبح در طلب شامی چند الخ ص) کذا فی آتشکده آذر ص ۳۴ ــ

(مغربی تبریزی اسمش ملا محمد شیرین (۱) و از صوفیهٔ با تمکین، و راهروی پر شور و موحدی مشهور، معاصر شاهرخ بن تیمور و کمال خجندی و مرید شیخ اسمعیل سیسانی (۲). مولدش قریهٔ نائین، مرقدش اصطهبانات (۳) فارس، وفاتش در سنه ۸۰۹، دیوانش مکرر دیده شده، مذهبش وحدت وجود است و مشربش لذت شهود، و بجز یک معنی در همهٔ گفتارش نتوان یافت، ترجیعات و غزلیاتش همه مشحون بحقایق توحید است، از آنجمله نوشته شد، پس از آن بعضی از اشعار شرا ده ۵ اسطر از غزلیات در رباعیات ذکر کرده)) کذا افاده مولینا المعلم الحبیب آبادی عن مجمع الفصحاء ج ۲ ص ۳۰

(۱) وی فرزند عزالدین بن عادل بن یوسف است که در سنه ۷۴۹ متولد شده (۲) در دانشمندان آذربایجان او را سیسی نوشته (۳) در نامهٔ که مرحوم فرصت شیرازی در شوال ۱۳۴۰ باین فقیر نوشته نیز قبر او را در اصطهبانات در قبرستان بالنگستان ذکر کرده، لکن در دانشمندان آذربایجان در محلهٔ سرخاب تبریز و هم وفاتش را در سنه ۸۰۸ آورده، دارالسلام ۲۳ شوال ۱۳۶۹، تعلیقات مولینا المعلم مدظله ــ

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]